

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

16. jaanuar 2018*

Riigiabi – Abi, mida Prantsusmaa ametiasutused andsid EDFile – Üldise jaotusvõrgu uuendamiseks maksuvabastusega loodud arvestusliku reservi ümberliigitamine kapitalisisendiks – Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobimatuks – Seadusjõud – Eraõigusliku investori kriteerium

Kohtuasjas T-747/15,

Électricité de France (EDF), asukoht Pariis (Prantsusmaa), esindaja: advokaat M. Debroux,

hageja,

keda toetab

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues, D. Colas ja J. Bousin, hiljem D. Colas ja J. Bousin,

menetlusse astuja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: É. Gippini Fournier, B. Stromsky ja D. Recchia,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi, milles palutakse tühistada komisjoni 22. juuli 2015. aasta otsuse (EL) 2016/154 riigiabi SA.13869 (C 68/2002) (ex NN 80/2002) (üldise jaotusvõrgu uuendamiseks maksuvabastusega loodud arvestusliku reservi ümberliigitamine kapitalisisendi alla) kohta, mida Prantsusmaa rakendas ettevõtte EDFi suhtes, (ELT 2016, L 34, lk 152) artiklid 1–5,

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president S. Frimodt Nielsen (ettekandja), kohtunikud V. Kreuschitz ja N. Póltorak,

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

I. Vaidluse taust

A. Sissejuhatus

- 1 Euroopa Ühenduste Komisjon algatas 16. oktoobri 2002. aasta otsusega (EÜT 2002, C 280, lk 8; edaspidi „menetluse algatamise otsus“) ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametliku uurimismenetluse eelise kohta, mis tuleneb väidetavalt sellest, et hageja Electricité de France (EDF) ei maksnud bilansi ümberkorraldamise käigus 1997. aastal ettevõtte tulumaksu arvestuslike reservide osa pealt, mis loodi maksuvabastusega üldise jaotusvõrgu uuendamiseks ja liigitati ümber kapitalisisendiks.
- 2 Komisjon tunnistas 16. detsembri 2003. aasta otsusega (ELT 2005, L 49, lk 9; edaspidi „esialgne otsus“) abimeetme, millest EDF oli kasu saanud, siseturuga kokkusobimatuks ning andis korralduse see abi koos intressiga tagasi nõuda. Abi summa tagastati Prantsuse Vabariigile 2004. aasta veebruaris.
- 3 Üldkohus tühistas 15. detsembri 2009. aasta kohtuotsusega EDF vs. komisjon (T-156/04, edaspidi „kohtuotsus kohtuasjas T-156/04“ või „kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsus“, EU:T:2009:505) esialgse otsuse artiklid 3 ja 4. Selle kohtuotsuse tulemusena maksis Prantsuse Vabariik EDFile summa, mille viimane oli tagastanud, uuesti välja.
- 4 Euroopa Kohus jättis 5. juuni 2012. aasta kohtuotsusega komisjon vs. EDF (C-124/10 P, edaspidi „kohtuotsus kohtuasjas C-124/10 P“ või „kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsus“, EU:C:2012:318) rahuldamata apellatsioonkaebuse, mille komisjon kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuse peale esitas.
- 5 Komisjon laiendas 2. mai 2013. aasta otsusega (ELT 2013, C 187, lk 73), milles ta palus esitada ELTL artikli 108 lõike 2 alusel selgitusi, ametlikku uurimismenetlust (edaspidi „laiendamisotsus“).
- 6 Komisjon tunnistas 22. juuli 2015. aasta otsusega (EL) 2016/154 riigiabi SA.13869 (C 68/2002) (ex NN 80/2002) (üldise jaotusvõrgu uuendamiseks maksuvabastusega loodud arvestusliku reservi ümberliigitamine kapitalisisendi alla) kohta, mida Prantsusmaa rakendas ettevõtte EDFi suhtes (ELT 2016, L 34, lk 152), abimeetme, millest EDF oli kasu saanud, taas siseturuga kokkusobimatuks, ning andis korralduse see abi koos intressiga tagasi nõuda. Abi summa tagastati Prantsuse Vabariigile 13. oktoobril 2015.
- 7 EDF esitas Euroopa Kohtu kantseleisse 22. detsembril 2015 saabunud hagiavaldusega käesoleva hagi.

B. Abi saaja

- 8 EDF asutati 8. aprilli 1946. aasta seadusega nr 46-628 elektri- ja gaasisektori natsionaliseerimise kohta (JORF, 9.4.1946, lk 2651), mille artikli 1 kohaselt natsionaliseeriti Prantsusmaa elektrienergia tootmine, transport, jaotamine, import ja eksport. Kõnealuse seaduse alusel usaldati natsionaliseeritud elektriettevõtete haldamine riiklikule avalik-õiguslikule tööstus- ja kaubandusametusele, mille nimetus on „Electricité de France (EDF), Service National“.
- 9 Seaduse nr 46-628 artiklis 16 oli sätestatud, et EDFi kapitali moodustavad talle üle antud varad, õigused ja kohustused, mis kuuluvad rahvale ja on võõrandamatud ning ettevõtja äriühingu korral taastatakse kapital järgmiste majandusaastate tulemi abil. 14. mai 1956. aasta dekreeidi nr 56-493, milles käsitletakse EDFi kapitalisisendeid, (JORF, 19.5.1956, lk 4613) artikli 1 sätete kohaselt reguleeris neid eespool viidatud seaduse artikkel 16. Sama dekreeidi artikli 2 kohaselt oli riigil õigus saada nendelt kapitalisisenditelt intressi ja dividendi.

- 10 Seaduse nr 46-628 alusel oli EDF alates asutamisest ja ka 1997. aastal riiklik avalik-õiguslik tööstus- ja kaubandusasutus, mille tegevust ei reguleerinud aktsiaseltside suhtes kohaldatavad õigusaktid. 9. augusti 2004. aasta seaduses nr 2004-803 elektrienergia ja gaasiga varustamise avaliku teenuse ning elektri- ja gaasiettevõtjate kohta (*JORF*, 11.8.2004, lk 14256) seda staatust muudeti, nähes artikliga 24 ette, et EDFi – mille kapitalist peab üle 70% kuuluma riigile – hakkavad reguleerima aktsiaseltside suhtes kohaldatavad õigusnormid, kui õigusaktides ei ole sätestatud teisiti. Kõnealuse seaduse artiklis 47 on samuti nähtud ette avalik-õigusliku asutuse EDFi hilisem ümberkujundamine aktsiaseltsiks ning ettevõtte uue staatuse kohta vastava dekreeidi avaldamine. Sama seaduse artiklis 46 on sätestatud, et aktsiaseltsi EDF bilanss 31. detsembri 2004. aasta seisuga koostatakse avalik-õigusliku asutuse EDF 31. detsembri 2003. aasta bilansi ja 2004. majandusaasta kasumiaruande põhjal.
- 11 EDFi ümberkujundamine aktsiaseltsiks sai teoks 17. novembri 2004. aasta dekreeidi nr 2004-1224 alusel, mis käsitles aktsiaseltsi Electricité de France põhikirja (*JORF*, 19.11.2004, lk 19505). Dekreeidi lisana esitatud põhikirjas sätestati, et EDF on edaspidi aktsiaselts, mille tegevust reguleerivad äriühingute suhtes kohaldatavad õigusaktid, eeskätt äriseadustik (code de commerce) sedavõrd, kuivõrd seda ei piira konkreetsemad õigusnormid, muu hulgas ka põhikiri ise.
- 12 EDFi põhikirja artiklis 6 on sätestatud, et aktsiaseltsi aktsiakapital, mis esialgu kuulub täies ulatuses riigile, on 8,129 miljardit eurot, mis on jaotatud 1 625 800 000 aktsiaks nimiväärtusega 5 eurot. Uue aktsiaseltsi EDF aktsiakapitali suurus määrati kindlaks 2004. aasta novembris ja seda samas summas, mis võrdus avalik-õigusliku majandus- ja kaubandusasutuse EDF kapitali ja selle hetkeni kogunenud kapitalisisendite summaga, mis oli 8,1 miljardit eurot. Kõnealune kapitali ja kapitalisisendite summa oli tekkinud 10. novembri 1997. aasta seaduse nr 97-1026 alusel, millega kehtestati mitmesugused majandus- ja kaubandusmeetmed (*JORF*, 11.11.1997, lk 16387), ja see oli püsinud muutumatuna alates 1997. aastast.
- 13 Seaduses nr 2004-803 ja EDFi põhikirjas on ka sätestatud, et riigile peab igal hetkel kuuluma enam kui 70% aktsiaseltsi kapitalist. 2005. aasta novembris pakuti Euronexti börsil noteeritud uusi EDFi aktsiaid avatud hinnaga, andes nii võimaluse osaleda EDFi aktsiakapitalis ka teistele aktsionäridele peale riigi.

C. Arvestuslike reservide moodustamine üldise jaotusvõrgu uuendamiseks

- 14 Seaduse nr 46-628 artikli 36 kohaselt anti EDFile kõik natsionaliseeritud elektriga seotud kontsessioonid. Selle seaduse artikli 37 järgi peab kontsessioonäär nende kontsessioonidega seoses järgima standardtingimusi. Erinevad riigilt EDFile üle antud elektri edastamise kontsessioonid ühendati 1958. aastal ühtseks kontsessiooniks, mida nimetati üldiseks jaotusvõrguks.
- 15 Kuna kontsessioonidega seotud raamatupidamise erieeskirjad puudusid, otsustas EDF juba 1946. aastal, et ta on üldisesse jaotusvõrku kuuluvate varade omanik, ning kandis vastavad varad oma bilansi aktiivasse.
- 16 28. novembri 1956. aasta dekreediga nr 56-1225 kinnitatud tingimuste artikli 8 kohaselt pidi EDF oma kulul tegema kõik hooldus- ja uuendustööd, mis on vajalikud kontsessiooniga hõlmataivate objektide hoidmiseks nõuetekohases töökorras.
- 17 Pärast seda, kui 1982. aastal muudeti üldist kontoplaani ja nähti ette eraldi eeskirjad varade jaoks, mis tagastatakse riigile pärast kontsessiooni lõppemist, muutis EDF 1987. aastal raamatupidamispraktikat seoses üldise jaotusvõrgu hulka kuuluvate varadega, mida senini oli käsitatud omavahenditena, ja liigitas need varad bilansikirje „kontsessiooni alla kuuluvad varad“ alla. EDF rakendas nende varade suhtes spetsiaalseid raamatupidamiseeskirju, mis on loodud Prantsusmaal kontsessiooni alla kuuluvate varade tarbeks, mis tuleb riigile tagastada pärast kontsessiooni lõppemist, ja lõi seega maksuvabastusega reservi üldise jaotusvõrgu uuendamiseks.

- 18 1994. aasta aruandes väitis Cour des comptes française (Prantsusmaa kontrollikoda), et kuivõrd EDFi näol on tegemist riigi ainsa ja püsiva kontsessioonääriga, on raske käsitada varasid, mis moodustavad üldise jaotusvõrgu, varadena, mis tuleb pärast kontsessiooni lõppemist riigile tagastada – erinevalt EDFi kuuluvatest üldise jaotusvõrgu omavahenditest. Teiste sõnadega ei pidanud Prantsusmaa kontrollikoda EDFi 1987. aastal tehtud raamatupidamistingimuste muudatust, mille tulemusena moodustati maksuvabastusega reservid, põhjendatuks. Seepärast võeti EDFi olukorra nõuetelevastavuse tagamiseks ettevõtja ja järelevalveasutuse vahel asjakohased meetmed.
- 19 Aastal 1997 olid EDFi raamatupidamises kaht liiki reservid, mis olid loodud maksuvabastusega üldise jaotusvõrgu uuendamiseks: seni kasutamata reservid 38,5 miljardi Prantsuse franki (FRF) suuruse summa ulatuses ja kontsessioonitasud, mis vastavad juba läbi viidud uuendustegevusele, 18,345 miljardi Prantsuse franki suuruses summas.

D. Arvestuslike reservide ümberliigitamine

- 20 Seaduses nr 97-1026 selgitati üldise jaotusvõrgu varade staatust. Kõnealuse seaduse artiklis 4 on sätestatud:
- „I. Elektrienergia üldise jaotusvõrgu ehitisi peetakse Électricité de France'i omandiks alates sellest ajast, kui selle võrgu kontsessioon talle anti.
- II. I lõike sätete kohaldamiseks 1. jaanuari 1997. aasta seisuga kirjendatakse üldise jaotusvõrgu kontsessiooniga antud esemelise vara rahaline väärtus, mis on esitatud EDFi bilansi passiva poolel ning mis on puutumata vastavatest ümberhindluse erinevustest, kirjesse „kapitalisendid“ [...]“
- 21 On teada, et seadust kohaldati kõikide EDFi kapitaliga seotud tehingute suhtes, sest kuni 1997. aastani kehtinud redaktsioonis nähti seaduse nr 46-628 artikliga 16 ette, et EDFi kapital on võõrandamatu ja kuulub rahvale. Seega kuulusid üldise jaotusvõrgu uuendamiseks ette nähtud reservide ümberliigitamise tulemusena tekkinud EDFi kapitalisendid Prantsuse õigussüsteemis selle seaduse kohaldamisalasse.
- 22 Seadusega nr 97-1026 määrati kindlaks üldise jaotusvõrgu varade omandiõigus. Reservid, mille EDF oli moodustanud ajavahemikul 1987–1996 üldise jaotusvõrgu uuendamiseks eesmärgiga tagastada need varad – kasutatud või mitte – riigile, kaotasid oma otstarbe, sest üldise jaotusvõrguga seotud varad loeti kuuluvat EDFi.
- 23 EDFi 22. detsembril 1997 saadetud majandus-, rahandus- ja tööstusministri ning eelarve riigisekretäri ja tööstuse riigisekretäri kirja 1. lisas (edaspidi „22. detsembri 1997. aasta kiri“) selgitati EDFi bilansi ümberkorraldamist vastavalt seaduse nr 97-1026 artiklile 4:

„„kontsessioonitasu“ ümberliigitamine (18 345 563 605 Prantsuse franki):

- üldise jaotusvõrgu kasutusse antud esemelise vara rahalise väärtuse konsolideerimine kapitalisendina 14 119 065 335 Prantsuse franki ulatuses;
- üldise jaotusvõrgu ümberhindamiste erinevuste koondamine – ümberhindamised tehti 1959. aastal (2425 [miljonit Prantsuse franki]) ja 1976. aastal (mitteamortiseeritav põhivara: 97 miljonit Prantsuse franki), varad kanti üle reale „üldise jaotusvõrgu ümberhindamise erinevused“, mille olev summa suurenes nii 1720 [miljonilt frangilt] 4145 [miljoni frangini];
- amortiseeritava põhivaraga seotud ja õigusaktidega nõutavate reservide ümberhindamiste koondamine 1976. aastal (1704 miljonit Prantsuse franki), suurenes 877 miljonilt frangilt 2581 miljoni frangini);

- uuendamiseks ette nähtud, kuid põhjendamatuks osutunud reserve (38 520 943 408 frangi ulatuses) ümberliigitamine eelmiste perioodide jaotamata kasumi hulka Prantsusmaa riikliku raamatupidamisnõukogu (Conseil national de la comptabilité) 18. juuni 1997. aasta arvamuse nr 97-06 (mis käsitleb arvestusmeetodite muudatusi) alusel.“
- 24 EDFi bilansi ümberkorraldamise raames järgisid Prantsusmaa ametiasutused Prantsusmaa riikliku raamatupidamisnõukogu (CNC) 18. juuni 1997. aasta arvamust nr 97-06, mis käsitleb raamatupidamismeetodite, hindamise ning maksunduskorralduse muudatusi ja vigade parandusi (edaspidi „riikliku raamatupidamisnõukogu arvamus“), milles on eelkõige märgitud, et raamatupidamisaruandluses esinevate vigade parandused, mis juba oma laadi poolest hõlmavad mineviku tehingute raamatupidamisarvestust, „tehakse selle majandusaasta tegevuse tulemi kontrol, mille jooksul need tuvastati“.
- 25 Vastavalt seadusele nr 97-1026 ja 22. detsembri 1997. aasta kirjale viidi ümberhindluse erinevused üle rubriiki „omakapital“ ilma, et see mõjutaks maksustamist, sest need vastasid 1959. aasta ja 1976. aasta ümberhindamise seaduste tulemusena maksuvabastusega või neutraalse maksustamise tingimustes saadud ümberhindluskasumile.

E. Arvestusliku reservi ümberliigitamise maksualane mõju

- 26 22. detsembri 1997. aasta kirja 3. lisas on kirjeldatud ka EDFi bilansi ümberkorraldamise maksualaseid tagajärgi. Uuendamiseks ette nähtud kasutamata reserve eelmiste perioodide jaotamata kasumi alla ümberliigitamise tulemusena tekkis netovarade muutus 38,5 miljardi Prantsuse frangi ulatuses, mille suhtes kohaldati 1997. aastal kehtinud ettevõtte tulumaksu määra, milleks oli 41,66%. Seega maksustasid Prantsusmaa ametiasutused seni kasutamata 38,5 miljardi Prantsuse frangi suurust reservi tavapäraselt. Seevastu ilmneb selle lisa lugemisel, et reserve üldise jaotusvõrgu uuendamiseks ära kasutatud osa, mis vastas kontsessioonitasule, moodustati samuti maksuvabastusega ja konsolideeriti kontsessioonitasudest moodustuva kapitalisisendina, ei maksustatud.
- 27 Maksuhalduri 9. aprillil 2002 teates, mille Prantsusmaa ametiasutused komisjonile saatsid, (edaspidi „9. aprilli 2002. aasta teade“) on märgitud, et „üldise jaotusvõrguga seotud kontsessioonitasu kujutab endast võlga, mis ei kuulu tasumisele ja mille kapitali hulka arvamine vabastas põhjendamatu maksust“, ja et „see reserv oleks tulnud enne selle kapitali hulka arvamist kanda asutuse kohustuste alt, kus ta ekslikult oli, netovara kontole, mis oleks kaasa toonud maksustatava netovara positiivse muutuse vastavalt üldise maksuseadustiku (code général des impôts) artikli 38 [lõikele 2]“. Prantsusmaa ametiasutused täpsustasid, et „niimoodi [EDFi 1997. aastal] saavutatud maksusoodustus on hinnanguliselt 5,88 miljardit Prantsuse franki (14,119 × 41,66%)“.

F. Menetluse algatamise otsus

- 28 Menetluse algatamise otsusega algatas komisjon ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud menetluse, mis puudutas eelist, mis tuleneb sellest, et EDF ei maksnud bilansi ümberkorraldamise käigus 1997. aastal tasumisele kuuluvat ettevõtte tulumaksu reserve osa pealt, mis vastab kontsessioonitasule.
- 29 Tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 52 leidis komisjon, et kuna ei Euroopa Kohus ega ka Üldkohus ei tuvastanud, et menetluse algatamise otsus oli õigusvastane, võib kõnealune otsus olla uue lõpliku otsuse, st vaidlustatud otsuse õiguslik alus.

G. Komisjoni esialgne otsus

- 30 Esialgses otsuses tunnistas komisjon EDFi kasuks võetud meetme siseturuga kokkusobimatuks ning nõudis kõnealuse abi tagastamist koos intressiga.

31 Põhjenduste hulgast, millega komisjon esialgset otsust põhjendas, tuleb konkreetsemalt rõhutada järgmist:

„95. [...] Prantsuse ametivõimud [väidavad], et 1997. aasta raamatupidamisreform võrdub täiendava kapitalisisendiga summas, mis on võrdne osalise maksuvabastusega. Niisiis on nende poolt tegemist investeringuga ja mitte abiga. Nad kinnitavad ka, et aastatel 1987–1996 maksis EDF riigile kokku suurema summa, kui oleks ettevõtte tulumaksu maksnud kaubandusõiguslik äriühing, mis ei oleks moodustanud reservi [üldise jaotusvõrgu] uuendamiseks ja mis oleks maksnud oma aktsionäridele dividendideks 37,5 % maksustamisjärgsest netotulemist.“

96. Komisjon saab selle argumendi vaid tagasi lükata, meenutades, et erainvestori põhimõtet võib rakendada vaid majandustegevuste teostamise raames, ja mitte regulatsioonivolituste teostamise raames. Ametiasutus ei või kasutada võimalikke majanduskasusid, mida ta oleks võinud saada ettevõtte omanikuna, argumendina õigustamaks abi, mis on omistatud suvaliselt, kasutades õigusi, mis tal maksuasutusena selle sama ettevõtte suhtes on.

97. Kui liikmesriik võib lisaks oma avaliku võimu kandja volitustele tegutseda aktsionärina, ei tohi ta ometi kokku segada oma avalikku võimu teostava riigi ülesandeid ja aktsionäri seisust. Lubada liikmesriikidel kasutada oma avaliku võimu õiguseid investeringute huvides ettevõtetesse, mis tegutsevad konkurentsile avatud turul, muudaks täiesti kasutuks ühenduse reeglid riigiabide osas. Lisaks on vastavalt artiklile 295 leping neutraalne kapitali omanduse suhtes, sellest tulenevalt peavad avalik-õiguslikud ettevõtted olema allutatud samadele reeglitele kui eraettevõtted. Kuid avalik-õiguslike ja eraettevõtete kohtlemine ei oleks võrdne, kui riik kasutaks nende ettevõtete kasuks, mille aktsionär ta on, oma avaliku võimu eelisõiguseid.“

H. Otsus kohtuasjas T-156/04

32 EDF, keda toetas Prantsuse Vabariik, esitas komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuse peale tühistamishagi.

33 Üldkohus tühistas otsusega kohtuasjas T-156/04 esialgse otsuse artiklid 3 ja 4.

34 Kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 233–237 leidis Üldkohus, et selleks, et teha kindlaks, kas komisjon pidi või mitte Prantsuse riigi sekkumist EDFi kapitali analüüsima eraõigusliku investori kriteeriumist lähtudes, tuli selgitada välja, kas see sekkumine kujutab selle laadi ja eset ning taotletavat eesmärki arvestades endast investeringut, mille võis teha eraõiguslik investor, ning see riik tegi selle seega ettevõtjana, kes tegutseb samamoodi nagu eraõiguslik investor, või kujutab see sekkumine endast riigi kui avaliku võimu sekkumist, mis välistab seega selle kriteeriumi kohaldamise. Eelkõige leidis ta, et kõnesolevat meedet ei tule analüüsida üksnes sellest lähtudes, mis kujul see esineb, seaduse kohaldamisest üksi ei piisa, et välistada see, et riik taotleb ettevõtja kapitali sekkumisega majanduslikku eesmärki, mida võiks taotleda ka eraõiguslik investor.

35 Kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 240–242 meenutas Üldkohus, et „kontsessioonitasu“ kirjendati otse kapitalisisendi kirje alla summas 14,119 miljardit Prantsuse franki, ilma et see oleks kajastunud kasumiaruandes. Ta rõhutas, et komisjon oli leidnud, et ainuüksi asjaolu, et seda tasu ei maksustata enne kapitalisisendit, kujutab endast riigiabi, kusjuures kõik pooled on nõus, et enne kapitalisisendite alla kirjendamist tuli sellelt summalt tasuda maksu.

36 Kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 243–245 leidis Üldkohus, et seaduse nr 97-1026 artikkel 4, mille eesmärk on korraldada ümber EDFi bilanss ja suurendada tema omakapitali, ei kujuta endast iseenesest maksuõigusnormi, vaid raamatupidamisnormi, millel on mõju maksudele. Ta tuvastas siiski, et komisjon analüüsis ainult selle meetme mõju maksudele ja täpsustas, et kuna ta tegi kindlaks,

et eelis on maksualane, ei pea ta arvesse võtma läbiviidud kapitali suurendamist ega eraõigusliku investori kriteeriumi, sest niisugune maksunõudest loobumine nagu käsitletav tuleneb avaliku võimu eesõiguste kasutamisest.

- 37 Kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 247–250 leidis Üldkohus, et võttes arvesse EDFi rekapitaliseerimise eesmärki, mida kõnesoleva meetmega taotleti, ei võimaldanud ainuüksi see, et vaidlusalune nõue on maksunõue, komisjonil eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamata jätta. Tema arvates oli komisjonil kohustus kontrollida, kas kõnesolev investeering on ratsionaalne – hinnates, kas eraõiguslik investor oleks samadel asjaoludel teinud summa poolest võrreldava investeeringu EDFi. Komisjonil oli niisugune kohustus, olenemata sellest, mis kujul riik kapitali sissemakse tegi.
- 38 Kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 251 ja 252 täpsustas Üldkohus, et ei saa välistada, et kõnesoleva investeeringu vorm võib tuua kaasa erinevusi kapitali kasutamise kulu ja kapitali tasuvuse seisukohalt, mis võib viia järelduseni, et eraõiguslik investor ei oleks sellist investeeringut teinud. See eeldab siiski eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamise käigus majandusanalüüsi läbiviimist. Üldkohtu arvates oli selline analüüs põhjendatud, sest esiteks võis kapitali suurendamine tuleneda sellest, et kapitali hulka arvatakse eraõigusliku aktsionäri võlanõue ettevõtja suhtes, ja teiseks võis selle jaoks seaduse kasutamist käsitada loogilise tagajärjena asjaolule, et EDFi kapitali puudutavad eeskirjad olid ise seadusega kehtestatud.
- 39 Seepärast järeldas Üldkohus kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktis 253, et arvestades vajadust hinnata vaidlusalust meedet selle kontekstis, ei oleks komisjon järelikult tohtinud piirduda selle maksumõju analüüsimisega, vaid oleks pidanud samal ajal analüüsima nende argumentide põhjendatust, mille kohaselt võis maksunõudest loobumist EDFi bilansi ümberkorraldamise ja kapitali suurendamise raames käsitada toiminguna, mille puhul on eraõigusliku investori kriteerium täidetud.
- 40 Seejärel lükkas Üldkohus kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 254–259 tagasi komisjoni argumendi, et eraõigusliku investori kriteeriumi ei saanud kohaldada, sest Prantsuse riik kasutas käsitletaval juhul oma avaliku võimu eesõigusi, kasutades maksunõudest loobumiseks seadust. Üldkohus leidis selles küsimuses, et käsitletaval juhul ei ole riigil kui avalikul võimul kohustust ning et teatud kulused, mis riigil tema avaliku võimu kohustuste tulemusena tekkisid, ei olnud vaja hinnata.
- 41 Kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 260–263 lükkas Üldkohus tagasi komisjoni argumendi, et eraõigusliku investori kriteeriumit ei saa kohaldada maksunõude kapitaliks ümber arvestamise suhtes, sest eraõiguslikul investoril ei saa mitte kunagi olla ettevõtja suhtes sellist nõuet, vaid tal võib olla üksnes tsiviil- või kaubanduslik nõue. Tema sõnul on eraõigusliku investori kriteeriumi eesmärk aga just nimelt kontrollida, kas vaatamata asjaolule, et riigil on vahendeid, mida eraõiguslikul investoril ei ole, oleks viimane samadel asjaoludel teinud sarnase investeerimisotsuse kui riik. Nõude laadil ning asjaolul, et eraõiguslikul investoril ei saa olla maksunõuet, ei ole niisiis tähtsust.
- 42 Kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 264–277 lükkas Üldkohus tagasi komisjoni argumendi, et eraõiguslik investor oleks aga pidanud sarnases olukorras maksu maksma, mis oleks toonud talle kaasa suurema kulu, sest 100 euro andmiseks oleks eraõiguslik investor pidanud tegelikult kulutama 141,66 eurot.
- 43 Esiteks märkis Üldkohus, et EDF ja Prantsuse Vabariik väitsid ning komisjon isegi arvas menetluse algatamise otsuse punktis 51, et Prantsuse maksuõiguse kohaselt ei tule ettevõtte tulumaksu arvutamisel arvesse võtta netovara muutumist, mis tuleneb kapitali suurendamisest selle kaudu, et nõue, mis ettevõtja aktsionäril ettevõtja suhtes on, arvatakse kapitali hulka, ning sellest tulenevalt ei too selline nõude kapitaliks ümberarvestamine kaasa maksustamist, mille maksubaasiks on selle nõude summa.

- 44 Teiseks leidis Üldkohus, et komisjoni argument, et eraõiguslik investor oleks aga pidanud sarnases olukorras maksu maksma, on vastuolus eelise, mille ta esialgses otsuses tuvastas, sest nii uuritakse tegelikult seda, millised on eraõigusliku investori kulud kokku 14,119 miljardi Prantsuse frangi investeerimiseks, samas kui kontsessioonitasu ümberliigitamist selle summa ulatuses komisjon abina ei käsitanud.
- 45 Kolmandaks leidis Üldkohus, et komisjoni argument, et eraõiguslik investor oleks aga pidanud sarnases olukorras maksu maksma, on ebaloogiline, sest komisjon mõõnab, et ta oleks uurinud mitme miljardi Prantsuse frangi suurust täiendavat kapitalisisendit, juhul kui EDF oleks eelnevalt tasunud selle sisendi summa maksuna ja kui Prantsuse Vabariik oleks siis EDFile sellesama summa tagastanud, kuna siis – ja ainult siis – oleks saanud võrrelda vastavat kulu riigile ja eraõiguslikule investorile. Üldkohus leidis, et sellisel juhul oleks kulu olnud tegelikult riigile sama ja EDF oleks saanud sama summa nagu vaidlusaluse meetme abil.
- 46 Neljandaks asus Üldkohus seisukohale, et isegi eeldusel, et eraõiguslik investor oleks tõesti pidanud maksu maksma, oleks sellise kapitalisisendi kulu, mille puhul eraõiguslik investor arvab võlanõude kapitali hulka, tema jaoks 5,88 miljardit Prantsuse franki ja seega sama nagu kulu, mida kandis käsitletaval juhul Prantsuse riik. Lisaks võimaldanuks võimalikku kuluerinevust kontrollida üksnes eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamine.
- 47 Viiesandaks leidis Üldkohus, et isegi kui 14,119 miljardi Prantsuse frangi suuruse rekapitalizeerimise kulu oli riigile 0 Prantsuse franki ja eraõiguslikule investorile 5,88 miljardit Prantsuse franki, ei takistaks selline kulude erinevus igal juhul eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamist.
- 48 Kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuse punktis 283 lükkas Üldkohus tagasi komisjoni argumendi, et eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisega nõustumine võib tuua kaasa selle, et iga laadi maksuvabastus, mille viivad läbi liikmesriigid, muudetakse seaduslikuks. Ta meenutas selles küsimuses esiteks, et käesolevas asjas ei käsitleta lihtsat ettevõtjale antud maksuvabastust, vaid maksunõudest loobumist seoses sellise ettevõtja kapitali suurendamisega, mille ainuaktsionär on riik, ning teiseks leidis ta, et ei tohi olla eelarvamusi selle kriteeriumi kohaldamise tulemuse suhtes, kuna vastasel juhul oleks see tarbetu.

I. Otsus kohtuasjas C-124/10 P

- 49 Komisjon esitas 26. veebruaril 2010 kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse peale apellatsioonkaebuse.
- 50 Euroopa Kohus jättis kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsusega selle apellatsioonkaebuse rahuldamata järgmistel põhjustel:

„16. 16. oktoobri 2002. aasta kirjas, mis avaldati Euroopa Ühenduste Teatajas 16. novembril 2002 (EÜT 2002, C 280, lk 8), teavitas komisjon Prantsuse ametivõime kolmest ühendatud otsusest EDFi kohta. Eeskätt tegi komisjon EÜ artikli 88 lõike 2 alusel otsuse alustada ametlikku uurimismenetlust eelise kohta, mis EDF sai tulenevalt sellest, et EDF jättis maksmata tasumisele kuuluva ettevõtte tulumaksu ühelt osalt arvestuslikust reservist, mis maksuvabalt loodi üldise jaotusvõrgu uuendamiseks.

[...]

19. Selle otsuse artiklis 3 on märgitud:

„Asjaolu, et EDF jättis 1997. aastal tasumata ettevõtte tulumaksu [üldise jaotusvõrgu] uuendamise eest maksuvabastusega loodud reservide osa pealt, mis vastab kapitalisisendi alla ümberliigitatud kontsessioonitasule 14,119 miljardi Prantsuse frangi ulatuses, on ühisturuga kokkusobimatu riigiabi.

Ettevõtte tulumaksu maksmata jätmisega seotud abisumma ulatub 888,89 miljoni euroni.“

[...]

21. Mis puudutab 1997. aastal EDFi saadud maksusoodustust, siis leidis komisjon sama otsuse põhjendustes muu hulgas järgmist:

„(88) Majandusministri kiri, mis määras kindlaks EDFi bilansi ümberkorraldamise maksuõiguslikud tagajärjed, näitab, et [üldise jaotusvõrgu] uuendamise kasutamata reservile määrasid Prantsuse ametivõimud ettevõtte tulumaksu 41,66%, mis oli 1997. aastal kohaldatav määr.

(89) Kuid vastavalt seaduse nr [97-1026] artiklile 4 paigutati osa sellest reservist, st kontsessioonitasu, mis vastab juba teostatud uuendustöödele, ümber kapitalisisendi alla summas 14,119 miljardit Prantsuse franki, millele ei kohaldata ettevõtte tulumaksu [...]. Maksuhalduri poolt 9. aprillil 2002 komisjonile saadetud teates [tõdesid] Prantsuse ametivõimud [...], et „niimoodi [aastal 1997 EDFi poolt] saadud maksusoodustus on hinnanguliselt 5,88 miljardit Prantsuse franki (14,119 × 41,66%)“ ehk 888,89 miljonit eurot [...]

[...]

(91) Komisjoni hinnangul oleks kontsessioonitasu tulnud maksustada samal ajal ja sama maksumääraga kui ülejäänud maksuvabastusega loodud arvestuslik reserv. See tähendab, et 14,119 miljardit Prantsuse franki kontsessioonitasu oleks tulnud lisada kasutamata reservis olevale 38,5 miljardile Prantsuse frangile, et seda maksustataks määraga 41,66%, mida kohaldatai EDFi bilansi ümberkorraldamisel Prantsuse ametivõimude poolt. Jättes bilansi ümberkorraldamise käigus maksmata ettevõtte tulumaksu kogusumma, hoidis EDF kokku 888,89 miljonit eurot.

[...]

(95) Lisaks väidavad Prantsuse ametivõimud, et 1997. aasta raamatupidamisreform võrdub täiendava kapitalisisendiga summas, mis vastab osalisele maksuvabastusele. Niisiis on nende poolt tegemist investeeringuga ja mitte abiga. [...]

(96) Komisjon saab need argumendid vaid tagasi lükata, meenutades, et erainvestori põhimõtet võib rakendada üksnes majandustegevuse, mitte aga reguleerimispädevuse raames. Ametiasutus ei saa kasutada võimalikku majanduslikku kasumit, mida ta võiks saada ettevõtte omanikuna, argumendina, et põhjendada abi, mis on antud meelevaldselt, teostades avalikku võimu, mis tal maksuhaldurina selle sama ettevõtte suhtes on.

(97) Kuigi lisaks oma ülesandele olla avaliku võimu kandjaks võib liikmesriik tegutseda aktsionärina, ei tohi ta ometi ajada segamini oma ülesandeid avalikku võimu teostava riigina ja aktsionärist riigina. See, kui liikmesriikidel lubatakse teostada oma avalikku võimu investeeringute huvides ettevõtetesse, mis tegutsevad konkurentsile avatud turul, võtaks ühenduse riigiabi normidelt igasuguse kasuliku mõju. Pealegi, kuigi vastavalt asutamislepingu artiklile 295 ei mõjuta asutamislepingu kapitali omandit, peavad avalik-õiguslikud ettevõtjad sellegipoolest alluma samadele eeskirjadele kui eraettevõtjad. Kuid avalik-õiguslikke ja eraettevõtjaid ei koheldaks enam võrdselt, kui riik teostaks nende ettevõtjate kasuks, mille aktsionär ta on, oma avalikku võimu.“

[...]

35. [...] Üldkohus [järeltas] selle otsuse punktis 253, et arvestades vajadust hinnata vaidlusalust meetet selle kontekstis, ei oleks komisjon järelikult saanud piirduda meetme maksumõju uurimisega, vaid ta pidi samal ajal uurima nende argumentide põhjendatust, mille kohaselt võis maksunõudest loobumine EDFi bilansi ümberkorraldamise ja kapitali suurendamise raames vastata eraõigusliku investori kriteeriumile.

[...]

51. Oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab komisjon kaks väidet, millest esimene puudutab faktiliste asjaolude moonutamist ning teine õigusnormi rikkumist EÜ artikli 87 tõlgendamisel, täpsemalt turumajanduse tingimustes tegutseva aruka eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisala ja sisu kindlaksmääramisel.

52. Kõigepealt tuleb analüüsida teist väidet.

Teine väide, et EÜ artikli 87 tõlgendamisel on rikutud õigusnormi

53. Teine väide koosneb neljast osast, mida tuleb analüüsida koos.

Poolte argumendid

[...]

Euroopa Kohtu hinnang

75. Komisjon, EFTA järelevalveamet ja Iberdrola heidavad Üldkohtule sisuliselt ette, et viimane analüüsis käesolevas asjas eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavust niiviisi, et ta esiteks võttis selleks arvesse Prantsuse riigi taotletavat eesmärki, kui viimane võttis vaidlusaluse meetme, teiseks ajas segamini aktsionärist riigi rolli maksualaseid volitusi teostava riigi rolliga, kolmandaks rikkus riigi osalusega ettevõtjate ja eraettevõtjate võrdse kohtlemise põhimõtet ning neljandaks rikkus tõendamiskohustuse määramisega seonduvaid norme.

76. Kohtupraktikast ilmneb, et riigi vahenditest rahastatud meetet, millega pannakse abi saanud ettevõtja rahaliselt soodsamasse olukorda kui tema konkurendid ning mis sel põhjusel moonutab või võib moonutada konkurentsi ning kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust, ei saa juba alguses jätta kvalifitseerimata „abiks“ EÜ artikli 87 tähenduses kõnealuse riigi taotlevate eesmärkide tõttu (vt selle kohta 19. mai 1999. aasta otsus kohtuasjas C-6/97: Itaalia vs. komisjon, EKL 1999, lk I-2981, punkt 15; 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa vs. komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 9. juuni 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P: Comitato „Venezia vuole vivere“ jt vs. komisjon, EKL 2011, lk I-4727, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).

77. Nimetatud sätte lõige 1 ei tee riiklikel sekkumistel vahet nende põhjuste või eesmärkide alusel, vaid määratleb neid nende tagajärgede kaudu (eespool viidatud kohtuotsus Comitato „Venezia vuole vivere“ jt vs. komisjon, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).

78. Siiski ilmneb väljakujunenud kohtupraktikast ka, et tingimused, millele peab vastama meetet, et kuuluda EÜ artikli 87 tähenduses mõiste „abi“ alla, ei ole täidetud, kui riigi osalusega ettevõtja, kes sai abi, võiks sama eelise nagu see, mille ta sai riigi vahenditest, saada tavapärastele turutingimustele vastavatel asjaoludel, kusjuures see hinnang antakse riigi osalusega ettevõtjate puhul üldiselt eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamise teel (vt selle kohta 21. märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas C-303/88: Itaalia vs. komisjon, EKL 1991, lk I-1433, punkt 20;

16. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C-482/99: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 2002, lk I-4397, punktid 68–70, ning eespool viidatud kohtuotsus Comitato „Venezia vuole vivere“ jt vs. komisjon, punkt 91 ja seal viidatud kohtupraktika).

79. Eelkõige ilmneb kohtupraktikast, et hindamaks, kas sama meetme oleks tavapärastel turutingimustel võtnud eraõiguslik investor, kes on riigiga võimalikult sarnases olukorras, tuleb arvesse võtta üksnes eeliseid ja kohustusi, mis on seotud riigi kui aktsionäri olukorraga, mitte aga neid, mis puudutavad teda kui avaliku võimu kandjat (vt selle kohta 10. juuli 1986. aasta otsus kohtuasjas 234/84: Belgia vs. komisjon, EKL 1986, lk 2263, punkt 14; 10. juuli 1986. aasta otsus kohtuasjas 40/85: Belgia vs. komisjon, EKL 1986, lk 2321, punkt 13; 14. septembri 1994. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-278/92–C-280/92: Hispaania vs. komisjon, EKL 1994, lk I-4103, punkt 22, ning 28. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-334/99: Saksamaa vs. komisjon, EKL 2003, lk I-1139, punkt 134).
80. Seega tuleb esiteks riigi kui ettevõtja aktsionäri ning teiseks riigi kui avaliku võimu kandja rolle eristada, nagu seda õigesti väitsid komisjon, EFTA järelevalveamet ja Iberdrola ning nagu leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 223–228.
81. Järelikult sõltub eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamine lõpuks sellest, kas asjaomane liikmesriik annab aktsionärina, mitte aga avaliku võimu kandjana majandusliku eelise temale kuuluvale ettevõtjale.
82. Sellest tuleneb, et kui liikmesriik tugineb haldusmenetluses sellele kriteeriumile, peab ta kahtluse korral tõendama üheselt ning lähtudes objektiivsetest ja kontrollitavatest tõenditest, et rakendatav meede pärineb temalt kui aktsionärit.
83. Nendest tõenditest peab selgelt nähtuma, et asjaomane liikmesriik otsustas enne majandusliku eelise andmist või samal ajal sellega (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, punktid 71 ja 72) investeerida tegelikult rakendatud meetme abil riigi kontrollitavasse ettevõtjasse.
84. Nõutavad võivad selles osas olla eelkõige tõendid, millest ilmneb, et kõnealune otsus põhineb majandushinnangutel, mis on sarnased nendega, mille käesoleva juhtumi asjaoludel oleks mõistlik eraõiguslik investor, kes on nimetatud liikmesriigiga võimalikult sarnases olukorras, enne selle investeeringu tegemist hankinud, et kindlaks teha sellise investeeringu kasumlikkus tulevikus.
85. Seevastu kui majandushinnangud koostatakse pärast selle eelise andmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi tehtud investeeringu tegeliku kasumlikkuse tagantjärgi tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest, selleks et tõendada, et liikmesriik tegi enne eelise andmist või eelise andmise ajal niisuguse otsuse aktsionärina (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, punktid 71 ja 72).
86. Kui asjaomane liikmesriik esitab komisjonile nõutavat laadi tõendid, peab viimane andma üldhinnangu, võttes lisaks liikmesriigi toodud tõenditele arvesse kõiki ülejäänud antud juhul asjakohaseid tõendeid, mis võimaldavad tal tuvastada, kas kõnealune meede pärineb liikmesriigilt kui aktsionärit või kui avaliku võimu kandjalt. Iseäranis võivad selles osas olla asjakohased – nagu leidis ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 229 – selle meetme laad ja eesmärk, kontekst, milles meede asub, samuti taotletav eesmärk ja meetme suhtes kehtivad normid.
87. Järelikult otsustas Üldkohus käesoleva juhtumi asjaoludel õigesti, et nõutava üldhinnangu raames võib arvesse võtta Prantsuse riigi taotletavat eesmärki, et tuvastada, kas see riik tegutses tõepoolest aktsionärina ning kas eraõigusliku investori kriteerium oli käesolevas asjas seega kohaldatav.

88. Mis puudutab küsimust, kas eraõigusliku investori kriteeriumi saab käesoleval juhul jätta kohaldamata üksnes seetõttu, et Prantsuse riigi kasutatud meetmed olid maksuõiguslikud, siis tuleb meenutada, et EÜ artikli 87 lõikes 1 on sätestatud, et riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis oma mõju tõttu kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, on ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust (vt eespool viidatud 19. septembri 2000. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
89. Lisaks on käesoleva kohtuotsuse punktis 78 märgitud, et eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatakse selleks, et tuvastada, kas riigi osalusega ettevõtjale riigi vahenditest mis tahes vormis antud majanduslik eelis moonutab oma mõju tõttu või võib moonutada konkurentsi ja kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust.
90. Seega on nimetatud sätte ja selle kriteeriumi eesmärk välistada, et riigi vahendite tõttu oleks abi saanud ettevõtja rahaliselt soodsamas olukorras kui tema konkurendid (vt selle kohta 15. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas C-387/92: Banco Exterior de España, EKL 1994, lk I-877, punkt 14, ning eespool viidatud 19. mai 1999. aasta kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, punkt 16).
91. Rahaline olukord riigi osalusega ettevõtjal, kes sai abi, ei sõltu selle eelise kättesaadavaks tegemise vormist, ükskõik milline see ka oleks, vaid lõplikult saadud summast. Seega ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta keskendus eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse analüüsimisel EDFi rahalise olukorra paranemisele elektrituru konkrentsile avanemise tõttu ning kõnealuse meetme konkrentsimõjule, mitte aga Prantsuse riigi kasutatud meetmete maksuõiguslikule laadile.
92. Seega ilmneb eespool toodust tervikuna, et arvestades EÜ artikli 87 lõike 1 ning eraõigusliku investori kriteeriumi taotletavaid eesmärke, tuleb majanduslikku eelist, isegi kui see on antud maksuõiguslike meetmete abil, hinnata eelkõige eraõigusliku investori kriteeriumi alusel, kui vajadusel nõutava üldhinnangu raames ilmneb, et asjaomane liikmesriik andis selle eelise – vaatamata niisuguste avaliku võimu teostamise hulka kuuluvate meetmete kasutamisele – siiski talle kuuluva ettevõtja aktsionärina.
93. Järelikult ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui ta jõudis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 250 järeldusele, et komisjonil lasuv kohustus kontrollida, kas riik tegi kapitalisisendi tavapärastele turutingimustele vastavatel asjaoludel, on olemas sõltumata sellest, millises vormis riik kapitalisisendi tegi.
94. Mis puudutab komisjoni, EFTA järelevalveameti ja Iberdrola argumenti, et erainvestoril ei oleks olnud võimalik teha sellist investeringut sarnastel asjaoludel, nagu tegi Prantsuse riik, kuna erainvestor oleks pidanud maksuma maksu ning üksnes sel riigil maksuhaldurina võisid veel olla sellele maksule vastavad summad, siis tuleb esiteks märkida, et kõnealust raamatupidamiskannet arvestades oleks pidanud tasuma selle maksu EDFi olukorras olev eraettevõtja, mitte aga viimase aktsionär.
95. Käesoleval juhul võimaldas eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamine seega kindlaks määrata, kas eraõiguslik aktsionär oleks sarnastel tingimustel teinud võlgnetava maksuga võrdse summa ulatuses sissemakse ettevõtjasse, mis on EDFiga sarnases olukorras.
96. Teiseks, nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 275 ja 276, ei takista eraõigusliku investori kantud kulu ja riiklikul investoril lasuva kulu võimalik erinevus eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamist. See kriteerium võimaldab täpsemalt tuvastada sellise erinevuse olemasolu ning võtta seda arvesse hindamisel, kas selle kriteeriumi tingimused on täidetud.

97. Sellest tuleneb, et vastupidi komisjoni, EFTA järelevalveameti ja Iberdrola väidetule ei too Üldkohtu analüüs endaga kaasa riigi osalusega ettevõtjate ja eraettevõtjate erinevat kohtlemist, ei vii konkurentsimoontusteni ega lähe vastuollu eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamise eesmärgiga.
98. Seega ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta tõdes, et eraõigusliku investori kriteerium võib olla kohaldatav isegi juhul, kui kasutatakse maksuõiguslikke meetmeid.
99. Tuleb lisada, et vaidlustatud kohtuotsuses ei andnud Üldkohus eelhinnangut selle kriteeriumi kohaldatavusele käesoleval juhul ega – nagu on märgitud kõnealuse kohtuotsuse punktis 283 – nimetatud kriteeriumi kohaldamise võimalikule tulemusele.
100. Piirdudes eelkõige selle kontrollimisega, kas eraõigusliku investori kriteeriumi saab jätta kohaldamata üksnes seetõttu, et Prantsuse riigi kasutatud meetmed olid maksuõiguslikud, ei lähtunud Üldkohus mingil juhul analüüsist, mis tähendaks seda, et liikmesriikidel lubataks võtta selle kriteeriumi kohaldamisel arvesse eeliseid ja kohustusi, mis on seotud nende avaliku võimu kandmise seisundiga, või subjektiivseid ja manipuleeritavaid elemente.
101. Mis puudutab küsimust, kas käesoleval juhul oli vajalik määratleda võrdlusalune investor, siis tuleb märkida, et kohtupraktika, millele komisjon, EFTA järelevalveamet ja Iberdrola selles osas tuginevad, puudutab mis tahes võimaluse puudumist võrrelda riigi osalusega ettevõtja olukorda eraettevõtja omaga, kes ei tegutse piiratud sektoris (vt selle kohta 3. juuli 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-83/01 P, C-93/01 P ja C-94/01 P: Chronopost jt vs. Ufex jt, EKL 2003, lk I-6993, punkt 38).
102. Komisjon, EFTA järelevalveamet ja Iberdrola ei väida siiski, et võimatu on võrrelda EDFi olukorda eraettevõtjaga, kes tegutseb EDFiga samades sektorites. Peale selle ilmneb samast kohtupraktikast, et sellise võrdluse puhul on vajalik võrdlevalt hinnata olemas olevaid objektiivseid ja kontrollitavaid tõendeid.
103. Vastupidi komisjoni ja EFTA järelevalveameti väidetule ei kujuta eraõigusliku investori kriteerium ka erandit, mida kohaldatakse üksnes liikmesriigi taotlusel, kui esinevad kõik EÜ artikli 87 lõikes 1 toodud ühisturuga kokkusobimatu riigiabi mõiste koostisosad. Käesoleva kohtuotsuse punktist 78 ilmneb, et juhul, kui see kriteerium on kohaldatav, kuulub see elementide hulka, mida komisjon peab sellise abi olemasolu tuvastamisel arvesse võtma.
104. Järelikult kui ilmneb, et eraõigusliku investori kriteerium võib kuuluda kohaldamisele, peab komisjon paluma asjaomasel liikmesriigil esitada talle kogu asjakohane teave, mis võimaldab tal kontrollida, kas selle kriteeriumi kohaldatavuse ja kohaldamise tingimused on täidetud, ning ta võib sellise teabe kontrollimisest keelduda üksnes siis, kui esitatud tõendid on koostatud pärast kõnealuse investeeringu tegemise otsuse vastuvõtmist.
105. Käesoleva kohtuotsuse punktides 83–85 sai juba märgitud, et eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisega seoses on ainsana asjakohased investeeringu tegemise hetkel olemasolevad tõendid ja prognoositavad arengud. See on nii eeskätt siis, kui komisjon – nagu käesoleval juhul – kontrollib, kas riigiabiga on tegemist investeeringu puhul, millest talle ei teatatud ning mille oli asjaomane liikmesriik teinud juba hetkeks, kui komisjon oma kontrolli teostas.
106. Eespool toodut kogumina arvestades tuleb teine väide tagasi lükata.

Esimene väide, et moonutatud on faktilisi asjaolusid

107. Komisjon leiab sisuliselt, et Üldkohus moonutas tõendeid, kui ta tõdes, et vaidlusaluse meetme abil arvestas Prantsuse Vabariik maksunõude ümber kapitaliks. Komisjoni arvates vabastas Prantsuse Vabariik selle meetmega EDFi ettevõtte tulumaksust. Komisjon väidab, et maksuvabastuse korral ei ole eraõigusliku investori kriteerium asjakohane.
108. Siiski on teise väite analüüsimisel tuvastatud, et kui liikmesriik annab majandusliku eelise talle kuuluvale ettevõtjale, ei ole selle eelise andmiseks kasutatud menetluse maksuõiguslik laad niisugune, mis otsekohe välistaks eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse. Seda enam ilmneb sellest, et asjaomase liikmesriigi valitud täpne menetlus ei ole selle kriteeriumi kohaldatavuse hindamisel asjakohane.
109. Seetõttu ei mõjuta faktiliste asjaolude väidetav moonutamine Üldkohtu poolt – isegi kui see osutuks tõendatuks – mingil juhul vaidlustatud kohtuotsuse põhjendatust. Järelikult tuleb esimene väide jätta kõrvale kui ainetu.
110. Eespool toodud kaalutlustest kogumina ilmneb, et apellatsioonkaebus tuleb jätta rahuldamata.“

J. Laiendamisotsus

- 51 Kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuse tulemusena tegi komisjon laiendamisotsuse.
- 52 Käsitleda tuleb konkreetsemalt laiendamisotsuse punkte 58–73, milles komisjon analüüsib esiteks eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavust ja teiseks teise võimalusena sama kriteeriumi kohaldamist kõnesoleva meetme suhtes.
- 53 Kriteeriumi kohaldatavuse küsimuses järeldeb komisjon:

„66. Eelnevast tuleneb, et selles etapis ja ilma, et see takistaks Prantsusmaa ametiasutustel täpsustada, missuguseid reegleid kohaldatakse juhul, kui maksutulu määratakse juba ette niisuguse ettevõtja nagu EDF 1997. aastal kapitalisendisse investeerimiseks, ning esitada muud objektiivsed ja kontrollitavad asjaolud, mis tõendavad nende tahet teha asjaomase maksumeetme abil investering, näib käsitletava juhtumi faktiliste asjaolude hindamine kogumis näitavat, et Prantsuse Vabariik võttis selle meetme avaliku võimu kandjana, mistõttu ei kohaldata selle suhtes eraõigusliku investori kriteeriumi põhimõtete kohaselt, mille on sedastanud [Euroopa Kohus].“
[Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]
- 54 Kriteeriumi kohaldatavuse kohta järeldeb komisjon:

„71. [Et puuduvad niisugused asjaolud, mida nõutakse kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuses], ei ole [...] praegu veel tõendatud, et eraõiguslik investor oleks investeerinud samasugustel tingimustel tasumisele kuuluva maksuga võrdse summa ettevõtjasse, mis on EDFiga sarnases olukorras. Seega tundub, et asjaolu, et EDF ei tasunud 1997. aastal [888,89 miljonit eurot] ettevõtte tulumaksu, ei ole mitte riigi kui aktsionäri tulutoov investering, vaid pigem puhtalt erandlik maksumeede, mis võis anda EDFile majandusliku eelise.
72. Niisugune eelis tugevdaks tingimata EDFi seisundit võrreldes konkurentide omaga, sest omakapitali summa määrab teiste tegurite hulgas ära ettevõtja välise rahastamisvõime. See tekitab seega konkurentsimoonutuse ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Eelis on kahtlemata valikuline, sest ettevõtte tulumaksu tasumata jätmine ühelt osalt arvestuslikelt reservidelt kujutab endast niisuguse tehingu suhtes kohaldatava tavapärase maksualase kohtlemise erandit ning käsitletaval juhul kohaldatakse seda erandit ainult ettevõtja EDF suhtes.“

K. Vaidlustatud otsus

- 55 Komisjon tunnistas abimeetme, millest EDF kasu sai, vaidlustatud otsuses siseturuga kokkusobimatuks ning andis korralduse see abi koos intressiga tagasi nõuda.
- 56 Põhjused, millega komisjon seda vaidlustatud otsuses põhjendas, on järgmised.
- 57 Esiteks esitab komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 62–108 argumendid, mille Prantsuse Vabariik ja EDF laiendamisotsusega laiendatud ametlikus uurimismenetluses esitasid.
- 58 Teiseks leiab komisjon pärast vaidlusaluse meetme sisu meenutamist vaidlustatud otsuse punktides 113–123, et maksu sissenõudmisest loobumine kontsessioonitasu ümberliigitamisel kapitaliks kujutab endast esmapilgul EDFile antud valikulist eelist.
- 59 Kolmandaks meenutab komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 124 Prantsuse Vabariigi argumente, mille viimane esitas oma 11. detsembri 2002. aasta seisukohtades ja mille kohaselt sarnaneb maksu sissenõudmisest loobumine täiendava kapitalisisendiga, mille summa on sama, nagu oleks tulnud tasuda maksuks.
- 60 Neljandaks meenutab komisjon, et kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuse punktis 99 leidis Euroopa Kohus ka, et Üldkohus ei andnud käsitletaval juhul eelhinnangut ei turumajanduse tingimustes tegutseva aruka eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse küsimuses ega küsimuses, missuguse tulemuse selle kriteeriumi võimalik kohaldamine vaidlusaluse meetme suhtes annaks.
- 61 Viiendaks analüüsib komisjon seejärel vaidlustatud otsuse punktides 126–153 eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavust, lähtudes täpsustustest, mis Euroopa Kohus andis selles küsimuses kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuses. Ta analüüsib selleks väidetava investeerimisotsusega seotud asjaolusid, majanduslikke hinnanguid, mis anti eesmärgiga teha kindlaks selle investeeringu kasumlikkus, vaidlusaluse meetme laadi ja eset ning selle viimase otsuse tegemise konteksti ja selle suhtes kehtinud õigusnorme.
- 62 Komisjon võtab selle analüüsi kokku, leides, et:
- „154. Valdavast osast eelnevalt esitatud asjaoludest ilmneb ühemõtteliselt, et [Prantsuse Vabariik] ei teinud äriühingu tulumaksust vabastamisest tuleneva majanduseelise andmisele eelnevalt või sellega samaaegselt otsust teha maksuvabastuse kaudu investering EDFi. Seetõttu tundub, et turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõte ei ole vaadeldava meetme suhtes kohaldatav. Järgmised kaalutlused, mis hõlmavad turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldamist, on seega esitatud vaid täiendava võimalusena.“
- 63 Seejärel analüüsib komisjon vaidlustatud otsuse punktides 155–193 teise võimalusena, kas eraõigusliku investori kriteerium on – eeldusel, et see on kohaldatav – käsitletaval juhul täidetud.
- 64 Komisjon võtab selle analüüsi kokku, leides, et:
- „191. Isegi kui turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõte oleks olnud kohaldatav Prantsuse ametiasutuste esitatud tõendusmaterjalide kohaselt, mis nende väitel selgitasid väidetava maksuvabastuse abil teostatud investeeringu tootlust ja sellega seotud riske, võimaldab turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldamine järeldada, et arukas erainvestor ei oleks investeerinud maksukohustuse summaga võrdset summat EDFi kapitali suurendamisse 1997. aastal.

192. 5,88 miljardi Prantsuse frangi suuruse äriühingu tulumaksu tasumata jätmise näol EDFi poolt ei ole turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldamise alusel tegemist riigi tehtava tulusa investeeringuga. Pigem on tegemist erandliku maksuvabastust hõlmava meetmega, millega anti EDFile majanduseelise ulatuses, mis vastab tasumata jäänud maksule. Selline eelis tugevdab EDFi positsiooni võrreldes tema konkurentidega, kuivõrd omavahendite summa määrab muude tegurite kõrval ka ettevõtte välise rahastamise võimalikkuse ja tingimused, kusjuures sel viisil kokkuhoitud vahendeid oli võimalik kasutada teistel eesmärkidel, näiteks Prantsusmaal või teistes liikmesriikides tehtavate investeeringute jaoks, kus ettevõtte konkurendid 1997. aastal tegutsesid.
193. Antav majanduseelis kahjustab seega konkurentsi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Eelis on valikuline, kuna ettevõtte tulumaksu mittemaksmine ühe osa arvestusliku reservi pealt moodustab erandi tavaliselt sellise toimu puhul kohaldatavast maksukohtlemisest ning antud juhul kohaldati kõnealust erandit üksnes EDFi suhtes.“

⁶⁵ Leidnud, et kasutati riigiressursse (vaidlustatud otsuse punktid 194 ja 195), eksisteeris konkurentsimoonus ja kahjustati liikmesriikidevahelist kaubavahetust (selle otsuse põhjendused 196–206) ning abi on siseturuga kokkusobimatu (selle otsuse põhjendused 207–215), teatas komisjon, et vaidlusalune meede kujutab endast siseturuga kokkusobimatut abi, ning andis korralduse see tagasi nõuda.

II. Menetlus ja poolte nõuded

- ⁶⁶ EDF esitas hagiavaldusega, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 22. detsembril 2015, käesoleva hagi.
- ⁶⁷ Prantsuse Vabariik esitas 20. aprillil 2016 Üldkohtu kantseleisse avalduse menetlusse astumiseks EDFi nõuete toetuseks. Üldkohtu kolmanda koja president andis 24. mai 2016. aasta otsusega menetlusse astumise loa. Menetlusse astuja esitas oma seisukohad ning põhimenetlusosalised esitasid nende kohta oma seisukohad määratud tähtaegade jooksul.
- ⁶⁸ Et Üldkohtu kodade koosseisu muudeti Üldkohtu kodukorra artikli 27 lõike 5 alusel, määrati ettekandja-kohtunik kolmandasse kotta ning seetõttu anti käesolev kohtuasi lahendada kolmandale kojale.
- ⁶⁹ Menetluse kirjaliku etapi lõpetamisest teatati pooltele 26. septembril 2016. Pooled ei esitanud kolme nädala jooksul alates sellest teatamisest mingit kohtuistungit kindlaksmääramise taotlust, nagu on nähtud ette kodukorra artikli 106 lõikes 2.
- ⁷⁰ Leidnud, et tal on toimiku materjalide põhjal piisavalt teavet ning et pooled ei ole esitanud vastavat taotlust otsustas Üldkohus pooltele 19. mail 2017 teatavaks tehtud otsusega lahendada kohtuasja kodukorra artikli 106 lõike 3 alusel ilma menetluse suulist osa avamata.
- ⁷¹ Hageja taotles 19. mail 2017 Üldkohtu kantseleile esitatud taotlusega kohtuistungit seetõttu, et asi ja eelkõige selle majanduslikud tagajärjed on talle tähtsad.
- ⁷² Dokumendiga, mis allkirjastati 12. juunil 2017, tuvastati, et kohtuistungit korraldamise taotluse esitamise tähtaeg möödus 31. oktoobril 2016 ning et see taotlus esitati seega pärast kodukorra artiklis 106 ette nähtud tähtaja möödumist, kusjuures hageja ei esitanud asjaolusid, mis võimaldaksid tuvastada ettenägematud asjaolud või vääramatut jõu juhtumit vastavalt Euroopa Liidu Kohtu kodukorra artiklile 45, mida niisuguste seadusjärgsete tähtaegade suhtes nagu kõnealused kohaldatakse.

- 73 Euroopa Kohus tegi 20. septembril 2017 kohtuotsuse komisjon vs. Frucona Košice (C-300/16 P, EU:C:2017:706; edaspidi „kohtuotsus Frucona Košice“), millega ta jättis rahuldamata apellatsioonkaebuse, mis esitati 16. märtsi 2016. aasta kohtuotsuse Frucona Košice vs. komisjon (T-103/14, EU:T:2016:152) peale.
- 74 Hageja taotles 3. oktoobril 2017 Üldkohtu kantseleile esitatud taotlusega, et pooled saaksid omavahel suuliselt või kirjalikult arutada kohtuotsuse Frucona Košice tagajärgi käesolevale kohtuasjale.
- 75 Üldkohus otsustas 12. oktoobri 2017. aasta otsusega kirjalikku menetlust uuendada ja lisada hageja taotlus toimikusse ning palus pooltel esitada oma kirjalikud seisukohad tagajärgede kohta, mis on nende arvates kohtuotsusel Frucona Košice käesolevale kohtuasjale.
- 76 Pooled täitsid selle palve määratud tähtaegade jooksul.
- 77 Kolmanda koja president otsustas 9. novembril 2017 menetluse kirjaliku osa lõpetada. Sellest otsusest teatati pooltele koos täpsustusega, et sellest teatamisest ei hakata arvestama kohtuistungi korraldamise taotluse esitamise tähtaega, mis on nähtud ette kodukorra artiklis 106.
- 78 EDF, keda toetab Prantsuse Vabariik, palub Üldkohtul:
- esimese võimalusena tühistada vaidlustatud otsuse artiklid 1–5;
 - teise võimalusena tühistada vaidlustatud otsuse artiklid 1–3;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 79 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja EDFilt ja jätta Prantsuse Vabariigi menetlusse astumise kulud tema enda kanda.

III. Õiguslik käsitus

- 80 EDF põhjendab oma hagi esimese võimalusena nelja ja teise võimalusena kahe väitega.
- 81 Esimese võimalusena esitatud esimene väide on niisugune, et on rikutud ELTL artiklit 266, sest komisjon eiras nii kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuse resolutsiooni kui ka põhjendusi, mis selle resolutsioonini viisid.
- 82 Esimese võimalusena esitatud teise väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 107, sest eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse analüüsimisel rikkus komisjon nii õigusnorme, kui ka hindas faktilisi asjaolusid valesti.
- 83 Esimese võimalusena esitatud kolmanda väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 107, sest eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamise võimaluse analüüsimisel rikkus komisjon nii õigusnorme, kui ka hindas faktilisi asjaolusid valesti.
- 84 Esimese võimalusena esitatud neljas väide on niisugune, et vaidlustatud otsus on ebapiisavalt põhjendatud.

- 85 Teise võimalusena esitatud esimese väite kohaselt tuleb kõnesolevaid meetmeid –eeldusel, et need võib kvalifitseerida abiks – esiteks enamasti pidada olemasolevaks abiks, lähtudes nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ [...] artikli [88] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikli 1 punkti b alapunktist v, sest need viidi ellu enne elektrisektori tegelikku liberaliseerimist, ning teiseks tuleb neid enamasti pidada aegunuks selle määruse artikli 15 lõike 1 tähenduses.
- 86 Teise võimalusena esitatud teise väitega kinnitab EDF, et igal juhul on vaidlustatud otsuses mitu arvutusviga, mis selle õiguspärasust kahjustavad.
- 87 Prantsuse Vabariik leiab, et EDFi väited on põhjendatud, kuid ta esitas seisukohti ainult esimese võimalusena esitatud kolme esimese väite kohta.

A. Esimese võimalusena esitatud esimene väide

1. Poolte argumendid

- 88 EDF, keda toetab Prantsuse Vabariik, väidab, et komisjon rikkus sellega, et ei järginud kohtuotsust kohtuasjas T-156/04, ELTL artiklit 266, sest esiteks asus ta vaidlustatud otsuses seisukohale, et menetluse algatamise otsus ei ole õigusvastane ning võib seega olla uue otsuse aluseks, ehkki tema meelest põhineb menetluse algatamise otsus faktiliste asjaolude vales käsitlusel, mille tõttu Üldkohus lõpliku otsuse – mis põhineb sellel samal faktiliste asjaolude vales käsitlusel – just tühistaski. Seega on vaidlustatud otsuse puhul tehtud samad vead ja ebatäpsused, mis õigustasid lõpliku otsuse tühistamist.
- 89 Esiteks tugineb komisjon vaidlustatud otsuses oma analüüsis EDFi sõnul ikka ühele meetmele, see tähendab maksualasele kingitusele, mis põhjendamatust maksusoodustusest tulenes ja mille ta väidetavalt sai, kuigi Üldkohus lükkas faktiliste asjaolude niisuguse käsitamise oma kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuses sõnaselgelt tagasi.
- 90 EDFi sõnul eristab komisjon nimelt endiselt – sealhulgas kostja vastuses – tegelikult võetud meetet, see tähendab tema kapitali suurendamist, mis oli tingitud reserve kirjamisest kapitalisendite alla, ja ühte selle maksualastest tagajärgedest, milleks on „kontsessioonitasu“ mittemaksustamine, samas kui Üldkohus lükkas selle lähenemise tagasi, kvalifitseerides 22. detsembri 1997. aasta kirja dokumendiks, mis selgitab elluviidud meetet, milleks tema arvates oli ettevõtja rekapiitalseerimine seadusega nr 97-1026. Ta leiab nimelt, et Üldkohus ei ole kunagi teinud rekapiitalseerimismeetme raames vahet uuendamiseks mõeldud reserve erinevate koostisosade laadi ja käsitamise vahel.
- 91 EDF arvab, et komisjoni arutluskäigus on aetud seega segi vaidlusaluse meetme kvalifikatsioon – see tähendab riigiabi olemasolu või puudumine – ja selle identifitseerimine. Tema sõnul ei ole Üldkohus nimelt kunagi seisukohta võtnud vaidlusaluse meetme kvalifikatsiooni kohta eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse või kohaldamise seisukohast lähtudes, vaid identifitseeris selle meetme vastupidi täpselt. Niisugune tuvastatud faktiline asjaolu ei kujuta endast aga mitte üksnes igasuguse hilisema õigusliku analüüsi eeltingimust, vaid eelkõige Üldkohtu eesõigust, sest temal on ainsana õigus hinnata faktilisi asjaolusid. Seega ei ole komisjoni argument, et Üldkohus ei kvalifitseerinud faktilisi asjaolusid lõplikult, faktiliselt õige.
- 92 EDF täpsustab, et selles küsimuses tuleb analüüsida, mil määral erineb vaidlustatud otsuses esitatud faktiliste asjaolude kirjeldus Üldkohtu kirjeldusest, seejärel välja selgitada, kas viimase tuvastatud faktilised asjaolud kujutavad endast põhjendust, mis õigustab vajalikul määral tema 2009. aastal kuulutatud esialgse otsuse tühistamist.

- 93 EDFi sõnul identifitseeris Üldkohus vaidlusaluse meetme nii, et see on tema rekapitaliseerimine seadusega nr 97-1026, eristamata reserve, mis liigitati ümber kapitalisisendiks, samas kui komisjon peab selleks endiselt asjaolu, et üks osa nendest reservidest jäi maksustamata. Ta järeldab sellest, et kuigi komisjon „võttis arvesse“ tõesti selle seadusega läbiviidud rekapitaliseerimist, siis ainult lihtsa konteksti kirjeldava asjaoluna, mitte asjaoluna, mis moodustab ise kõnealuse meetme.
- 94 Kriitika, et komisjon identifitseeris kõnesoleva meetme osaliselt, kujutab aga selle Üldkohtu arutluskäigu lähtepunkti ja tingimust ennast, mille tulemusena esialgne otsus tühistati. Seega moodustab meetme identifitseerimine tõesti õigusliku küsimuse, mille Üldkohus tegelikult ja tingimata lahendas, ning seega põhjuse, mis kujutab endast kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuse resolutsiooni vajalikku põhjendust.
- 95 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

2. Üldkohtu hinnang

- 96 Kohtuotsuse seadusjõu kohta tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on leidnud, et nii õiguse ja õigussuhete stabiilsuse kui ka korrakohase õigusemõistmise tagamiseks on oluline, et kohtulahendeid, mis on seadusjõustunud pärast olemasolevate edasikaebevõimaluste ammendamist või selleks sätestatud tähtaegade möödumist, ei oleks enam võimalik vaidlustada (19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus *Artogodan vs. komisjon*, C-221/10 P, EU:C:2012:216, punkt 86).
- 97 Lisaks on ta leidnud esiteks, et kohtuotsuse seadusjõud puudutab üksnes asjaomase kohtulahendiga tegelikult või vältimatult ära otsustatud faktilisi ja õiguslikke asjaolusid. Teiseks ei ole seadusjõud mitte ainult kohtuotsuse resolutsioonil, vaid see laieneb ka kohtuotsuse põhjendustele, mis toetavad resolutsiooni ja viimasest seetõttu lahutamatud (19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus *Artogodan vs. komisjon*, C-221/10 P, EU:C:2012:216, punkt 87).
- 98 Kohtuotsuse T-156/04 seadusjõu ulatus tuleb seega kindlaks teha, arvestades eespool viidatud kohtuotsust C-124/10 P, mille Euroopa Kohus tegi komisjoni poolt selle Üldkohtu otsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse alusel (19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus *Artogodan vs. komisjon*, C-221/10 P, EU:C:2012:216, punkt 88).
- 99 Käsitletaval juhul tuleb esiteks meenutada, et menetluse algatamise otsuse punktides 50 ja 51 leidis komisjon:

„50. [...] tuleb eristada juba ära kasutatud ja kasutamata reserve, mis olid 1997. aasta lõpul vastavalt 18 345 miljonit Prantsuse franki ja 38 521 miljonit [Prantsuse franki].

51. Ära kasutatud reservide kogusummast liigitati 14 119 miljonit Prantsuse franki ümber kapitalisisendite alla, ülejäänud 4226 Prantsuse franki kanti erinevatesse ümberhindluse kontodesse. Et ümberliigitamine ei toimunud kasumiaruande kaudu ning kapitali suurendamist ei peeta ettevõtte tulumaksu arvutamisel äriühingu puhasvara suurendamiseks, tugevdas see ümberliigitamine maksusoodustust, mis EDF nendelt reservidelt sai.

Prantsusmaa ametiasutuste sõnul võib soodustuse, mille EDF maksusoodustuse näol sai, hinnata 5883 miljonile Prantsuse frangile [14 119 × 41,67%].“

- 100 Teiseks leidis komisjon esialgse otsuse punktides 91 ja 99, et „[...] kontsessioonitasu [oleks] tulnud maksustada samal ajal ja sama maksumääraga kui ülejäänud maksuvabastusega loodud raamatupidamisreserv“, et „[s]ee tähendab, et 14,119 miljardit prantsuse franki kontsessioonitasu oleks

lisandunud 38,5 miljardile frangile kasutamata reservist, mis maksustati EDFi bilansi restruktureerimisel Prantsuse ametivõimude poolt määraga 41,66%. Mitte makstes bilansi restruktureerimisel kogu ettevõtte tulumaksu, hoidis EDF kokku 888,89 miljonit eurot.“

101 Komisjon järeldas oma analüüsi tulemusena, et „EDFi poolt maksuvabastatud kõrgepingevõrgu uuendamisel ettevõtetmaksudena 1997. aastal osaliselt tasumata maksud, mis vastavad kapitalidesse rehabiliteeritud kinnituskasudele 14,119 miljardi frangi ulatuses, moodustavad ühisturule mitte vastava riikliku toetuse“ [„asjaolu, et EDF ei tasunud 1997. aastal ettevõtte tulumaksu üldise jaotusvõrgu uuendamiseks maksuvabastusega loodud reserve selle osa pealt, mis vastab 14 119 miljardile Prantsuse frangi suurusele kontsessioonitasule, mis liigitati ümber kapitalisisendiks, kujutab endast ühisturuga kokkusobimatut riigiabi“] (esialgse otsuse artikkel 3). [Tsitaati on parandatud Üldkohtus, kuna otsuse eestikeelne tõlge on ekslik.]

102 Kolmandaks täpsustas Üldkohus kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuses:

„111. [...] komisjon [uuris] nii menetluse algatamise otsuses kui ka vaidlustatud otsuses kontsessioonitasu maksustamise viisi EDFi bilansi ümberkorraldamise ajal, mis teostati seadusega nr 97-1026 (edaspidi „vaidlusalune meede“), ja seega on selles osas uurimise raamistik mõlemas otsuses sama.“

103 Seejärel otsustas Üldkohus kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuses:

„253. Arvestades vajadust hinnata vaidlusalust meedet selle kontekstis, ei oleks komisjon järelikult tohtinud piirduda Prantsuse Vabariigi vastu võetud õigusnormide maksumõju uurimisega, analüüsivõime samal ajal Prantsuse Vabariigi nende argumentide põhjendatust, mille kohaselt võis maksunõudest loobumist seaduse nr 97-1026 artikli 4 esemeks olnud EDFi bilansi ümberkorraldamise ja kapitali suurendamise raames käsitleda toiminguna, mille puhul on täidetud eraõigusliku investori kriteerium –, lükates vajaduse korral need argumentid uurimise lõpul tagasi.“

104 Tuleb tõdeda, et niisugune vaidlusalune meede, nagu Üldkohus on identifitseerinud, puudutab „kontsessioonitasu maksustamise viisi EDFi bilansi ümberkorraldamise ajal“ ning et Üldkohus reageeris sellele, et komisjon jättis igasuguse eraõigusliku investori kriteeriumi analüüsi ära ainuüksi seetõttu, et meede on maksumeede, mille Prantsuse Vabariik võttis tema sõnul avalikku võimu teostades, ning sellele, et komisjon ei analüüsinud seda meedet selle kontekstis, milleks on EDFi rekapitalizeerimine, et hinnata, kas eraõigusliku investori kriteerium on käsitletav juhul kohaldatav, ilma et asjaolu, et meede on maksumeede, takistaks riigil põhimõtteliselt sellele kriteeriumile tuginemast.

105 Neljandaks tuleb esiteks lähtuda kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuse punktidest 16, 19, 21 ja 35 (vt punkt 50 eespool), milles on meenutatud selle eelise sisu, mille komisjon ja Üldkohus kindlaks tegid, ning teiseks meenutada, et Euroopa Kohus otsustas selle kohtuotsuse punktis 99, et kohtuotsusega kohtuasjas T-156/04 ei andnud Üldkohus eelhinnangut eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavusele ega nimetatud kriteeriumi kohaldamise võimalikule tulemusele.

106 Vastupidi EDFi väitele ei saa kohtuotsusest kohtuasjas T-156/04 – tõlgendatuna eelkõige kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsuse punktidest 87, 92, 93, 98–100 ja 108 (mida on meenutatud punktis 50 eespool) lähtudes – järeldada, et meetmeks, mida tuleb analüüsida, ei ole tegelikult mitte loobumine maksu sissenõudmisest kontsessioonitasult, vaid „EDF rekapitalizeerimine seadusega nr 97-1026, tegemata vahet reserve vahel, mis liigitati ümber kapitalisisendite alla“ (hagiavalduse punkt 9 ning repliigi punktid 7 ja 17) või „[...] niisuguse ettevõtja rekapitalizeerimise meede, mille aktsionär on riik“ – meede, mille kohta leidis Üldkohus, et see „näitab juba oma laadi tõttu, et „riik taotles investeerimiseesmärki, mida võib võrrelda eraõigusliku investori eesmärgiga“ (hagiavalduse punkt 86).

- 107 Seega ei teinud komisjon viga ega rikkunud kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuse seadusjõudu, kui ta pärast haldusmenetluse uuendamist analüüsis vaidlustatud otsuses, kas eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav meetme suhtes, millega Prantsuse Vabariik loobus kontsessioonitasu ümberliigitamisel kapitalisendid maksu sissenõudmisest (vaidlustatud otsuse punktid 117 ja 188 ning artikkel 1) – meede, mille kohta leidis Prantsuse Vabariik lisaks teates, mille ta komisjonile 9. aprillil 2002 saatis (vt punkt 27 eespool), et see on selgelt ja vaieldamatult vaidlusalune meede – nagu komisjon meenutab.
- 108 Seepärast tuleb see väide tagasi lükata.

B. Esimese võimalusena esitatud teine väide

- 109 Teine väide, mille EDF on esimese võimalusena esitanud ja millega ta väidab sisuliselt, et komisjon eksis, kui leidis, et eraõigusliku investori kriteerium ei ole käsitletaval juhul kohaldatav, jaguneb kaheks osaks.
- 110 Esimest väiteosa põhjendab EDF sellega, et kui komisjon hindas, kas eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav, jättis ta põhjendamatult arvesse võtmata paljud dokumendid ja tõendid, mis olid talle edastatud.
- 111 Teise väiteosa kohaselt ajas komisjon – eirates kohtuotsust kohtuasjas C-124/10 P – süstemaatiliselt segi asjaolud, mis on seotud eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavusega, ja need, mis on seotud selle kriteeriumi kohaldamisega.
- 112 Kolmanda väiteosaga kinnitab EDF, et komisjon välistas eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse ekslikult sel põhjendusel, et Prantsuse Vabariik võttis eelkõige arvesse kaalutlusi, mis on seotud tema kui avaliku võimu staatusega, ja seda nende kaalutluste kõrval, mis on seotud tema kui aktsionäri staatusega.
- 113 Neljandat haru põhjendab EDF väitega, et komisjon eksis, kui leidis, et eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamine on õigustatud juhul, kui on olemas ametlik äriplaan.
- 114 Viiendat haru põhjendab ta viimaks sellega, et kui komisjon ei oleks pannud toime neid erinevaid õigusnormide rikkumisi ja teinud hindamisvigu, oleks ta saanud ainult järeldada, et eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav, võttes arvesse selle meetme laadi ja eset, selle konteksti ning taotletavat eesmärki ja selle meetme suhtes kohaldatavaid õigusnorme.

1. Vaidlusaluse otsuse osundamine

- 115 Meenutanud vaidlustatud otsuse põhjendustes 113–123 vaidlusaluse meetme sisu, analüüsis ta selle põhjendustes 126–154, kas eraõigusliku investori kriteerium on selle meetme suhtes kohaldatav, järgmiselt:
- „126. Selleks et otsustada, kas turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtet on võimalik kohaldada, tuleb üldise hinnangu raames välja selgitada, kas maksuvabastuse andis Prantsuse Vabariik aktsionäri või avaliku võimu teostajana. Euroopa Kohus täpsustab oma

5. juuni 2012. aasta otsuses mitmeid tegureid, mida tuleb kõnealuse üldise hinnangu tegemisel arvesse võtta. Need tegurid, mida allpool vaadeldakse seoses konkreetsete asjaoludega, on järgmised:

liikmesriik on kohustatud kahtluse korral selgitama ühemõtteliselt ning objektiivsetest ja kontrollitavatest asjaoludest lähtudes, et rakendatud meede tuleneb tema tegevusest aktsionärina; nendest tõenditest peab selgelt nähtuma, et asjaomane liikmesriik otsustas enne majandusliku eelise andmist või sellega samal ajal investeerida tegelikult rakendatud meetme abil tema kontrolli all olevasse avalikku ettevõttesse;

seejuures võib tal olla vaja esitada tõendeid, mis näitavad, et otsus põhineb majanduslikel hinnangutel, mis on võrreldavad nendega, mida oleks sellises olukorras asjaomase liikmesriigi oludega võimalikult sarnastes oludes enne investeerimist selle tulevase kasumlikkuse kindlaksmääramiseks teinud turumajanduse tingimustes tegutsev arukas erainvestor; komisjon võib sellise teabe kontrollimisest keelduda, kui esitatud tõendid on koostatud pärast kõnealuse investeerimise otsuse vastuvõtmist;

selles osas võivad olla asjakohased meetme laad ja eesmärk, meetme taust, samuti taotletav eesmärk ja meetme suhtes kehtivad normid;

turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamine peab võimaldama kindlaks määrata, kas eraõiguslik aktsionär oleks sarnastel tingimustel teinud sissenõutava maksuga võrdse summa ulatuses eraldise ettevõttesse, mis on EDFiga sarnases olukorras.

127. Põhjenduses 42 nimetatud 11. detsembri 2002. aasta märkustes kinnitasid Prantsuse ametiasutused, et EDFi jaoks oleks olnud tõhusam ja erapooletum meetod kanda kontsessioonitasud otseselt kogu ulatuses omavahenditesse, ilma äriühingu tulumaksu maksmata. Samas ei ole üheski väidetavale maksust vabastamise otsusele eelnevast või sellega samaaegselt ajajärgust pärinevas dokumendis, mida Prantsusmaa või EDF esitasid oma väidete kinnituseks menetluse laiendamise otsuse kohta esitatud märkustes, otseselt või kaudselt nimetatud väidetavat investeerimisotsust või sellega samalaadset maksuvabastuse abil kapitalisisendi suurendamise otsust, selle tagajärgi, eeliseid või sellega seotud probleeme. Prantsuse ametiasutuste esitatud dokumentides, millele osutati põhjendustes 87–108, ei ole nimetatud riigi tehtud otsust mitte võtta äriühingu tulumaksu 10. novembri 1997. aasta seaduse nr 97-1026 alusel EDFi kapitalisisendiks ümber liigitatud reservi osa eest, samuti ei ole teostatud selle otsuse analüüsi.
128. Prantsusmaa peab kahtluse korral turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldatavuses, nagu seda on väljendanud komisjon, selgitama ühemõtteliselt ning objektiivsetest ja kontrollitavatest asjaoludest lähtudes, et rakendatud meede tuleneb tema tegevusest aktsionärina. Kuid esitatud tõendusmaterjalist lähtuvalt ilmneb, et otsus investeerimise kohta, jättes sisse nõudmata maksu, mille tasumiseks EDF oli kohustatud, tehti vaikimisi, ilma põhjendatud õigusliku toiminguta, mis võimaldaks mõista või kontrollida kõnealuse otsuse täpset sisu, selle põhjendusi ja õiguslikku alust ning asjaolu, milline pädev asutus ja mis kuupäeval selle otsuse tegi. Turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldatavuse kontrollimiseks Euroopa Kohtu nimetatud asjaolude, milleks on eeskätt vajadus objektiivsete ja kontrollitavate tegurite esitamise ning tõhusalt rakendatava meetme ja eelnevate majandusprognoside järele, ning materiaalsete viidete ja tõendite puudumist tuleb käsitada esimese tunnuseks selle kohta, et kõnealune põhimõte ei ole kohaldatav.
129. Vaidlusalust otsust kajastavate dokumentide puudumisel tuleb kirjeldada väidetavat investeerimismeedet, mille Prantsuse riik teostas. Antud juhul leidis Euroopa Kohus, et turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamine peab

võimaldama kindlaks määrata, kas eraaktsionär oleks sarnastel tingimustel teinud 5,88 miljardi Prantsuse frangi suuruse eraldise ettevõttesse, mis on EDFiga sarnases olukorras. Prantsusmaa tehtud investering hõlmas loobumist selle summa sissenõudmisest, eesmärgiga saada sellega kasumit, mis on suurem esialgselt kasutatud vahenditest. Seega tuleb analüüsi käigus lähtuda äriühingu tulumaksu summast, mida ollakse võlgu.

130. Tuleb arvestada, et maksuvabastuse summas tehtava investeringu tulusust hõlmavate konkreetsete uuringute, viidete või analüüside puudumine muudab keeruliseks väidetava investeringu mõju eristamise Prantsusmaa või EDFi esitatud teabest. Need raskused ei ole ületamatud, kui analüüsi huvides eeldada suurema osa asjaolude puhul, mis võimaldavad otsustada, kas turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõte on kohaldatav, ning mida sellise kohaldamise jaoks kasutatakse, et EDFi kapitali tehtava sissemakse suurenemine tasumata maksusumma ulatuses võimaldas saada kasu kõigi eraldistega seotud maksude pealt. Seega, kui eraldiste tagasimaksmine toimuks teatud kindla määra alusel, tuleks seda määra kohaldada ja tegelikult kohaldatigi tasumata maksusummale. Seevastu, kui arvesse võetakse kasumiga seotud või järkjärgulise kasvamisega seotud mõjusid, ei võimalda Prantsusmaa või EDFi edastatud teave esmapilgul näidata mõju, mida avaldab asjaolu, et kapitalisisendi summa on võrdne tasumata maksu summaga.
131. Maksu kohaldamata jätmise tulemusena suurenesid EDFi kapitali tehtud eraldised ja sellest tulenevalt ka EDFi omavahendid täiendava 5,88 miljardi Prantsuse frangi võrra, kokku ulatus ümberliigitatava reservi suurus 14,119 miljardi Prantsuse frangini. Kõnealune reserv, mis ei vastanud aktsionärist riigi varasemale uue kapitali sissemaksele, liigitati ümber kapitalieraldisteks ja kirjendati EDFi omakapitalina koos muu omakapitaliga (kapital, eraldised jne – vt tabel 2). Seda ajajärku puudutavate vaadeldud dokumentide kohaselt oleksid EDFi omavahendid, mis pidid 1997. aastal ulatuma 79,8 miljardi Prantsuse frangini, ilma maksuvabastuseta ulatunud vaid 72,1 miljardi Prantsuse frangini (põhjendus 100, tabel 2). 50,7 miljardi frangi asemel oleksid riigi eraldised EDFi kapitali ulatunud 44,8 miljardi frangini.

Väidetav investeerimisotsus: analüüs

132. Esiteks, nagu rõhutavad Prantsuse ametiasutused, kuivõrd maksmata maksu summa suurendas eraldiste maksubaasi ning kuna eraldiste tagasimaksmine toimus fikseeritud määra alusel (3%), suurenes maksuvabastuse või maksu tasumata jätmise tulemusena riigile makstava tasu absoluutsumma (põhjendus 83). Samas ei kaasnenud sellele maksuvabastuse summale vastava kapitalisisendi suurenemisega riigile makstava tasu suhtelist suurenemist. Tasu riigi eraldiste eest, mis tehti EDFi kapitali, nähti ette 30. detsembri 1956. aasta dekreediga nr 56-1360 (põhjendused 18 ja 103). Põhjendustes 93 ja 102 on näidatud, et erineva suurusega tasu nähti ette ka tegevuslepingutes, mis sõlmiti enne ja pärast ajavahemikul 1997–2000 kohaldatud lepingut. Tasu maksmise põhimõtet kohaldati enne väidetavat investeerimisotsust ja see põhimõte säilis ka pärast seda.
133. Lisaks sellele ilmneb asjaolude vaatlisel, et kõnealuse maksuvabastuse võimalik mõju võis seisneda riigi investeringutulu vähenemises. Rahvuskogu 1997. aasta septembris koostatud aruandes on ühemõtteliselt näidatud, et kapitalisisendi kogusumma suurendamine tõi kaasa tasu maksmise vähenemise, mille põhjenduseks toodi vajadus „mitte suurendada EDFi maksekoormust“ (põhjendus 103). Senati aruanne kinnitab riiklike ametiasutuste soovi vähendada kõnealust tasu (põhjendus 108).
134. Ajavahemikul 1991–1996 maksis EDF riigile kapitalisisendi väiksema maksubaasi pealt suuremat tasu kui ajavahemikuks 1997–2000 kavandatud suurema maksubaasi pealt. Keskmise aastase tasu absoluutsumma 3,41 miljardit Prantsuse franki ajavahemikul 1991–1996, kui kapitalisisendi kogusumma oli 36,6 miljardit Prantsuse franki, on suurem kui 2,35 miljardi Prantsuse frangi suurune summa, mis oli ette nähtud ajavahemikul 1997–2000, kui maksubaasi suurenenud

kogusumma oli 50,7 miljardit Prantsuse franki (põhjendused 92 ja 102–103, tabel 3). Sellest ilmneb, et kapitalieraldiste summa suurenemisel 5,88 miljardi Prantsuse frangini tuleb aktsionärist riigi saadavat marginaaltulu ajavahemikul 1997–2000 võrreldes ajavahemikuga 1991–1996 lugeda negatiivseks.

135. Nagu ilmneb rahvuskogus ja senatis koostatud aruannetest, on Prantsuse ametiasutuste tegevuse tulemusena riigile kapitalieraldiste pealt makstav absoluutne ja suhteline tasu nii absoluutsummalt kui ka suhteliselt seda väiksem, mida enam suureneb eraldistega seotud maksubaas. Sellest tuleneb, et eraldiste kogusummat suurendades on makstav tasu väiksem kui enne seaduse nr 97-1026 jõustumist, seega ei saa otsust maksuvabastuse kohaldamise kohta pidada tingimata investeringut põhjendavaks otsuseks.
136. Teiseks ei ole kapitalieraldiste suurendamise puhul tagasimaksmise kavandamine ja kinnitamine toimunud viisil, mis võiks turumajanduse tingimustes tegutsevale arukale erainvestorile osutada sobivaks.
137. Nagu ilmneb nii järelevalvet teostavate ministrite kirjades kui ka põhjendustes 97, 103 ja 106 nimetatud parlamendi aruannetes esitatud asjaoludest, võtsid Prantsuse ametiasutused, vaadeldes Prantsuse riigile makstavat tasu pärast EDFi bilansi ümberkorraldamist 1997. aastal, arvesse samaaegselt sõna otseses tähenduses aktsionärist riigile makstavat tasu ja eeldatavat maksusummat, mida riik makse koguva avaliku võimu teostajana sai alates aastast 1997 pärast mitut aastat, millal toimus kahjude ülekandumine. Nagu on näidatud põhjenduses 93, arvati eraldiste eest makstav tasu üldõiguse sätetele mittevastavalt omakorda maha äriühingu tulumaksuga maksustavast summast.
138. Prantsuse ametiasutuste 1997. aastal käsitletud ja kinnitatud seisukoht seisnes EDFi tehtavate kogumaksete arvestamises, hõlmates samaaegselt makse ja tasu aktsionärile. Maksude kogusumma, mille makse koguv riik saab EDFilt, mis jääb tasuda pärast vaidlusaluse maksuvabastuse kohaldamist ning aktsionärist riigile makstava tasu summa on esitatud Prantsuse ametiasutuse esitatud dokumentides. Prantsuse ametiasutuste väitel tõendavad need dokumendid investeerimisotsuse olemasolu. Pigem näitab EDFi poolt maksukogujast riigile tasutavate maksude pidev arvessevõtmine aktsionärist riigile makstava tasu vaatlemisel, sealhulgas enne seaduse nr 97-1026 jõustumist, saamata maksu sissenõudmine ja maksusummade korrigeerimine, et vaidlusaluse maksuvabastuse kohaldamisel peeti eeskätt silmas riiki kui avaliku võimu kandjat ja mitte kui investorit.
139. Seda arvamust kinnitab veelgi ülesannete laad, mille riik 1997. aastal EDFile määras, võttes arvesse, et eeskätt oli tegemist avaliku võimu kandjaga ja mitte aktsionäriiga seotud ülesannete ja eesmärkidega. Kõnealused ülesanded väljenduvad EDFi tariifide kindlaksmääramises, nagu lepiti kokku ajavahemiku 1997–2000 tegevuslepingus, mille alusel toimus aktsionärist riigile tasu maksmine. Riik nõudis, et EDF toetaks Prantsusmaa tööstuse konkurentsivõime suurendamist ja Prantsuse leibkondade ostujõu kasvu. See on vastuolus mitte üksnes turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori kaalutlustega, vaid ei vasta samuti sellise hüpoteetilise investori finantshuvidele. Sama kehtib ka EDFile ajavahemiku 1997–2000 tegevuslepingus seatud eesmärgi kohta, mis on seotud nõudega rakendada jõulist strateegiat kohaliku majandustegevuse ja tööhõive toetuseks, mis on seega suunatud kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmisele (põhjendused 89 ja 95).

Väidetava investeringu tootluse kindlaksmääramiseks teostatavad majandushinnangud

140. 8. aprillil 1997 EDFi ja riigi vahel sõlmitud tegevusleping hõlmab finantsstsenaariumi eelprognoose, mis sisaldavad EDFi kapitali investeeritud kapitalieraldiste investeringutasuvuse prognoose aktsionärist riigi jaoks (põhjendus 92). Need dokumendid ja nendega seotud Prantsuse ametiasutuste tehtud analüüsid on seotud EDFi moodustatud kogu maksustatud ja

maksustamata reservi ümberliigitamise eeldatavate mõjudega, sõltumata sellest, kas kõnealune reserv tuleneb seaduse nr 97-1026 jõustumisest või mitte. Ainus EDFi 18. veebruari 1997. aasta märkustes (põhjendus 92) sisalduv Prantsuse ametiasutuste tehtud süstemaatiline hinnang on üldine ja piirdub korrakohase tasu maksmisega, mida kohaldatakse kapitalisisendi suhtes, sealhulgas ka enne EDFi bilansi ümberkorraldamist makstud tasu suhtes ega hõlma näiteks kapitalisisendiga mitteseotud kapitali tootlust või omavahendite pealt makstud tasu.

141. Üheski Prantsusmaa või EDFi edastatud dokumendis ei ole näidatud, et väidetavalt tehtud investeerimisotsus, mis seisnes EDFi suurema kapitalisisendi võimaldamises ja ümberkorralduse pealt maksuvabastuse kohaldamises, oleks olnud seotud spetsiifiliste vaatluste, uuringute või analüüsidega. Samas, võttes arvesse asjaomaste summade suurust, oleks turumajanduse tingimustes tegutsev arukas erainvestor lasknud enne otsustamist tõenäoliselt teha investeeringu finants- ja majandusanalüüsi, mis võimaldaks otsustada, kas, võttes arvesse kapitalieraldiste pealt makstud korrakohast tasu, oleks maksuvabastusele vastav 5,88 miljardi Prantsuse frangi suurune summa taganud tema koguinvesteeringu jaoks pikemaajalises plaanis piisava tootluse ning kas aktsionärile makstav tasu oleks selleks piisav. Euroopa Kohus märgib oma kohtuotsuse punktis 84, et eelnev majandusuuring kuulub elementide hulka, mida tuleb arvesse võtta selleks, et otsustada, kas turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtet on võimalik kohaldada.
142. Eriti oluline on märkida, et peale riigile ajavahemikul 1997–2000 makstud tasu analüüsi ei ole tehtud ühtegi teist tasu maksmise perioodi ega pikaajalise tulususe väljavaatega seotud uuringut, kuigi Prantsusmaa väidab konkreetselt, et on teinud pikaajalise investeeringu. Turumajanduse tingimustes tegutsev arukas erainvestor oleks teostanud investeeringu tulususanalüüsi ka aastale 2000 järgneva perioodi kohta.
143. Kui eeldada, et turumajanduse tingimustes tegutsev arukas erainvestor oleks võtnud arvesse EDFi võlakoormuse vähenemise mõju ning arvestaks, et EDF saab võlakoorma ja omavahendite soodsama suhtarvu tõttu väiksemate kuludega laenu võtta, oleks see asjaolu üldisel kujul pidanud kajastuma teatud Prantsusmaa ja EDFi esitatud dokumentides (põhjendused 101 ja 105). Samas ei osuta ükski dokument aktsionärist riigi eelistele ja suuremale tulususele, mis on seotud EDFi laenukulude vähenemise või võlakoormuse väiksema suhtarvuga. Põhjenduses 101 esitatud kõnealusest perioodist pärinevate arvandmete põhjal pidi EDFi netovõla ja omavahendite suhtarv uute kapitalieraldistega kokku ulatuma 148%ni, mis tähendab summat 50,7 miljardit Prantsuse franki, hõlmates 5,88 miljardi frangi ulatuses vaidlusalust maksuvabastust. Ilma maksuvabastuse kohaldamiseta oleks kõnealune suhtarv olnud ligikaudu 163%, seega ligikaudu kolm korda väiksem kui enne seaduse nr 97-1026 jõustumist olnud 480%. Vaadeldes maksuvabastust eraldi reservi ümberliigitamise muudest mõjudest, on selle mõju nimetatud suhtarvu vähenemisele tagasihoidlik ja maksuvabastuse käsitlemine EDFi laenukulude vähenemise põhjusena oleks äärmiselt kaheldav (põhjendused 170–172). Igal juhul ei ole Prantsuse ametiasutuste esitatud dokumentides investeeringuna nimetatud ega analüüsitud ei aktsionärile makstud tasu, mille tulemusena kõnealune suhtarv langes 148%ni, ega sellest tulenevalt ka sellist, mille puhul suhtarv ulatus 163%ni. Selles osas ei ole esitatud ühtegi eelnevast majandushinnangut, mis oleks võrreldav hinnanguga, mille turumajanduse tingimustes tegutseva arukas erainvestor oleks lasknud teha, nagu on nimetatud Euroopa Kohtu otsuse punktis 84.
144. Majandusuuringus, mille EDF esitas oma märkuste toetuseks (põhjendused 69–70), ei ole näidatud, et Prantsusmaa oleks käitunud investorina ja mitte avaliku võimu teostajana. Uuring koostati pärast 1997. aasta väidetava investeerimisotsuse tegemist ning pädevad ametiasutused ei saanud sellega enne otsuse tegemist tutvuda. Juba üksnes sellel põhjusel ei ole kõnealune uuring Euroopa Kohtu väidete alusel (põhjendus 126, 5. juuni otsuse punkt 104) tõendina vastuvõetav. Asjaolu, et uuring koostati lähtuvalt vaadeldavast ajastust pärinevate ehtsate andmete põhjal ei saa seda järeldust kehtetuks muuta. Uuring telliti seoses tekkinud vajadusega pärast 2013. aasta mais tehtud menetluse laiendamise otsust ning selles tehtud järeldused olid EDFi ilmselt juba

2013. aasta juulis teada, kuigi uuring ise pärineb 2013. aasta oktoobrist. Lisaks sellele muudavad ka teised asjaolud uuringus esitatud arvandmed kehtetuks ning seega kaotavad aluse EDFi väited, mis neil arvandmetel tuginevad; need asjaolud on järgmised.

Uuringus on kasutatud andmeid, mis pärinevad peaaegu kõikidest perioodidest ning selles kohaldatakse meetoodilisi lähenemisviise, mis on ettevõtete väärtuse hindamisel üldiselt tunnustatud, võttes arvesse allpool nimetatud olulisi piiranguid. Seejuures on tegemist keerulise majandusuuringuga, mis põhineb andmete põhjalikult uurimisel ning mille koostamine ja kinnitamine nõudis ligikaudu kolm kuud. Andmete töötlemisel tehti mitmeid erinevaid ja mõnikord vaieldavaid metodoloogilisi valikuid. Ilma kõnealuse andmetöötluseta oleks osutunud võimatuks hajutatud ja erinevatest allikatest pärinevate alusandmete põhjal kujundada uuringus esitatud kokkuvõtlikku seisukohta või mõõdetavate tulemuste võimalikku prognoosi tulususe kohta, mida Prantsuse riik võis eeldatavalt oodata 1997. aastal. Samas nõuab Euroopa Kohus, et turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldamise aluseks peavad olema otsuse tegemise hetke prognoosivad hinnangud (5. juuni 2012. aasta kohtuotsuse punkt 105). Vastupidi EDFi väidetele näitab asjaolu, et ajavahemikul 1996–1997 saadud andmete põhjal ei teostanud Prantsuse riigi pädevad talitused ise ega tellinud sellise ulatuse ja keerukusastmega uuringut, seda, et asjaolu, millest Prantsuse ametiasutused lähtusid enne asjaomase otsuse tegemist, ei olnud vaid tulusus, mis oleks pidanud väidetava investeeringu teinud aktsionäri jaoks olema määrav.

Uuringus analüüsitakse Prantsuse riigi käitumist lähtuvalt turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõttest, kasutades seejuures teavet ja eeldusi, mis erinevad märkimisväärselt põhjendustes 87–108 esitatutest, mis Prantsuse ametiasutuste väitel põhjendasid väidetavalt tehtud otsust. Kuid investeerimisotsust ei teinud EDF ning Euroopa Kohtu väitel (5. juuni 2012. aasta kohtuotsuse punktid 82 ja 83) peab Prantsusmaa tooma välja asjaolud, mis näitavad tehtud otsuse laadi ja tausta. Kuivõrd Prantsusmaa väidab, et ta tegi otsuse esitatud teabe ja andmete alusel, asuvad nimetatud uuring ja EDF väidetava investori asemele ja väidavad teadvat Prantsuse riigist paremini, millised kaalutlused ja teave juba tehtud otsust põhjendavad ja millised olid selle otsusega seotud eeldused. Seega on uuringu aluseks spekulatsioonid ja eeldused andmete kohta ning teave ja hüpoteesid, mida Prantsuse ametiasutused oleksid võinud muude asjaolude kõrval 1997. aastal arvesse võtta, kuid millel ei ole tõendavat jõudu 2015. aastal (või 2013. aasta oktoobris, kui uuring teostati), et põhjendada ja selgitada Prantsuse ametiasutuste 1997. aastal tehtud otsust, mida kõnealused ametiasutused ise selgitavad erinevate andmete ja hüpoteeside abil.

Selline tõendav jõud puudub seda enam, et jõuda põhjenduses 70 esitatud järeldusteni, tugineb uuring meelevaldsetele, juhuslikele või faktiliselt kinnitamata eeldustele, mis võivad olla vastuolus Prantsuse ametiasutuste esitatud dokumentidest tuleneva teabega, mis kõnealuste ametiasutuste väitel tõendavad turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldatavust ja tehtud otsuse sellele vastavust. Esiteks eeldatakse uuringus, et pärast aastat 2000 ei reguleeri aktsionärist riigile makstud tasu enam vastav dekreet, mille alusel on sõlmitud riigi ja EDFi vaheline tegevusleping, vaid see tasu on kindlaks määratud vastavalt dividendidele, mida sektoris tegutsevad teised ettevõtted maksid ajavahemikul 1996–1997. Kuid EDFi kapitali tehtud eraldiste tagasimaksmist reguleeriti dekreediga alates 1956. aastast (põhjendus 102) ning see oli eeskirjade kohaselt kindlaks määratud ja kajastatud mitmeaastastes tegevuslepingutes nii enne kui ka pärast 1997. aastat lähtuvalt kaalutlustest, mis ei olnud seotud dividendidega, mida maksid ettevõtted, kes tegutsesid Prantsusmaast erinevatel turgudel (põhjendused 94 ja 95). Teiseks on uuringus põhjendamatu esitatud EDFi tulemiaruanDES olev EDFi sotsiaalkontodel moodustatud reserv summas 11,6 miljardit Prantsuse franki (ilma maksudeta) ja 7,3 miljardit Prantsuse franki (pärast maksude mahaarvamist), suurendades selle võrra kunstlikult EDFi väärtust, võtmata arvesse olemasolevat teavet ja 1997. aastal prognoositavat arengut seoses EDFi suurte kohustustega oma töötajate pensionisüsteemi raames (põhjendused 168–169).

Ning kolmandaks on EDFi väärtus, mis tuleneb investeringutasuvuse ja majandustulemuste kasvust, uuringus arvatud lähtuvalt 1997. aasta „turuootustest“. Prantsusmaa ametiasutuste käsutuses olid EDFi tulu- ja spetsiifiliste arvandmetena väljendatud majandustulemuste prognoosid ajavahemiku 1997–2000 kohta, mis kinnitati selle perioodi tegevuslepingu ettevalmistamise ajal, ning nad väidavad, et tuginesid otsuse tegemisel nendele prognoosidele ja teabele (põhjendused 78–79, 90, 94, 96) ning et neil olid 1997. aastal põhjalikud teadmised ettevõtte ja selle finantsperspektiivide kohta (põhjendus 77). EDFi väärtuse hindamiseks kolmandatelt isikutelt pärinevatele turuootustele tuginemist ei saa pidada tõestatuks ega sidusaks Prantsusmaa esitatud väidetega tema ametiasutuste väidetavalt tehtud otsuse selgitamiseks ja toetamiseks. See lähenemine on seda enam vaieldav, et Prantsuse ametiasutused toovad välja asjaolu, et valdav osa EDFi tegevusest toimus Prantsusmaal 1997. aastal kinnitatud tariifide alusel (põhjendus 85). Lisaks sellele olid kõnealused tariifid fikseeritud madalal tasemel, et toetada Prantsusmaa tööstuse konkurentsivõime suurendamist ja Prantsuse leibkondade ostujõu kasvu (põhjendused 89 ja 95). Uuringuga ei ole võimalik selgitada ja veel vähem nõuetekohaselt põhjendada, kuidas said EDFi majandustulemusi, makstud tasu ja dividendide suurust mõjutada kõrge reitinguga aktsiaseltside (näiteks Endesa, Gas Natural ja Union Fenosa Hispaanias, RWE, EON ja Verbund Saksamaal, Fluxys Belgias jne), kellel puudus märkimisväärne tegevus Prantsusmaal ja kes tegutsesid erinevate konkurentsi- ja eeskirjapiirangutega turgudel, majandustulemused, makstud tasu ja dividendid, mis olid esitatud põhjenduses 70 osutatud majandustulemuste aluseks olnud eeldustena.

Neljandaks on uuringus väidetud ilma igasuguse põhjenduseta, et EDFi kapitali tehtud eraldiste suurendamine 1997. aastal oli vähemalt potentsiaalselt käsitav likviidse finantsvara omandamisena. Samas oli EDF 1997. aastal avalik tööstus- ja kaubandusettevõtte, millel ei olnud aktsiakapitali (põhjendus 19), ning Prantsuse ametiasutused ja EDF kinnitasid sel ajajärgul, et ettevõtte seisund ei muutu tulevikus (põhjendused 95, 105). Selle uuringu tulemuste jaoks üliolulise väite meelevaldsus on üksikasjalikumalt esitatud põhjendustes 179–181.

Meetme laad, eesmärk ja taust ning meetme suhtes kohaldatavad eeskirjad

145. Euroopa Kohus rõhutab, et võetud meetme laad kuulub asjakohaste tegurite hulka, mida tuleb arvesse võtta selleks, et otsustada, kas turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtet on võimalik kohaldada (otsuse punkt 86). Otsuse näol võimaldada EDFile täiendavas summas kapitalisisend ning mitte kohaldada üldise jaotusvõrgu jaoks loodud ebaseadusliku reservi ümberliigitamise suhtes äriühingu tulumaksu, on samaaegselt tegemist raamatupidamisliku otsusega, millega korraldatakse ümber EDFi bilansikirjed (põhjendused 100 ja 105) ning maksundusalase otsusega, kuivõrd pädevad ametiasutused leiavad, et äriühingu tulumaksu tuleb kohaldada enne ümberkorraldamist (põhjendus 35) ning et maksu tuleb tasuda muu ümberkorraldatud arvestusliku reservi pealt. Seega ei ole vastupidi Prantsuse ametiasutuste väitele leidnud tõendamist, et need kaks haru, raamatupidamislik ja maksundusalane, oleksid 10. novembri 1997. aasta seaduse nr 97-1026 alusel kehtestatud meetmes teineteisega lahutamatu seotud.
146. Seaduse artikli 4 lõikes 2 on sätestatud, et EDFi passivasse kantud üldise jaotusvõrgu kontsessiooni hulka kuuluvate mitterahaliste varade rahaline väärtus tuleb asjaomaste ümberhindamiste muutuste mõju arvestamata kanda bilansireale „Kapitalisisend“ (põhjendus 28). Sellest võib järeldada, et seaduses on sätestatud, et arvestamata võimalikke ümberhindamiste muutusi, ei saanud ükski raamatupidamislik või maksundusalane ümberkorraldus vähendada EDFi kapitalisisendina kirjendatavat rahalist ekvivalentväärtust. Samas ei ole otsus EDFi suhtes maksu kohaldamise või mittekohaldamise kohta Prantsusmaa põhiseaduse artikli 34 kohaselt seadusega reguleeritav küsimus ning seadus nr 97-1026 ei saanud seda küsimust pädevalt lahendada. Põhiseaduse kõnealuse artikliga piiratakse parlamendi seadusandlikku pädevust

maksunduse valdkonnas maksubaasi määramisega ning kõikide maksude määra ja sissenõudmise korra kehtestamisega. Seega pidi EDF seaduse alusel rakendatud ümberliigitamise tulemusena tasuma teatud arvestusliku reservi pealt äriühingu tulumaksu ning teatud reservi pealt mitte.

147. Põhjenduses 104 nimetatud Prantsuse ametiasutuste edastatud ettevalmistavatest dokumentidest ilmneb, et rahvuskogu oli 1997. aastal seisukohal, et õigusloomega mitteseotud sätted tuleb seaduseelnõu tekstist välja jätta, lisaks sellele jäeti valitsuse esitatud seaduseelnõu tekstist välja ka parandusettepanek, mille kohaselt oleks sätestatud võimalus piirata riigi EDFi suhtes kohaldatavaid mahaarvamisi. Vastutavad ministrid leidsid 1997. aasta aprillis, et EDFi raamatupidamisliku ja maksundusalase ümberkorraldamise ellurakendamise üksikasjade kohta peavad järelevalvet teostavad ametiasutused ja ettevõtte vahetama täiendavat teavet (põhjendus 98).
148. Need asjaolud, mida järelevalvet teostavad ministriumid täpsustasid ja täiendasid pärast seaduse vastuvõtmist (põhjendus 31) 22. detsembri 1997. aasta kirjaga EDFi, näitavad, et rakendamise maksundusega seotud asjaolud on 10. novembri 1997. aasta seaduse nr 97-1026 sätetega lahutamatu seotud. Kõnealused ministrid selgitavad EDFi saadetud kirjas EDFi omakapitali ümberkorraldamist 10. novembri 1997. aasta seaduse nr 97-1026 artikli 4 alusel ning tunduvad vaikimisi tegevat otsuse kõnealuse ümberkorralduse maksundusalaste mõjude kohta, ilma et tekiks küsimust teatud tulusa investeeringu või seaduses sätestatud kohustuslike sätete kohta.
149. Rääkides meetme taustast, mida Euroopa Kohus pidas üheks asjakohaseks teguriks, mille alusel hinnata turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte võimalikku kohaldatavust, näitavad 8. aprillil 1997. aastal sõlmitud riigi ja EDFi vahelise tegevuslepingu allakirjutamisele eelneval perioodil toimunud ettevalmistavad koosolekud ja tugidokumendid, et reservi ümberliigitamine oli seotud Euroopa Liidu elektrituru osalise konkurentsile avamise perspektiiviga, mis toimus alates 1996. aastast. Lisaks sellele kajastavad aastate 1997–2000 tegevusleping, ettevalmistavad dokumendid ja parlamendis arutusobjektiks olnud dokumendid soovi viia EDFi tegevus senisest enam rahvusvahelisele tasandile. Tegevuslepingus endas eeldatakse, et lepingu ellurakendamiseks tuleb vastu võtta korralduslik õiguslik meede, nagu seda on seadusega nr 97-1026 ette nähtud meede, millega kehtestatakse faktiline sidusus lepingus seatud eesmärkide ja seadusandja seatud eesmärkide vahel. Samas ei väljendata ei 1997. aasta aprillis sõlmitud lepingus ega ettevalmistavates dokumentides või EDFi üle järelevalvet teostanud ametiasutustega vahetatud teabes arvamust konkreetse maksusumma kohta.
150. Kõnealune taust, mille toovad esile Prantsusmaa märkustes esitatud asjaolud, ei võimalda siiski kindlalt väita, et võetud meede on seostatav investeeringut tegeva aktsionäri käitumisega. Kõnealune taust hõlmab ka vajadust kõrvaldada kõrvalekaldeid, mida kontrollikoda täheldas 1994. aasta oktoobris. Seega kui ühelt poolt oli tegemist raamatupidamisliku kõrvalekalde likvideerimisega, mis võimaldas EDFil aastate jooksul mitte tasuda äriühingu tulumaksu, rõhutavad Prantsuse ametiasutused samas, et meede ei ohusta EDFi monopoolset seisundit (põhjendus 105) ning et turu konkurentsile avamisega lubatav stabiilne raamistik säilib (põhjendus 95). Vastab tõele, et konkurentsile avamine avas laienemisperspektiivid teiste liikmesriikide siseriiklikele turgudele ning et aastate 1997–2000 tegevuslepinguga hõlmatavate teatud toimingute eesmärk oli viia EDFi tegevus enamal määral rahvusvahelisele tasandile. Kuid see ei tähenda, et riiklike ametiasutuste soov soodustada riiklikke ettevõtteid finantstoetuste abil enne turu konkurentsile avamist ei võiks piirduda avalike asutustega ning ei võiks iseloomustada riikliku ettevõtte teadlikku aktsionäri.
151. Lõpuks näitab Euroopa Kohus, et vaidlusaluse meetme suhtes kohaldatavate eeskirjade vaatlemine on asjakohane selleks, et määrata kindlaks selle meetme laad, st kas aktsionärist riigi tehtav investeering kuulub avaliku võimu teostamise õiguse alla. Meetme liigitamine ühe või teise kategooria alla võib sõltuda selle meetme rakendamist reguleerivatest eeskirjadest. Seega tuleb vaadelda eeskirju, mis reguleerivad maksudest laekunud vahendite investeerimist sellistesse

ettevõtetesse nagu EDF. Ilma kõnealuse meetmeta oleks maksmata äriühingu tulumaks laekunud Prantsuse riigi 1997. aasta üldeelarve tulude hulka. Vaadeldaval ajajärgul kohaldatud rahandusseadustega seotud seaduse kohaldamiseks 2. jaanuaril 1959 vastuvõetud määruse nr 59-2 artikli 18 kohaselt kanti kõik kulude katmiseks ettenähtud tulud ning kõik riigi tulud ja kulud üheleainsale kontole, mida nimetati üldiseks eelarveks. Seega kanti maksust saadav tulu riigieelarvesse ja sellest kasusaaja oli riik, mitte avalikud ettevõtted.

152. Bilansi suhtes kohaldati põhiseadusest tulenevat universaalsuse põhimõtet, mille kohaselt kõik tulud ja kõik krediidid kirjendati kahe eraldi plokina, mille vahel puudus igasugune eraldine seos, seega puudus näiteks seos äriühingu tulumaksust saadava tulu ja avalikule ettevõttele, nagu EDF, tehtavate kapitalieraldiste vahel. Teatud maksudest laekunud vahendite eraldamine riigist erinevale juriidilisele isikule toetuse või investeeringu teel oli Prantsuse õigussüsteemis võimalik, eeldusel, et selle eraldamise kohta võetakse vastu spetsiaalne õigussäte. Määruse nr 59-2 artiklis 18 oli sätestatud, et kui jätta arvesse võtmata laenud ja avansid, on riigi ressursside eraldamine erandlik ja võib tuleneda üksnes valitsuse ettepanekul vastu võetud finantsõigusakti erisättest.
153. Kuid 10. novembri 1997. aasta seadus nr 97-1026 ei olnud finantsõiguse alusel reguleeritav õigusakt ja sellega ei olnud seega võimalik eraldada maksuvahendeid EDFi kapitali. Lisaks sellele ei selgu, et valitsuse ettepanekul oleks vastu võetud 1997. aasta eelarve suhtes kohaldatava finantsõiguse alusel reguleeritavaid konkreetseid õigussätteid, mille alusel toimus EDFi maksmisele kuuluva maksu kandmine Prantsuse riigi kuludesse EDFi kapitali sama eelarve raames tehtava teatud investeeringu eesmärgil. Tundub, et eeskirja, mis võimaldab riigi tuludesse laekunud maksuvahendite eraldamist riigist erinevale juriidilisele isikule, nagu EDF, ei kohaldatud.
154. Valdavast osast eelnevalt esitatud asjaoludest ilmneb ühemõtteliselt, et Prantsusmaa ei teinud äriühingu tulumaksust vabastamisest tuleneva majanduseelise andmisele eelnevalt või sellega samaaegselt otsust teha maksuvabastuse kaudu investeerimise EDFi. Seetõttu tundub, et turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõte ei ole vaadeldava meetme suhtes kohaldatav. Järgmised kaalutlused, mis hõlmavad turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori põhimõtte kohaldamist, on seega esitatud vaid täiendava võimalusena.“

2. Sissejuhatavad kaalutlused

- 116 Tuleb meenutada, et komisjon ei teinud viga, kui leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 113 ja järgmistes põhjendustes sisuliselt, et ta peab analüüsima, kas eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav vaidlusaluse meetme kohta, mis leiti selgelt olevat niisugune Prantsuse Vabariigi poolne loobumine maksust, mida kontsessioonitasult maksta tuleb, nagu on kirjeldatud 9. aprilli 2002. aasta teates (vt punkt 107 eespool).
- 117 Seega tuleb kohe tagasi lükata EDFi erinevad korduvad väited, millega ta põhjendas oma teist väidet, et komisjon ei oleks pidanud analüüsima mitte seda loobumist maksu sissenõudmisest, vaid EDFi rekaptaliseerimise meedet, tegemata kapitalisisendiks ümber liigitatud reservide vahel vahet.

3. Esimene väiteosa

a) Poolte argumendid

- 118 EDF põhjendab esimese võimalusena esitatud teise väite esimest osa sisuliselt nii, et eirates oma kohustust võtta arvesse kõiki faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, mis on tema analüüsi puhul asjakohased nii kriteeriumi kohaldatavuse hindamisel kui ka selle kohaldamise võimaluse hindamisel, piirdus

komisjon sellega, et tugines teabele ja asjaoludele, mille oli esitanud Prantsuse Vabariik, ning eiras neid, mis tema oli ise esitanud – mida komisjon näitab väidetavate vastuoludega Prantsuse riigi ja EDFi esitatud dokumentide vahel.

- 119 EDF nõustub siiski, et „komisjon [...] mainis siin-seal asjaolusid, mille [oli] talle esitanud EDF“, ning viitab selles küsimuses vaidlustatud otsuse põhjendusele 66, milles on mainitud, et „EDF lisab oma väidete toetuseks umbes nelikümmend vaadeldavast ajajärgust pärinevat dokumenti“.
- 120 EDF väidab siiski, et vaadeldavast ajajärgust pärinevat umbes 40 dokumenti 53st, mis ta komisjonile esitas, ei ole vaidlustatud otsuses nimetatud, ning neid ei analüüsitud seega, ilma et komisjon selgitaks, miks on need Prantsuse Vabariigi esitatud dokumentidega vastuolus või asjakohatud.
- 121 Selles olukorras on ainsad asjaolud, mida komisjon käsitletaval juhul analüüsis, vaieldamatult need, mille esitas Prantsuse Vabariik –, mis näitab, et komisjon keeldus tahtlikult analüüsima EDFi esitatud dokumente, rikkudes nii oma hoolsuskohustust.
- 122 EDF väidab ka, et mõni asjaolu, mida on nimetatud mõnes dokumendis, mille tema komisjonile edastas, annavad tunnistust sellest, et kui neid oleks võetud arvesse, oleks komisjon teinud teistsugused järeldused kui need, mille ta vaidlustatud otsuses tegi. Ta mainib selles küsimuses asjaolusid, mis on toodud dokumendis nr 18 (EDFi kiri majandusministrile EDFi raamatupidamis- ja maksusüsteemi kohta), dokumendis nr 20 (rahandusministeeriumis 27. oktoobril 1995 toimunud koosoleku materjalid), dokumendis nr 22 (kiri, mille EDF saatis majandus-, rahandus- ja plaaniministeeriumile, milles on lisa „EDFi bilansi ümberkorraldamine 31. detsembri 1994. aasta seisuga“), dokumendis nr 23 (EDFi kiri eelarveministrile, millega edastati lisa „EDFi bilansi ümberkorraldamise ettepanek“), dokumendis nr 32 (majandus- ja rahandusministri ning tööstus-, posti- ja telekommunikatsiooniministri kiri), – märkides samas, et seda dokumenti võeti selles otsuses arvesse, –, dokumentides nr 50–56 (reitinguagentuuride samast ajajärgust pärinevad arvamused, mida võeti arvesse 2013. aasta uuringus Oxera) ning dokumendis nr 57 (uuring pealkirjaga „Pan-European utilities“), kusjuures neid dokumente on nimetatud hagiavalduse punktis 77 toodud tabelis.
- 123 EDF lisab, et komisjoni väited, et ta võttis neid dokumente arvesse, on valed ning et ainsad kaks dokumenti, mida on vaidlustatud otsuses nimetatud ja mille kohta on märgitud, et need on tema edastatud dokumendid, on tegelikult dokumendid, mille edastas samuti Prantsuse Vabariik.
- 124 EDF leiab, et komisjon ei saa väita, et ainuüksi otsus jätta tema edastatud dokumendid tähelepanuta, kujutab endast juba iseenesest tõendit põhjalikust analüüsist.
- 125 EDF arvab, et 16. märtsi 2016. aasta kohtuotsus Frucona Košice vs. komisjon (T-103/14, EU:T:2016:152) ja 26. mai 2016. aasta kohtuotsus Prantsusmaa ja IFP Énergies nouvelles vs. komisjon (T-479/11 ja T-157/12, mille peale on esitatud apellatsioonkaebus, EU:T:2016:320) kinnitavad neid väiteid, et sisuliselt peab komisjon iga asjakohast asjaolu arvesse võtma isegi siis, kui seda meetme võtnud isikule, see tähendab asjaomasele liikmesriigile ei edastatud.
- 126 Lisaks väidab EDF, et hagiavalduse punktis 80 nimetatud dokumentide objektiivne ja erapooletu tõlgendamine näitab üheselt, et vaidlusluseks meetmeks on tõesti tema rekapiitaliseerimise otsus, mida kirjeldab tema sõnul näiteks dokument nr 20, mille tema komisjonile edastas.
- 127 Lõpuks väidab hageja – keda toetab Prantsuse Vabariik – seisukohtades, mille ta esitas kohtuotsuse Frucona Košice järel –, et kuna vastavalt sellele kohtuotsusele on komisjon kohustatud võtma arvesse kõiki olulisi asjaolusid, riskides sellega, et ta läheb kaugemale riigi esitatud asjaoludest ja eirab riigi subjektivist arvamust, ei saanud ta seega eirata asjaolusid, mille riik ja EDF olid talle esitanud.

- 128 Prantsuse Vabariik väidab EDFi argumentide põhjenduseks, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 87–108 on ainult kirjeldatud üheksat dokumenti, mis on lisatud Prantsusmaa ametiasutuste 1. juulil 2013 komisjonile esitatud seisukohtadele, kuid need ei selgita, miks viivad need dokumendid komisjoni järeldusele, et eraõigusliku investori kriteerium ei olnud käsitletaval juhul kohaldatav.
- 129 Prantsuse Vabariik esitab tabeli (menetlusse astuja seisukohtade lisa 10), milles ta annab kommenteeritud ülevaate dokumentidest, mille tema ja EDF esitasid ning mida komisjon arvesse ei võtnud, kuigi tema meelest sisaldasid need dokumendid asjaolusid, mis olid eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse seisukohast määrava tähtsusega.
- 130 Prantsuse Vabariik toob selles küsimuses kolm näidet.
- 131 Esiteks viitab Prantsuse Vabariik 19. veebruari 1997. aasta kirjale, mille EDFi finantsdirektor saatis tema rahandusministeeriumi haldusalas oleva rahastamiste ja osaluste talituse juhatajale ning mida komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 88 ja 91 ainult mainib, seda oma arutluskäigus arvesse võtmata, ehkki see kiri näitab, et Prantsuse riigi ja EDFi vahel 8. aprillil 1997 sõlmitud 1997.–2000. aasta tegevuslepingu (edaspidi „tegevusleping“) allkirjastamise raames analüüsis see riik tasu, mida ta ajavahemikul 1997–2000 aktsionärina saab, tuginedes eelkõige majanduslik-rahanduslikele kaalutlustele. Selles kirjas on toodud prognoosid, mis põhinevad selle tegevuslepinguga seotud oletustel (tariifide muutus, riigile kui aktsionärile tasu maksmise viis, investeerimis- ja võlast vabanemise eesmärgid).
- 132 Teiseks nimetab Prantsuse Vabariik EDFi 27. juuli 1996. aasta analüüsivat teadet, mis edastati Prantsusmaa senatile viimase palvel 15. septembril 1997 ja mida komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 88 ainult mainib, kuigi teade näitab tema sõnul, et kõnesoleva meetme võtmisel lähtus Prantsuse riik avalik-õigusliku aktsionäri huvidest. Selles teates on eelkõige analüüsitud avalik-õigusliku aktsionäri rahastamise perspektiive, võttes arvesse sektori Euroopa ettevõtjate bilanssi.
- 133 Kolmandaks viitab Prantsuse Vabariik kirjale, mille EDF saatis 26. detsembril 1995 tema majandus-, rahandus- ja plaaniministrile ning milles on lisa pealkirjaga „EDF bilansi ümberkorraldamine 31. detsembri 1994. aasta seisuga“, mida komisjon vaidlustatud otsuses arvesse ei võtnud ja mis sisaldab raamatupidamislikke analüüse, mis näitavad, et Prantsuse riik analüüsis EDFi kapitali ümberkorraldamist ja selle tagajärgi alates 1995. aastast põhjalikult.
- 134 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

b) Üldkohtu hinnang

- 135 EDF väidab sisuliselt, et kui komisjon hindas, kas eraõigusliku investori kriteerium on vaidlusaluse meetme suhtes kohaldatav, ei võtnud ta oma hoolsuskohustust rikkudes arvesse paljusid dokumente, mille tema oli komisjonile esitanud, ning piirdus ilma muude selgitusteta sellega, et analüüsis neid, mille oli edastanud Prantsuse Vabariik, ehkki nendes dokumentides toodud asjaolud oleksid pidanud viima ta järelduseni, et see kriteerium on kohaldatav.
- 136 Esiteks tuleb meenutada, et kui liikmesriik tugineb haldusmenetluse jooksul eraõigusliku investori kriteeriumile, peab ta kahtluse korral üheselt ning objektiivsete kontrollitavate ja samast ajajärgust pärinevate asjaolude põhjal tõendama, et võttis võetud meetme aktsionärina ning et see põhineb niisugustel eelnevatel majanduslikel hinnangutel nagu nõutud (vt selle kohta kohtuotsus kohtuasjas C-124/10 P, punktid 82, 85 ja 104).

- 137 Teiseks on vaja meenutada, et hoolsuskohustus on hea halduse põhimõtte lahutamatu osa ja see on üldnormina kohaldatav liidu ametiasutuste tegevusele üldsusega suhtlemisel, nõudes ametiasutustelt hoolikat ja ettevaatlikku tegutsemist (4. aprilli 2017. aasta kohtuotsus ombudsman vs. Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, punkt 34).
- 138 Kui liidu institutsioonidel on kaalutusõigus, siis on liidu õiguskorraga haldusmenetlustes antud tagatiste järgimine veelgi tähtsam. Nende tagatiste hulka kuuluvad eelkõige pädeva institutsiooni kohustus uurida hoolikalt ja erapooletult kõiki asjaolusid, millel on juhtumi puhul tähtsus, puudutatud isiku õigus teha teatavaks oma seisukoht ning saada piisavalt põhjendatud otsus. Ainult nii saavad Euroopa Kohus ja Üldkohus kontrollida, kas faktilised ja õiguslikud asjaolud, millest kaalutusõiguse kasutamine sõltub, on olemas (21. novembri 1991. aasta kohtuotsus Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punkt 14).
- 139 Lisaks on komisjon Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt, mis käsitleb riigiabi sektoris tõendite esitamise alal valitsevaid põhimõtteid, kohustatud viima vaatlusaluste meetmete uurimise läbi hoolikalt ja erapooletult, et tal oleks võimalikult täielikud ja usaldusväärsed tõendid, et teha lõplik otsus, millega tuvastatakse abi olemasolu või vajaduse korral selle kokkusobimatus või ebaseaduslikkus (vt 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 140 Kolmandaks tuleb ka meenutada, et riigiabi küsimuses tehtud otsuse õiguspärasust peab liidu kohus hindama, võttes arvesse informatsiooni, mis oli komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel (15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punkt 54, ja 2. septembri 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, punkt 91).
- 141 Lõpuks tuleb neljandaks märkida, et kuigi riigiabi kontrollimisel peab liikmesriik ELL artikli 4 lõikes 3 ette nähtud lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt edastama komisjonile teavet, mis võimaldab tal võtta seisukoha küsimuses, kas käsitletav meede on laadilt riigiabi, peab komisjon oma kohustusest lähtudes hoolikalt ja erapooletult uurima meetmeid, mida liikmesriik on talle esitanud. Vastavalt ametliku uurimismenetluse mõttele, millega omistatakse asjassepuutuvatele isikutele komisjoni teabeallika roll, (vt 25. juuni 2015. aasta kohtuotsus SACE ja Sace BT vs. komisjon, T-305/13, EU:T:2015:435, punkt 112 ja seal viidatud kohtupraktika) on komisjonil selline kohustus ka selle teabe osas, mille asjassepuutuvad isikud on talle esitanud.
- 142 Käsitletaval juhul on selge, et Prantsuse Vabariik tugines alates haldusmenetluse etapist eraõigusliku investori kriteeriumile (vt esialgse otsuse põhjendus 95 punktis 31 eespool). Seega pidi ta üheselt ning objektiivsete kontrollitavate ja samast ajajärgust põhinevate andmete põhjal tõendama, et ta võttis elluviidud meetme aktsionärina ning nõutavatel eelnevate majanduslike hinnangute põhjal (vt selle kohta kohtuotsus kohtuasjas C-124/10 P, punktid 82, 85 ja 104).
- 143 Hageja, keda toetab Prantsuse Vabariik, heidab komisjonile selle esimese väiteosa raames ette, et viimane ei võtnud arvesse kõiki tõendeid, mille EDF selles küsimuses esitas, ning et ta piirdus sellega, et analüüsis kõiki või üht osa tõenditest, mille esitas Prantsuse Vabariik.
- 144 Kohe alguses tuleb märkida, et EDFi väited on äärmiselt üldised ning on väga vähe üksikasjalikud, mis puudutab nende asjaolude kindlakstegemist, mis on olulised dokumentides, mille ta komisjonile esitas ja mida viimane arvesse ei võtnud.
- 145 EDF piirdub sellega, et esitab hagiavalduse punktis 77 tabeli, milles ta loetleb 50 dokumenti (ja mitte 53, nagu ta väidab hagiavalduse punktis 78), mille ta komisjonile esitas. Nendest 10 dokumendi kohta märgib ta, et vaidlustatud otsuses ei ole neile viidatud, ning teiste puhul on piiratud väitega, et neid ei ole mainitud ja et ammu ei analüüsinud komisjon neid. Need jäeti seega põhjuseta kõrvale, kuigi komisjon peaks lähtuma kõikidest asjakohastest faktilistest ja õiguslikest asjaoludest.

- 146 Seejärel mainib EDF hagiavalduse punktis 80 „mõningaid ilma põhjenduseta kõrvale jäetud asjaolusid“, mis on toodud hagiavalduse lisale A-7 lisatud dokumentides ja mis oleksid tema arvates pidanud viima komisjoni järelduseni, et eraõigusliku investori kriteerium on vaidlusaluse meetme suhtes kohaldatav:
- „dokument [nr] 18: „Parim omanikust aktsionäri, reguleerija ja kontsessiooniandja rollide kokkusobitamine“;
 - dokument [nr] 20: „EDFi kapitaliseerimine, muutes riigi kontsessioonitasu ja uuendamiseks mõeldud reservid kapitaliks ning tugevdades kapitalisendeid, et määrata kindlaks aktsionäri tasustamise püsiv alus“;
 - dokument [nr] 22: „EDFi bilansi muutmise ettepanek 31. detsembri 1994. aasta seisuga, üldine jaotusvõrk omavahendites, [avaliku jaotuse] kontsessioonitasu ümberkorraldamine“;
 - dokument [nr] 23: „Omakapitali ümberkorraldamine bilansi passivas“ (vt punkt 1.1, 1.2 ja 1.3);
 - dokument [nr] 32: „Riigi tasustamise kõrge eesmärk“;
 - dokumendid [nr] 50–56: reitinguagentuuride aruanded, milles kommenteeritakse nende ettevõtjate tulemusi ja perspektiive, mida kasutati võrdluseks Oxera läbi viidud analüüsis (koostatud 2013. aastal). Nimetatud dokumentides on esitatud majanduslikku konteksti Euroopas puudutavad asjaolud ning nende meetmete kirjeldus, mille ettevõtjad võtsid, et nende uute perspektiividega toime tulla. Tegemist on oluliste asjaoludega, mida komisjon on põhjendamatult eiranud;
 - dokument [nr] 57: „Morgan Stanley, pan-European utilities“: selle samast ajajärgust pärineva olulise dokumendi, milles on selgelt kirjeldatud meetodit ja kaalutlusi, mida oleks järginud eraõiguslik investor, jättis komisjon seletamatutel põhjustel kõrvale“.
- 147 EDF järeldab sellest, et komisjon jättis teadlikult kõrvale dokumendid, mis olid vastuolus tema seisukohaga, ja jättis need kõrvale põhjendamatult.
- 148 Esiteks ei saa asuda seisukohale, et komisjon peab oma eespool punktis 138 meenutatud hoolsuskohustuse tõttu mainima vaidlustatud otsuses iga dokumenti, mille EDF talle esitas, või võtma sellegipoolest seisukoha igäühe kohta neist, mille asjakohasust seoses analüüsiga, mille komisjon peab läbi viima, ei ole EDF tõendanud.
- 149 Seega ei saa komisjonile ette heita, et ta rikkus sellega seoses oma hoolsuskohustust.
- 150 Lisaks – ja kuna EDF väidab ka, et komisjon rikkus oma põhjendamiskohustust – tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt sõltub põhjendamiskohustuse ulatus kõnesoleva akti laadist ja kontekstist, milles see anti. Põhjendustest peab selgelt ja üheselt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab esiteks liidu kohtul teostada seaduslikkuse kontrolli ja teiseks huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid, et neil oleks võimalik oma õigusi kaitsta ja kindlaks teha, kas otsus on sisuliselt põhjendatud. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks toodud kõik asjassepuutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust ELTL artikli 296 teise lõigu nõuetele, tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja kõiki asjassepuutuvaid õigusnorme. Eelkõige ei ole komisjon kohustatud võtma seisukohta kõikide talle huvitatud isikute poolt esitatud argumentide suhtes, vaid piisab, kui ta toob välja asjaolud ja õiguslikud kaalutlused, millel on otsuse ülesehituses oluline tähtsus (vt 6. märtsi 2003. aasta kohtuotsus *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen vs. komisjon*, T-228/99 ja T-233/99, EU:T:2003:57 punktid 278–280).
- 151 Sellest järeldub, et komisjon ei pidanud oma põhjendamiskohustuse täitmiseks vaidlustatud otsuses ka seisukohta võtma ka iga dokumendi kohta, mille EDF talle edastas.

- 152 Et EDFi argumendid puudutavad võimalikku põhjenduse puudumist, ei saa need seega samuti anda tulemusi.
- 153 Mis puudutab teiseks dokumente, mida EDF mainis hagiavalduse punktis 80 ja mille puhul ta osundab „asjaoludele“, mida komisjon tema sõnul eiras või mille viimane tähelepanuta jättis, siis tuleb märkida, et – pehmelt öeldes napisõnalised – viited, millele EDF tugineb, ei käsitle vaidlusalust meedet, mida komisjon analüüsis, vaid parimal juhul meedet niisugusena, nagu EDF seda ekslikult tõlgendas, see tähendab EDFi rekapiitalseerimist. Teiseks ei ole üheski mainitud dokumendis koostoimes tõlgendatuna isegi möödaminnes mainitud vaidlusalust meedet. EDFi argumendid ei ole seega faktiliselt põhjendatud.
- 154 Lisaks tuleb tõdeda, et EDF ei esita vähimatki selgitavat asjaolu, mis võimaldaks mõista, miks on „asjaolud“, millele ta viitab hagiavalduse punktis 80, niisugused, et pööravad põhjalikult ümber – nagu ta väidab – ja isegi lükkavad ümber komisjoni analüüsi küsimuses, kas eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav.
- 155 Kolmandaks tuleb märkida – nagu väidab komisjon –, et isegi kui ta ei viita sõnaselgelt kõikidele dokumentidele, millele viitab EDF, võeti asjaolusid, mille EDF esitas ja mida väidetavalt eirati, vaidlustatud otsuses sellegipoolest arvesse.
- 156 Selgitust, mis puudutab Prantsuse riigi kui aktsionäri, kontsessiooniandja ja reguleerija erinevaid rolle (hagiavalduse lisa A-7-18) ning riigi tasustamise „kõrget“ eesmärki (hagiavalduse lisa A-7-32), on vaidlustatud otsuse põhjenduses 89 ja põhjenduse 95 kolmandas taandes nimetatud.
- 157 EDFi rekapiitalseerimise toimingut, milles on ühendatud riigi kui aktsionäri tasustamise alus (hagiavalduse lisa A-7-20), bilansi muutmise ettepanekud (hagiavalduse lisa A-7-22) ja omakapitali ümberkorraldamine (hagiavalduse lisa A-7-23), on niisugusena, nagu Prantsuse Vabariik otsustas selle läbi viia, kirjeldatud vaidlustatud otsuse punktides 25–30 ja 100–103.
- 158 Alates 1995. aastast tehtud tööd ning EDFi ja teda haldavate asutuste vahel peetud koosolekuid – kust pärinevad dokumendid, mida EDF mainib hagiavalduse punktis 80 – on mainitud vaidlustatud otsuse põhjendustes 28, 89 ja 90, milles komisjon pidas tähtsaks pigem nende järeldusi kui nende kulgu – mida ei saa talle ette heita.
- 159 Mis puudutab lisaks reitinguagentuuride aruandeid, mida uuringu Oxera (hagiavalduse lisad A-7-50–A-7-56) puhul arvesse võeti – ja mis on kahtlemata samast ajajärgust, erinevalt uuringust Oxera, mis pärineb aastast 2013 –, siis tuleb märkida, et need ei puuduta konkreetselt EDFi, veel vähem vaidlusalust meedet.
- 160 Esimene aruanne, mille koostas üks reitinguagentuur, kannab pealkirja „Rating methodology – European electric utilities“ ning puudutab 1999. aastal muutuva sektori üldist analüüsi. Selles ei ole mingit analüüsi, mis käsitleks EDFi raamatupidamislikku ja maksualast olukorda, mis tuleneb tema bilansi ja uuendamiseks mõeldud reservide struktuurist. Mainitud ei ole isegi ettevõtja rekapiitalseerimist ega tema bilansi ümberkorraldamist. Ainult ühel leheküljel, mis kannab hagiavalduse lisade numbrit 875, on esitatud skemaatiliselt teatav üldine teave ettevõtja reitingu kohta.
- 161 Hagiavalduse lisad A-7-51–A-7-55 koosnevad viiest analüüsist, mille viis läbi üks reitinguagentuur ja mis puudutavad vastavalt muid ettevõtjaid peale EDFi.
- 162 Need erinevad aruanded ei aita seega kuidagi selgitada põhjendusi või isegi mõista vaidlusalust meedet kitsamas tähenduses ning kujutavad endast parimal juhul kontekstuaalseid asjaolusid, millel uuring Oxera põhineb.

- 163 Mis puudutab 2013. aastal koostatud uuringut Oxera ennast, siis seda on koos hinnanguga tutvustatud vaidlustatud otsuse põhjenduse 144 kolmandas taandes ning komisjon võttis seda seega arvesse küll.
- 164 Pangaaruande kohta, mis käsitleb kogu Euroopa energeetikasektorit, mitte konkreetselt EDFi (hagiavalduse lisa A-7-57), tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduse 144 kolmandas taandes selgitab komisjon, miks ta leidis, et dividende, mida maksid muud ettevõtjad kui EDF, ei võetud Prantsuse riigile EDFi kapitalisisendite eest makstava tasu puhul aluseks, kusjuures Prantsuse Vabariigi enda sõnul analüüsiti teisigi kaalutlusi, mis tema otsust põhjendasid (ja ta viitab selles küsimuses selle otsuse põhjendusele 87, põhjenduse 102 kolmandale taandele, põhjenduse 107 kaheksandale taandele ja põhjendusele 161).
- 165 Tuleb ka tõdeda, et komisjon võttis arvesse ka kolme dokumenti, mida Prantsuse Vabariik oma menetlusse astuja seisukohtades mainib.
- 166 Esiteks on vaja tõdeda, et EDFi finantsdirektori 19. veebruari 1997. aasta kirja sisu, mis puudutab „tegevuslepinguga seotud finantsstsenaariumi põhilisi oletusi“, on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 90 ja 91. Selles kirjas ei ole kusagil nimetatud vaidlusalust meedet ja asjaolud, mida see sisaldab, ei võimalda järeldada, et eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav –, mida selgitab pealegi ka komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 132 ja järgmistes põhjendustes.
- 167 Teiseks sisaldab EDFi 27. juuli 1996. aasta analüüsiv teade ainult väga üldisi arutluskäike reguleerijate käitumise ja aktsionäride tasustamise kohta elektrienergiasektoris välismaal, ilma et oleks tehtud mingit järeldust EDFi töö küsimuses.
- 168 Mis puudutab lõpuks kolmandaks EDFi 26. detsembri 1995. aasta kirja ja konkreetselt selle lisa pealkirjaga „EDFi bilansi ümberkorraldamine 31. detsembri 1994. aasta seisuga“, siis tuleb märkida järgmist.
- 169 EDFi 26. detsembri 1995. aasta kirjale on lisatud mitu dokumenti. Esiteks kujutavad mitu diagrammi bilansikirjeid enne ja pärast ümberliigitamist, „avaliku jaotuse kontsessioonid“ (mida nimetatakse ka „kohalike omavalitsuste kontsessioonideks“), mis erinevad üldise jaotusvõrgu kontsessioonidest, nagu tõendavad hagiavalduse lisad A-7-23 ja A-7-24, mis näitavad selgelt seda liiki kontsessioonide erinevat käsitlemist – mida on rahanduskomisjoni nimel põhilise aruande koostaja Migaud’ korrigeeritud aruandes nr 204 (edaspidi „Migaud’ aruanne“) (menetlusse astuja seisukohtade lisa I-8) ka lühidalt käsitletud. Teiseks on samade kontsessioonide kohta olemas „praeguse raamatupidamissüsteemi ja uue kavandatava süsteemi võrdlus“. Kolmandaks käsitletakse „kontsessiooniandja ja kontsessiooni rahastamisi, mida võeti arvesse kulumi arvutamisel ja selle vastava kulumiosa kindlaksmääramisel, mis jääb kummagi poole kanda“, ikka seoses nende kontsessioonidega. Neljandaks on esitatud lisa pealkirjaga „Bilansi ümberkorraldamine 31. detsembri 1994. aasta seisuga“. See lisa koosneb kolmest alaosast: esiteks „üksikasjalik bilanss, mis on korraldatud ümber EDFi viimaste ettepanekute kohaselt, mis käsitlevad kontsessiooni ja bilansi ümberkorraldamist“ ning milles on eristatud kontsessioonid „F. H.“ ja avaliku jaotuse kontsessioonid (mis puudutab seda esimest alaosa illustreerivat tabelit, siis selles on mõistagi toodud mõned muudatused, mida kavatakse bilansi passivas üldise jaotusvõrgu staatuse muutmise tulemusena teha ja mis sarnanevad 1997. aastal tehtud muudatustele, kuid ärakasutatud reservide ümberliigitamise maksualaseid tagajärgi ei ole seevastu üldse mainitud); teiseks „sama bilanss, aga esitatud nii, et välja on toodud [avaliku jaotuse] kontsessioonid puudutavad ümberkorraldused“; kolmandaks „kolmas tabel, milles on eraldi ära toodud [avaliku jaotuse] kontsessioonid puudutavad bilansikirjed (eelmise tabeli hallid osad), et näidata [avaliku jaotuse] kontsessioonid puudutavate ümberkorralduste loogikat“. Viiendaks on esitatud „EDFi bilansi [avaliku jaotuse] kontsessioonide kontode muutused pikaajalises perspektiivis“ mõne kokkuvõtliku prognoosiga, mis ulatuvad 2015. aastani.
- 170 Esiteks tuleb tõdeda, et EDFi 26. detsembri 1995. aasta kirjas ja selle lisades ei ole vaidlusalust meedet kuidagi mainitud.

- 171 Teiseks tuleb tõdeda, et komisjon tõi need üksikud asjakohased asjaolud, mida on nimetatud EDFi 26. detsembri 1995. aasta kirjas, ära vaidlustatud otsuse põhjendustes 25–30 ja 100–103, kusjuures selle põhjendustes 26, 89 ja 90 on lisaks mainitud, et alates 1995. aastast toimus Prantsuse riigi ja EDFi vahel töö. Nendes põhjendustes on üksikasjalikult kirjeldatud vaidlusaluse meetme raamatupidamislikke ja maksualaseid aspekte, mille kohta ei ole pealegi väidetud, et need oleksid valed.
- 172 Lõpuks ei saa komisjonile ette heita, et ta lähtus vaidlustatud otsuses pigem seaduse nr 97-1026 erinevate ettevalmistavate tööde käigus, mis EDFi ja Prantsuse riigi vahel aset leidsid, tehtud järeldustest, kui nende käigust, seda enam, et need ei anna tunnistust sellest, et arvesse oleks võetud vaidlusalust meetet ja selle väidetavat mõju investeeringutele.
- 173 Lisaks tuleb märkida menetlusse astuja seisukohtade lisas 10 toodud tabeli kohta, milles on ära toodud kommenteeritud väljavõtted dokumentidest, mida väidetavalt arvesse ei võetud, – ilma, et oleks vaja võtta seisukohta, kas niisugune viitamine tabelile, mis on toodud menetlusse astuja seisukohtade lisas, on vastuvõetav –, et üheski viidatud lõigus ega kommentaaris ei ole mainitud vaidlusalust meetet.
- 174 Eespool punktis 173 silmas peetud väljavõtted puudutavad parimal juhul konteksti, milles see meede võeti ja mille kohta ei ole väidetud, et komisjon ei võtnud seda arvesse.
- 175 Kokkuvõtteks ei ole EDF tõendanud, et komisjon rikkus oma hoolsuskohustust sellega, et ei analüüsinud ega võtnud arvesse dokumente, mille tema talle edastas, nagu ta ei ole ka tõendanud, et komisjon rikkus oma põhjendamiskohustust.
- 176 Seega tuleb esimese võimalusena esitatud teise väite esimene osa osaliselt seetõttu, et see ei ole faktiliselt põhjendatud, ja osalt seetõttu, et on lisaks täiesti põhjendamatu, tagasi lükata.

4. Teine väiteosa

a) Poolte argumendid

- 177 Et põhjendada oma teise väite teist osa, mille kohaselt on aetud segi eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavust käsitlevad ja selle kohaldamise küsimuses asjakohased asjaolud, meenutab EDF, et komisjon leidis, et eraõigusliku investori kriteerium ei ole käsitleval juhul kohaldatav, sest Prantsuse Vabariik „ei teinud äriühingu tulumaksust vabastamisest tuleneva majanduseelise andmisele eelnevalt või sellega samaaegselt otsust teha maksuvabastuse kaudu investeering EDFi“.
- 178 EDFi sõnul põhineb komisjon argument aga mitmesugustel ebatäpsustel, mida asjakohaste faktiliste ja õiguslike asjaolude analüüs sisaldab, ning on eiratud kohtuasjades T-156/04 ja C-124/10 P tehtud kohtuotsustes antud juhiseid.
- 179 EDFi sõnul on Euroopa Kohus leidnud, et eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse üle otsustamisel on määrava tähtsusega see, kellena riik tegutses, st kas ta tegutses aktsionäri või avalikku võimu teostades.
- 180 Kuna kõnesolev meede on selle ettevõtja rekapiitaliseerimise meede, mille aktsionär riik on, on Üldkohus lisaks leidnud, et see meede näitab juba oma laadi tõttu, et riigi eesmärgiks oli investeerimiseesmärk, mida võib võrrelda eraõigusliku investori eesmärgiga.
- 181 Vaidlustatud otsuses on eiratud seega kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuses antud juhiseid seisukoha „maksualane kingitus“ kohta ning on lisaks peaaegu süstemaatiliselt segi aetud selle kriteeriumi kohaldatavuse ja selle kohaldamise tingimused.

- 182 Selles küsimuses väidab EDF, et vaidlustatud otsuse põhjendused 132–135, mis käsitlevad riigi tasu suurendamist, puudutavad selle kriteeriumi kohaldamist, mitte selle kohaldatavust, nagu ka selle otsuse põhjendused 140–144, milles on käsitletud kõnesoleva investeringu tasuvuse küsimust.
- 183 Lõpuks lisab EDF esiteks, et kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsused punktidel 82 ja 84 ei ole niisugust ulatust, nagu omistab neile komisjon, ning need kohustavad seostama kriteeriumi kohaldatavuse selle staatusega, milles riik tegutses, ning teiseks, et investeerimisotsuse kasumlikkust tuleb eristada staatusest, milles riik tegutses, ja see on seotud testi kohaldamisega. Seepärast eiras komisjon vastupidist väites otsust kohtuasjas C-124/10 P.
- 184 Prantsuse Vabariik arvab omalt poolt, et komisjon oleks pidanud kõigepealt sõltumatult analüüsima, kas otsus rekapiitalseerida EDF on otsus, mille riik tegi avalik-õigusliku aktsionärina või avaliku võimu kandjana, seejärel oleks ta pidanud arutama kasumlikkuse küsimust, mis puudutab omakorda ainult kriteeriumi kohaldamist.
- 185 Komisjon arvab, et need argumendid on põhjendamatud.

b) Üldkohtu hinnang

- 186 EDF, keda toetab Prantsuse Vabariik, väidab sisuliselt, et komisjon ajas süstemaatiliselt segi analüüsi, mis on vaja läbi viia eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse väljaselgitamiseks, ja analüüsi, mis on vaja läbi viia selle kriteeriumi kohaldamise võimaluse väljaselgitamiseks.
- 187 Selles küsimuses väidab EDF järgmist.
- 188 Esiteks väidab EDF, et Euroopa Kohus on leidnud, et eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse küsimuses on määrava tähtsusega see, kas riik tegutses aktsionärina või avalikku võimu teostades. Et tema sõnul on vaidlusalune meede niisuguse ettevõtja rekapiitalseerimise meede, mille aktsionär on riik, leidis Üldkohus kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuse punktis 259, et see meede näitab juba oma laadi tõttu, et riigil oli investeerimise eesmärk, mida võib võrrelda eraõigusliku investori eesmärgiga.
- 189 See argument ei saa anda tulemusi.
- 190 Vaidlusalune meede ei ole – vastupidi EDF väitele – selle ettevõtja rekapiitalseerimise meede, vaid loobumine kontsessioonitasu maksustamisest (vt punktid 106 ja 107 eespool). Kõnesolevad argumendid tulenevad seega kohtuasjades T-156/04 ja C-124/10 P tehtud kohtuotsuste vales tõlgendamisest.
- 191 Tuleb ka tõdeda, et selle argumendiga püütakse tegelikult saavutada nõustumist sellega, et kohtuasjades T-156/04 ja C-124/10 P tehtud kohtuotsustest tuleneb, et kuna meede on rekapiitalseerimismeede, tegutses riik seega aktsionärina, taotledes investeerimiseesmärki, mis on laadilt võrreldav eraõigusliku investori omaga, mistõttu oleks komisjon pidanud tunnustama kriteeriumi kohaldatavaks.
- 192 Tuleb aga meenutada, et kohtuasjades T-156/04 ja C-124/10 P tehtud otsustes ei antud eelhinnangut küsimuses, kas eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav.
- 193 Vastupidi, Euroopa Kohus täpsustas kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuses:
- „82. [...] kui liikmesriik tugineb haldusmenetluses sellele kriteeriumile, peab ta kahtluse korral tõendama üheselt ning lähtudes objektiivsetest ja kontrollitavatest tõenditest, et rakendatav meede pärineb temalt kui aktsionäriilt.

83. Nendest tõenditest peab selgelt nähtuma, et asjaomane liikmesriik otsustas enne majandusliku eelise andmist või samal ajal sellega [...] investeerida tegelikult rakendatud meetme abil riigi kontrollitavasse ettevõtjasse.“

194 Teiste sõnadega ei piisa sellest, kui riik väidab, et ta tegi otsuse teha investering ja et ta võttis meetme aktsionärina, vaid ta peab seda tõendama üheselt ning objektiivsete kontrollitavate ja samast ajajärgust pärinevate asjaolude abil.

195 Seega põhinevad kõnesolevad argumendid kohtuasjades T-156/04 ja C-124/10 P tehtud otsuste vääral tõlgendusel.

196 Teiseks väidab EDF – keda toetab Prantsuse Vabariik – sisuliselt, et komisjon hindas kriteeriumi kohaldatavust valesti nii, et hindas Prantsuse riigi tasu suurenemist ning meetme (mis kvalifitseeriti ekslikult „investeeringuks“) kasumlikkust – kriteeriumid, mis on tema sõnul seotud kriteeriumi kohaldamisega.

197 Euroopa Kohus leidis kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuses:

„84. Nõutavad võivad selles osas olla eelkõige tõendid, millest ilmneb, et kõnealune otsus põhineb majandushinnangutel, mis on sarnased nendega, mille käesoleva juhtumi asjaoludel oleks mõistlik erainvestor, kes on nimetatud liikmesriigiga võimalikult sarnases olukorras, enne selle investeeringu tegemist hankinud, et kindlaks teha sellise investeeringu kasumlikkus tulevikus.

85. Seevastu kui majandushinnangud koostatakse pärast selle eelise andmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi tehtud investeeringu tegeliku kasumlikkuse tagantjäreli tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest, selleks et tõendada, et liikmesriik tegi enne eelise andmist või eelise andmise ajal niisuguse otsuse aktsionärina (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, punktid 71 ja 72).“

198 Seega ei saa komisjonile ette heita, et ta lähtus kohe kriteeriumi kohaldatavuse hindamise etapist alates väidetava investeeringu kasumlikkusest.

199 Seega tuleb esimese võimalusena esitatud teise väite teine osa tervikuna tagasi lükata.

5. Kolmas väiteosa

a) Poolte argumendid

200 EDF – keda toetab Prantsuse Vabariik – põhjendab esimese võimalusena esitatud teise väite kolmandat osa nii, et komisjon välistas ekslikult selle, et eraõigusliku investori kriteerium on käsitletaval juhul kohaldatav, ning seda põhjendusega, et Prantsuse Vabariik tegutses samaaegselt oma avaliku võimu ja investeri staatuses, see tähendab ta võttis meetme samaaegselt nii kaalutluste põhjal, mis on seotud tema aktsionäri staatuses, kui ja kaalutluste põhjal, mis on seotud avaliku võimuga –, mida näitab komisjoni arvates see, et riigi tasu puudutavad kaalutlused ja EDFi bilansi ümberkorraldamise tulemusena tasumisele kuuluva maksu summat puudutavad teised kaalutlused kattuvad dokumentides, mille Prantsusmaa ametiasutused edastasid.

201 EDF leiab, et see argument põhineb korrigeeritud faktivigadel, mis on tingitud dokumentide valikulisest ja moonutatud lugemisest, ning õigusnormi rikkumisest, mis puudutab eraõigusliku investori kriteeriumi laadi ennast.

- 202 Faktivigade küsimuses leiab EDF, et paljud dokumendid – ja ta peab konkreetsemalt silmas dokumente nr 23 ja 25, mis ta lisas oma juulis 2013 komisjonile edastatud seisukohtadele (hagiavaldused lisad A-7-23–A-7-25) –, et tema bilansi kavandatava ümberkorraldamise mõju maksule, mida ta peab tasuma, analüüsiti paralleelselt, kuid eraldi tagajärgedest riigi kui aktsionäri tasule, ning see ei näita mingit riigi maksu- ja investeerimisalaste kaalutluste kattumist.
- 203 Õigusnormi rikkumise kohta väidab EDF, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 137–139 heidetakse Prantsuse Vabariigile ette tegelikult seda, et ta viimane analüüsis tema bilansi ümberkorraldamise mõju ettevõtja maksualasele olukorrale ja seega tulevastele maksude maksetele niisugustena, nagu neid võis prognoosida tol ajal – hoolimata sellest, et ta viis selle analüüsi küll läbi, kuid paralleelselt tagajärgedega riigi kui aktsionäri tasule ja eraldi sellest. Prantsuse Vabariik lisab, et niisugune lähenemine on kooskõlas Üldkohtu praktikaga (24. septembri 2008. aasta kohtuotsus *Kahla vs. Thüringen Porzellan vs. komisjon*, T-20/03, EU:T:2008:395).
- 204 Komisjoni argumendid annavad EDFi sõnul tunnistust ka eraõigusliku investori kriteeriumi laadi eiramisest ja viivad selleni, et rikutakse riigi ja niisuguse investori võrdset kohtlemist. Kriteeriumi mõtte on võimaldada eristada otsuseid, mille riik võib teha investeerijana, ning neid, mille ta võib teha avaliku võimu kandjana, kuid kriteeriumi ei saa tunnistada kohaldamatuks sel põhjusel, et esimesed otsused võivad eksisteerida samaaegselt teistega. Komisjoni niisugune arutluskäik annab taas tunnistust liigest formalismist, mis läks talle maksma selle, et Üldkohus reageeris vastavalt.
- 205 Eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse saab välistada ainult siis, kui riik tegutses üksnes avalikku võimu teostades, kuid juhul, kui ta võttis oma investeerimisotsuse puhul arvesse mitut tegurit, ei ole kriteerium mitte ainult kohaldatav, vaid hädavajalik selleks, et eristada majanduslikku laadi tegureid, mis on riigiabi käsitlevate õigusnormide puhul asjakohased, ja muid tegureid –, mida näitab komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta [ELTL] artikli 107 lõike 1 tähenduses (ELT 2016, C 262, lk 1).
- 206 EDFi sõnul on ainus küsimus, mida komisjon oleks pidanud arutama, küsimus, kas eraõiguslik investor oleks olukorras, mis on riigi omale nii sarnane kui võimalik, teinud kõnesoleva investeeringu, lähtudes loodetud kasumlikkusest ja võtmata arvesse maksualaseid kaalutlusi, mida riik võis eraldi analüüsida, ehk teiste sõnadega, kas jättes kõrvale meetme määratluse ja selle võtnud isiku staatusega seotud asjaolud (rekapitaliseerimine, mida riik otsustas teha aktsionärina) ning selle kasumlikkusega seotud asjaolud, oli kriteerium kohaldatav ja seda kohaldati õigesti.
- 207 EDF lisab, et niisuguste avaliku võimu ja investori kaalutluste kooseksisteerimine ei takistanud komisjonil kohaldada eraõigusliku investori kriteeriumi oma 7. juuli 2015. aasta otsuses C(2015) 4569 final, mis käsitleb oletatavat abi Altradile ja milles ta ei olnud põhimõtteliselt selle vastu, et nimetatud kriteerium on kohaldatav, kuid kontrollis, kas seda on kohaldatud õigesti. Tema sõnul sõltub selle kriteeriumi kohaldamine kohtupraktika kohaselt sellest, millises staatuses riik meetme võttis, kuid see ei keela riigil viia paralleelselt ja eraldi läbi kõigi selle tagajärgede analüüsi.
- 208 EDFi arvates tuleb 24. oktoobri 2013. aasta kohtuotsuse *Land Burgenland jt vs. komisjon* (C-214/12 P, C-215/12 P et C-223/12 P, EU:C:2013:682) punktist 52 lähtudes jätta eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisel arvesse võtmata kaalutlused, mis on seotud riigi avaliku võimu staatusega, kuid võrdse kohtlemise põhimõttega on vastuolus järeldada sellest, et see kriteerium ei ole kohaldatav ainuüksi sel põhjusel, et niisugused kaalutlused eksisteerivad paralleelselt majanduslike kaalutlustega. Seega ei tähenda nende kaalutluste arvesse võtmata jätmine selle kriteeriumi kohaldamise võimaluse analüüsimise etapis, et eitatakse nende olemasolu selle kriteeriumi kohaldatavuse analüüsimise etapis.
- 209 EDF leiab lisaks, et komisjoni väide, et muud kaalutlused peale majanduslike on seadusega nr 97-1026 võetud meetmest vaevalt lahutatavad, kujutab endast ainult põhimõttelist kurtmist ja on vastuolus faktiliste asjaoludega, sest rekapitaliseerimine viidi läbi selle seadusega, samas kui muud kaalutlused (tariifide langus, tööhõive toetamine) on toodud tegevuslepingus.

- 210 Lõpuks väidab EDF – keda toetab Prantsuse Vabariik – seisukohtades, mis ta esitas kohtuotsuse Frucona Košice kuulutamise järel, et Euroopa Kohus kinnitas taas, et mõiste „riigiabi“ on objektiivne mõiste, ja leidis, et riigi võimalik subjektiivne tunnetus meetmest, mida ta ellu viib, ei puutu asjasse. Sellest tuleneb apellandi sõnul, et isegi eeldusel, et Prantsuse Vabariik ei teinud selget vahet maksu- ja investeerimisalaste kaalutluste vahel – nagu see ei ole –, ei ole see asjaolu analüüsi puhul, mis tuleb käsitletaval juhul läbi viis, asjakohane.
- 211 Lisaks leiab Prantsuse Vabariik omalt poolt, et mitu dokumenti, mis ta komisjonile edastas, näitavad, et kui ta kõnesoleva meetme võttis, lähtus ta eeskätt aktsionäri kaalutlustest.
- 212 Prantsuse Vabariik viitab esiteks tegevuslepingule, milles on eristatud – osas pealkirjaga „Avaliku teenuse ülesannete õiglane rahastamine“ – nende ülesannete rahastamise viisi, mis näitab tema arvates Prantsuse riigi tahet eraldada oma avaliku võimu kaalutlused oma aktsionäristaatusest.
- 213 Teiseks nimetab Prantsuse Vabariik „Migaud’ aruannet“, mille saadik Migaud esitas 12. septembril 1997, mis käsitleb seaduseelnõud nr 201 ning milles ta analüüsib eraldi avaliku võimu ja aktsionäri kaalutlusi. Tema arvates on selles aruandes tutvustatud EDFi bilansi ümberkorraldamise mõju brutovõlgnevuse ja omakapitali suhtele ning netovõlgnevuse ja omakapitali suhtele, seejärel neid suhteid võrreldud ümberkorraldamisega ja ilma selleta EDFi peamiste Euroopa konkurentide vastavate suhetega, mis näitab EDFi ebaoproportsionaalset võlgnevust tema omakapitali taseme suhtes võrreldes tema Euroopa konkurentidega. Nimetatud aruanne annab seega tunnistust sellest, et Prantsuse riik lähtus eeskätt aktsionäri kaalutlustest.
- 214 Seejärel viitab Prantsuse Vabariik kirjale, mille saatsid 4. aprillil 1995 EDFi majandus-, tööstus-, postija side-, väliskaubandus- ja eelarveminiistrite kabinetide juhatajad ning mis käsitleb kontsessioonide töökava (hagiavalduse lisa A-7-17, edaspidi „4. aprilli 1995. aasta kiri“), mida komisjon arvesse ei võtnud ja mis näitab, et Prantsuse riigi üks probleeme vaidlusaluse meetme võtmisel oli küsimus, kas see on kooskõlas riigi kui aktsionäri huvidega. Tema sõnul oli nimelt vaja teha kindlaks „muudatused, mida tuleb ehk teha olemasolevas regulatsioonis, et kaitsta paremini riigi kui aktsionäri huve võimalikus monopolide avanemise perspektiivis“. Ta märgib, et seda perspektiivi silmas pidades palus ta EDFil endale esitada majandusanalüüsid.
- 215 Lõpuks viitab Prantsuse Vabariik EDFi 31. oktoobri 1995. aasta kirjale (hagiavalduse lisa A-7-23, edaspidi „31. oktoobri 1995. aasta kiri“), mis saadeti eelarveminiistritele ning millega oli konkreetselt kaasas lisa pealkirjaga „EDFi bilansi ümberkorraldamise ettepanek“, mis näitab, et Prantsuse riik soovis eeskätt saavutada EDFi tõelist kasumlikkust ja tahtis parandada ettevõtja rahanduslikku mainet.
- 216 Komisjon vaidleb nendele väidetele vastu.

b) Üldkohtu hinnang

- 217 EDF väidab sisuliselt, et kui komisjon välistas eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse põhjendusel, et Prantsuse Vabariik võttis selle meetme korraga nii oma aktsionäri staatusega seotud kaalutlustest kui ka oma avaliku võimu kaalutlustest lähtudes, rikkus ta samaaegselt õigusnormi ning eiras faktilisi asjaolusid ja talle esitatud dokumente.

1) Väidetav õigusnormi rikkumine

- 218 EDF väidab esiteks, et Prantsuse Vabariik analüüsis küll ettevõtja bilansi ümberkorraldamise mõju tulevastele maksude maksetele, kuid ta viis selle analüüsi läbi paralleelselt ja eraldi analüüsist, missugused on selle toiminguga tagajärjed Prantsuse riigi tasule. Teiseks leiab ta, et komisjon oleks pidanud piirduma selle analüüsimisega, kas eraõiguslik investor oleks teinud investeringu kasumlikkust arvestades samasuguse investeringu, ega oleks pidanud võtma arvesse maksualaseid

kaalutlusi, mida see riik võis analüüsida eraldi, lahutades asjaolud, mis on seotud meetme, see tähendab käsitletaval juhul selle rekapiitalseerimise määratlusega, mida riik otsustas teha, ja meetme võtnud isiku aktsionäri staatusega. Kriteerium on mõeldud nimelt selleks, et saaks eristada otsuseid, mille riik võib teha investeerijana, ning neid, mille ta võib teha avaliku võimu teostades, kuid kahte liiki kaalutluste võimalik kooseksisteerimine ei saa viia selleni, et leitakse, et see kriteerium ei ole kohaldatav. Lisaks tuleneb EDFi sõnul kohtupraktikast, et riigi võimalik subjektiivne tunnetus meetmest, mida ta ellu viib, ei puutu asjasse ning sellest järeldub, et isegi eeldusel, et Prantsuse Vabariik ei teinud selget vahet maksu- ja investeerimisalaste kaalutluste vahel – nagu see ei ole –, ei ole see asjaolu analüüsi puhul, mis tuleb käsitletaval juhul läbi viia, nii või teisiti asjakohane.

- 219 Kõigepealt tuleb meenutada, et vaidlusalune meede seisneb Prantsuse Vabariigi loobumises maksustada kontsessioonitasu, see tähendab reserve, mida EDF uuendamiseks kasutas, nende kapitaliks ümberliigitamisel.
- 220 Prantsuse Vabariik väitis haldusmenetluses, et maks, millest ta loobus, kujutas endast täiendavat kapitalisisendit, et ta tegutses nii EDFi aktsionärina ning et seega tuleb eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldada.
- 221 Mis puudutab esiteks kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsuse punkte 80 ja 81 – mida on osundatud eespool punktis 50 –, siis tuleb teha vahet riigi kui aktsionäri ja riigi kui avaliku võimu vahel, kusjuures eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavus sõltub sellest, kas ettevõtjale antud eelise andis riik aktsionäri staatuses, mitte avaliku võimu kandjana.
- 222 Seepärast võib märkida, et kuna Prantsuse Vabariik tugines haldusmenetluses eraõigusliku investori kriteeriumile, peab ta vastavalt kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsuse punktile 82 ja 83 seega üheselt ning objektiivsete ja kontrollitavate asjaolude abil tõendama, et võttis elluviidud meetme aktsionärina, kusjuures need asjaolud peavad selgelt näitama, et ta tegi enne eelise andmist või samaaegselt selle eelise andmisega, milleks käsitletaval juhul on loobumine maksu sissenõudmisest kontsessioonitasu ümberliigitamisel kapitalisisendiks, otsuse teha selle meetmega investeering EDFi.
- 223 Lisaks võis Prantsuse Vabariik sellega seoses vastavalt kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsuse punktile 84 – et tõendada, et tema tegevus oli majandustegevus – esitada komisjonile asjaolusid, mis näitavad, et see otsus põhines samasugustel majanduslikel hinnangutel nagu need, mille oleks enne niisuguse investeeringu tegemist lasknud koostada käsitletava juhtumi asjaoludel mõistlik eraõiguslik investor, kes on Prantsuse Vabariigiga võimalikult sarnases olukorras, et teha kindlaks niisuguse investeeringu tulevane kasumlikkus.
- 224 Need asjaolud peavad olema vaidlusaluse meetmega samaaegsed. Kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsuse punktis 85 on sedastatud, et kui majandushinnangud koostatakse pärast selle eelise andmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi tehtud investeeringu tegeliku kasumlikkuse tagantjargi tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest, selleks et tõendada, et liikmesriik tegi enne eelise andmist või eelise andmise ajal niisuguse otsuse aktsionärina.
- 225 Lisaks on kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuse punktis 86 märgitud, et kui asjaomane liikmesriik esitab komisjonile nõutavat laadi tõendid, peab viimane andma üldhinnangu, võttes lisaks liikmesriigi toodud tõenditele arvesse kõiki ülejäänud antud juhul asjakohaseid tõendeid, mis võimaldavad tal tuvastada, kas kõnealune meede pärineb liikmesriigilt kui aktsionärlt või kui avaliku võimu kandjalt. Iseäranis võivad selles osas olla asjakohased selle meetme laad ja eesmärk, kontekst, milles meede võeti, samuti taotletav eesmärk ja meetme suhtes kehtivad normid.
- 226 Käsitletaval juhul on Prantsuse Vabariik ja EDF edastanud komisjonile mitmesuguseid asjaolusid, et tõendada, et Prantsuse riik võttis elluviidud meetme aktsionärina.

- 227 Komisjon leidis sisuliselt, et asjaolud, mille Prantsuse Vabariik ja EDF talle edastasid, ei tõenda üheselt, et kui Prantsuse riik loobus kontsessioonitasu ümberliigitamisel kapitalisisendiks maksu sissenõudmisest, tegi ta investeerimisotsuse (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendused 128–131, 138 ja 139).
- 228 Komisjon hindas kõiki tema käsutuses olevaid asjaolusid, võttes lisaks Prantsuse Vabariigi esitatud asjaoludele arvesse olulisi asjaolusid, mille edastas EDF, et teha kindlaks, kas Prantsuse riik võttis vaidlusaluse meetme aktsionärina või avalikku võimu kandjana, ning ta analüüsis eelkõige selle meetme laadi ja eset, konteksti, milles see võeti, ning taotletavat eesmärki ja õigusnorme, mida selle suhtes kohaldati (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 145 jj), olles eelnevalt analüüsinud muid talle esitatud asjaolusid.
- 229 Viisiga, kuidas komisjon eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse tingimusi kohaldas, ei rikkunud ta seega kuidagi õigusnormi.
- 230 EDFi ja Prantsuse Vabariigi seisukoht, et komisjon oleks pidanud piirduma selle analüüsimisega, kas eraõiguslik investor oleks teinud samasuguse investeeringu, arvestades selle kasumlikkust, kuid mitte arvesse võtma maksualaseid kaalutlusi, mida riik võis väidetavalt analüüsida „eraldi“ ning lahutades asjaolud, mis on seotud meetme, see tähendab käsitletaval juhul selle rekapiitalseerimise määratlusega, mida riik otsustas teha, ja meetme võtnud isiku aktsionäri staatusega, on tingitud kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsuse punktide 80–86 väärast tõlgendusest.
- 231 Komisjon ei saa eirata asjaolusid, mis näitavad avaliku võimu kaalutlusi, ning analüüsida ainult asjaolusid, mis kinnitavad võimaliku investeeringu versiooni. Niisuguse lähenemisega eirataks vajadust hinnata kõiki asjaolusid, mis on asjakohased, et teha kindlaks, kas kõnesolev meede võeti aktsionärina või liikmesriigi avalikku võimu teostades – asjaolud, mille hulgas on eelkõige vaidlusaluse meetme kontekst ja laad.
- 232 Ei ole muidugi välistatud, et võimalikud avaliku võimu kaalutlused võivad eksisteerida koos aktsionäri kaalutlustega, kuid neil ei saa siiski olla mõju hinnangule küsimuses, kas eraõiguslik investor oleks riigiga võimalikult sarnases olukorras normaalsetel turutingimustel võtnud sama meetme. Arvesse tuleb võtta ainult viimase kui aktsionäri olukorraga seotud kasumeid ja kohustusi ning jätta kõrvale need, mis seonduvad tema avaliku võimu staatusega (otsus kohtuasjas C-124/10 P, punkt 79).
- 233 Käsitletaval juhul ei ole ei Prantsuse Vabariik ega EDF tõendanud, et enne niisuguse summa eraldamist, mis on võrdne selle maksu summaga, mille sissenõudmisest kontsessioonitasu ümberliigitamisel kapitalisisendiks loobuti, või samaaegselt selle summa eraldamisega tegi Prantsuse riik otsuse teha tegelikult ellu viidava meetmega investeering, ega ka seda, et niisugune otsus tehti selliste eelnevate majanduslike hinnangute põhjal, mis sarnanevad hinnangutele, mille oleks käsitletava juhtumi asjaoludel lasknud enne selle investeeringu tegemist koostada mõistlik eraõiguslik investor, kes on selle liikmesriigiga võimalikult sarnases olukorras, et teha kindlaks niisuguse investeeringu võimalik kasumlikkus tulevikus (vt selle kohta otsus kohtuasjas C-124/10 P, punktid 83, 84 ja 104).
- 234 Kui ilmneb, et niisugused aktsionäri kaalutlused puuduvad, peab komisjon välistama eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldatavuse.
- 235 Seda järeldust ei sea kahtluse alla EDFi argumendid 24. oktoobri 2013. aasta kohtuotsuse Land Burgenland jt vs. komisjon (C-214/12 P, C-215/12 P ja C-223/12 P, EU:C:2013:682) kohta, mis ei ole asjakohased, sest Euroopa Kohtu arutluskäigud selle kohtuotsuse punktis 52 puudutavad konkreetsemalt eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamist, mitte selle kohaldatavust ega saa seega põhjendada seisukohta, et kriteeriumi kohaldatavuse analüüsi puhul tuleb arvesse võtta ainult aktsionäri kaalutlusi.

- 236 Seda järeldust ei sea kahtluse alla ka EDFi argumendid, mis on ammutatud komisjoni 7. juuli 2015. aasta otsusest C(2015) 4569 final, mis käsitleb oletatavat abi Altradile.
- 237 Esiteks oli asjas, milles tehti see otsus, tegemist meetmega, milleks oli Altradi kapitali otsene märkimine Fonds stratégique d'investissement' poolt koos optiooniga täiendavale summale, ja komisjon ei seadnud kahtluse alla seda, kas tehing kujutas endast investeringut.
- 238 Teiseks, isegi eeldusel, et tehingud olid sarnased, on mõiste „riigiabi“ sellegipoolest objektiivne mõiste, mis eeldab, et selleks, et meetme saaks kvalifitseerida abiks, peab olema täidetud tingimus, et see võib see mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, – mida hinnatakse selle kuupäeva seisuga, mil komisjon teeb oma otsuse, ja mis sõltub ainuüksi sellest, kas riigi meede annab või mitte ühele või mitmele ettevõtjale eelise. Komisjoni otsuste tegemise praktika selles valdkonnas – mille osas on pooled pealegi eriarvamusel – ei saa seega olla määrava tähtsusega (vt 4. märtsi 2009. aasta kohtuotsus Associazione italiana del risparmio gestito ja Fineco Asset Management vs. komisjon, T-445/05, EU:T:2009:50, punkt 145 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka 20. mai 2010. aasta kohtuotsus Todaro Nunziatina & C., C-138/09, EU:C:2010:291, punkt 21).
- 239 Seda järeldust ei sea kahtluse alla ka argumendid, mille EDF esitas kohtuotsuse Frucona Košice tulemusena ja mille kohaselt ei ole Prantsuse Vabariigi „subjektiivne tajuvõime“ meetmest asjakohane, nii et see, et vaidlusaluse meetme võtmisel võis puududa selge vahetegemine aktsionäri kaalutluste ja avaliku võimu kaalutluste vahel, ei too kaasa mingeid tagajärgi.
- 240 Mis puudutab kohtuotsuse Frucona Košice mõju, siis tuleb meenutada, et vastavalt sellele kohtuotsusele ei ole eraõigusliku võlausaldaja või investori kriteerium erand, mida kohaldatakse üksnes liikmesriigi taotlusel, kui esinevad kõik ELTL artikli 107 lõikes 1 toodud ühisturuga kokkusobimatu riigiabi mõiste tunnused. Juhul kui see kriteerium on kohaldatav, kuulub see asjaolude hulka, mida komisjon peab sellise abi olemasolu tuvastamisel arvesse võtma (kohtuotsus Frucona Košice, punkt 23, ja otsus kohtuasjas C-124/10 P, punkt 103).
- 241 Seega kui näib, et kohaldamisele võib kuuluda eraõigusliku võlausaldaja kriteerium, tuleb komisjonil seda võimalust uurida vaatamata sellele, kas liikmesriik on esitanud talle vastava taotluse, ning järelikult ei takista miski abisaajal sellele kriteeriumile tuginemast (vt selle kohta kohtuotsus Frucona Košice, punktid 25 ja 26).
- 242 Lõpuks täpsustas Euroopa Kohus, et nendel kahel viimasel juhul, mil liikmesriik ei ole tuginenud eraõigusliku investori kriteeriumile, peab selle kriteeriumi kohaldatavuse kaalumisel olema lähtekohaks liikmesriigi tegevuse majanduslik laad, mitte aga selle liikmesriigi subjektiivne käsitus oma tegevusest ega see, milliseid alternatiivseid tegevuskavasid ta enne kõnealuse meetme võtmist kaalus (vt selle kohta kohtuotsus Frucona Košice, punktid 12 ja 27).
- 243 Seevastu on Euroopa Kohus leidnud, et kui liikmesriik tugineb haldusmenetluses eraõigusliku investori kriteeriumile, peab ta kahtluse korral tõendama üheselt ning lähtudes objektiivsetest ja kontrollitavatest tõenditest, et rakendatav meede pärineb temalt kui aktsionäri, kusjuures nendest tõenditest peab selgelt nähtuma, et asjaomane liikmesriik otsustas enne majandusliku eelise andmist või samal ajal sellega investeerida tegelikult rakendatud meetme abil riigi kontrollitavasse ettevõtjasse (vt selle kohta otsus kohtuasjas C-124/10 P, punktid 82 ja 83).
- 244 Seevastu kui majandushinnangud koostatakse pärast selle eelise andmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi tehtud investeringu tegeliku kasumlikkuse tagantjäreli tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest, selleks et tõendada, et liikmesriik tegi enne eelise andmist või eelise andmise ajal niisuguse otsuse aktsionäriks (vt selle kohta otsus kohtuasjas C-124/10 P, punktid 85 ja 104).

- 245 Lisaks tuleb märkida – nagu on meenutatud punktis 232 eespool –, et hindamaks, kas sama meetme oleks tavapärastel turutingimustel võtnud erainvestor, kes on riigiga võimalikult sarnases olukorras, tuleb arvesse võtta üksnes eeliseid ja kohustusi, mis on seotud riigi kui aktsionäri olukorraga, mitte aga neid, mis puudutavad teda kui avaliku võimu kandjat (otsus kohtuasjas C-124/10 P, punkt 79).
- 246 Seega pidi komisjon selle väljaselgitamiseks, kas eraõigusliku investori kriteerium oli käsitletaval juhul kohaldatav, analüüsima, kas Prantsuse Vabariik tõendas üheselt ning objektiivsete kontrollitavate ja samal ajajärgul aset leidnud asjaolude abil, et viis meetme ellu aktsionärina, ning kas ta esitas selleks asjaolud, millest ilmneb selgelt, et ta tegi eelnevalt või samal ajal eelise andmisega ja eelneva nõutava majandusliku kasumlikkuse hinnangu põhjal otsuse teha tegelikult ellu viidava meetmega investeering EDFi.
- 247 Tuleb tõdeda, et niisuguse analüüsi viis komisjon läbi vaidlustatud otsuse punktides 126–154.
- 248 Seega ei saa EDFi argumendid, mida toetab Prantsuse Vabariik, tulemusi anda.
- 249 Lõpuks tuleb faktilise põhjendamatus tõttu tagasi lükata ka EDFi väide, et kui komisjon leidis, et eraõigusliku investori kriteerium ei ole kohaldatav, tugines ta ainult aktsionäri ja avaliku võimu kaalutluste „kattumisele“.
- 250 Komisjon järeldas seda, et meede ei ole Prantsuse Vabariigi investeering, sest puuduvad aktsionäri kaalutlused, mis on tõendatud objektiivsete kontrollitavate ja samal ajajärgul aset leidnud asjaolude abil –, nagu on nõutud kohtuasjas C-124/10 P tehtud kohtuotsuse punktides 82–85 –, üldise hindamise tulemusena ja olles analüüsinud kõiki asjaolusid, mis võivad olla asjakohased.
- 251 EDFi ja Prantsuse Vabariigi argumendid, et komisjon rikkus õigusnormi, tuleb seega tagasi lükata.

2) Väidetavad faktivead

- 252 EDF kinnitab, et paljud dokumendid ja konkreetsemalt dokumendid nr 23–25 (lisad A-7-23–A-7-25), mis ta lisas oma seisukohtadele, mille ta edastas komisjonile 2013. aasta juulis, näitavad, et tema bilansi kavandatava ümberkorraldamise mõju maksule, mida ta peab tasuma, analüüsiti paralleelselt, kuid eraldi tagajärgedest riigi kui aktsionäri tasule, ning et need dokumendid ei anna tunnistust mingist Prantsuse riigi maksu- ja investeerimisalaste kaalutluste kattumisest. Prantsuse Vabariik väidab ka, et mitu dokumenti, mis ta komisjonile edastas, tõendavad, et kui ta kõnesoleva meetme võttis, lähtus ta eeskätt aktsionäri kaalutlustest.
- 253 Kõigepealt tuleb rõhutada, et EDFi ja Prantsuse Vabariigi nimetatud dokumentide hulgas ei ole üheski dokumendis, mis on varasem Prantsuse Vabariigi vastusest komisjonile 2002. aastal, mainitud, et kontsessioonitasult, see tähendab reservidelt, mida EDF kasutas selle ümberliigitamisel kapitalisisendiks, kuulub tasumisele maks, ega ammugi seda, et maksu sissenõudmisest loobumist peaks käsitama täiendava investeeringuna EDFi kapitali, nagu komisjon vaidlustatud otsuse punktides 128 ja 129 märgib.
- 254 Mis puudutab EDFi mainitud dokumente, mis tõendavad tema sõnul, et maksu käsitlevad kaalutlused ja riigi tasu käsitlevad kaalutlused ei kattu, siis tuleb märkida järgmist.
- 255 Hagiavalduse lisa A-7-23 on 31. oktoobri 1995. aasta kiri, mis saadeti veidi rohkem kui kaks aastat enne seaduse nr 97-1026 vastuvõtmist eelarveministeriumile ja milles on kaks lisa, st kolmeleheküljeline dokument pealkirjaga „EDFi bilansi ümberkorraldamise ettepanekud“ ja tabel pealkirjaga „EDFi bilansi muutmise ettepanek“.

- 256 Kolmeleheküljeline dokument, mis on lisatud 31. oktoobri 1995. aasta kirjale, sisaldab kolme punkti, mis käsitlevad üldiselt „[o]makapitali ümberkorraldamist bilansi passivas“ ja konkreetsemalt kontsessioonitasu ümberliigitamist kapitaliks, „[avaliku jaotuse] kontsessioonidega seotud kohalike omavalitsuste kontsessioonitasu korrigeerimist“ ja lõpuks „[e]elmiste perioodide maksuvõla kustutamist“.
- 257 Kõnesoleva dokumendi punkt 1.1 puudutab „riigi kontsessioonitasu ja seotud uuendamiseks mõeldud reserve ümberliigitamist kapitaliks“. Selles on ettepanek „kapitalizeerida EDF, [...] liigitades avaliku jaotusvõrgu kontsessioonitasu ja vastava uuendamiseks mõeldud reservi ümber kapitaliks“, kusjuures see „toiming [viib] selleni, et jõutakse tagasi enne 1987. aastat kasutatud raamatupidamisanalüüsi juurde“.
- 258 Kõnesoleva dokumendi punktis 1.2 „Kapitalisatsioonide konsolideerimine EDFi kapitalis“ on mainitud, et „[kapitalisatsioonide konsolideerimine] muudaks need veelgi enam „aktsionäri sissemaksuks“, mida need endis sisaldavad“, sest need kujutasid endast „kapitali suurendamist, kuigi 1956. aasta dekreediga samastat[i] nad pigem laenuga, millelt arvestatakse intressi“.
- 259 Kõnesoleva dokumendi punkt 1.3 puudutab „nende kahe meetme tagajärgi“ ja selles on märgitud, et neil on „kaks järgmist eelist“:
- „riik võib püüda saavutada EDFi tõelist kasumlikkust dividendi vormis, mis põhineb ettevõtja kapitalil, st summal, mida loetakse aktsionäri sissemakseteks. Mis puudutab kapitali konsolideerimist, siis need teevad lõpu 1982. aasta maksurevisjonile järgnenud vaidlusele, kas nende tasu on „dividend“ või „intress“;
 - „EDF parandab oma rahanduslikku mainet, sest tal saab olema umbes 85 [miljardi Prantsuse franki suurune] kapital (samas kui praegu on see 2,6 [miljardit Prantsuse franki]) ja puhasvara 80 [miljardit Prantsuse franki] (praegu 19,9 [miljardit Prantsuse franki]) enne nende meetmete arvessevõtmist, mille eesmärk on vähendada eelmiste perioodide kahjumit. Need ümberliigitamised vastavad lisaks kontrollikoja kriitikale, kes ei nõustu sellega, et riigi kontsessioonid on tõelised kontsessioonid“.
- 260 Esiteks tuleb märkida, et „kapitali sissemakse“ küsimus – mida just ongi 31. oktoobri 1995. aasta kirjas mainitud – ei puuduta igal juhul loobumist selle maksu sissenõudmisest, mis kontsessioonitasult tasuda tuleb – loobumine, mida ei ole selles üldse käsitletud.
- 261 Teiseks tuleb tõdeda, et raamatupidamislikud, maksualased ja aktsionäri kaalutlused eksisteerivad tihedalt koos kolmeleheküljelises dokumendis, mis on lisatud 31. oktoobri 1995. aasta kirjale, milles ei ole pealegi mingit prognoosi ega isegi hinnangut kontsessioonitasu kapitaliks ümberliigitamise kasumlikkusele.
- 262 Hagiavalduse lisa A-7-24 on üks EDFi ettevõtjasisene 7. detsembri 1995. aasta teade pealkirjaga „EDFi bilansi ümberkorraldamise ettepanekute päritolu, sisu ja tagajärjed“ (edaspidi „7. detsembri 1995. aasta ettevõtjasisene teade“).
- 263 Olles 7. detsembri 1995. aasta ettevõtjasisese teate esimeses osas meenutanud Prantsusmaa kontrollikoja kontrolli ja nende mõju uuendamiseks mõeldud reservidele ning 1994. aastal toimunud maksuhalduri revisjoni, seejärel teises osas kolme taandena ministriumile esitatud tema bilansi passiva ümberkorraldamise ettepanekute eesmärgi, on teates nimetatud „topeltmeetet“, mille EDF välja pakkus: esiteks korraldada ümber tema bilanss, mis väljendub eelkõige selles, et tervendatakse „rahanduslikud suhted EDFi ja [Prantsuse] riigi vahel. Viimane võib nüüd püüda saavutada EDFi tõelise kasumlikkuse dividendi näol, mida õigustab ettevõtja kapital“. Teisalt on tegemist „avaliku jaotuse kontsessioonide raamatupidamisliku kirjendamise selgitusega“.

- 264 Taas kord tuleb tõdeda, et kontsessioonitasu kapitalisendiks ümberliigitamise kasumlikkust on äärmisel juhul mainitud 7. detsembri 1995. aasta ettevõtjasiseses teates, ilma et sellele oleks antud mingit hinnangut, ning et igal juhul ei ole selles sugugi mainitud loobumist maksu sissenõudmisest sellelt kontsessioonitasult.
- 265 Isegi eeldusel, et 7. detsembri 1995. aasta ettevõtjasisest teadet võib pidada EDFi rekapiitalseerimise mõju eraldi ja „paralleelseks“ analüüsiks, ei ole see vaidlusaluse meetme analüüsi puhul asjakohane ning kujutab parimal juhul endast märki kontekstist, milles see võeti.
- 266 Lisaks tuleb tõdeda, et 7. detsembri 1995. aasta ettevõtjasisene teade, mille sisu on kokkuvõttes sarnane 31. oktoobri 1995. aasta kirja sisuga, ei anna sugugi rohkem tunnistust sellest, et oleks üksikasjalikult analüüsitud aktsionäri ja tasu või kasumlikkuse kaalutlusi, mille riik oli esitanud või mis olid esitatud tema huvides EDFi rekapiitalseerimise perspektiivi silmas pidades.
- 267 Lõpuks tuleb märkida, et hagiavalduse lisa A-7-25 on 10. aprilli 1997. aasta kiri, mille EDF saatis rahandusministeeriumi büroo juhatajale (edaspidi „10. aprilli 1997. aasta kiri“) ning milles on üheleheküljeline skemaatiline lisa „Prognoosoleetused maksete kohta riigile 1997. ja 1998. aastal“.
- 268 Kuigi 10. aprilli 1997. aasta kiri võib olla mingisugune minimalistlik selle tasu tutvustus, mida Prantsuse riik võib saada, tuleb siiski tõdeda, et see tutvustus põhineb samaaegselt ja täielikult maksualastel mõjudel, mis tulenevad sellele riigile tehtavatest maksetest.
- 269 Välja arvatud juhul, kui arvesse võetakse ainult ühte rida kahest, on seega võimatu käsitada 10. aprilli 1997. aasta kirja riigi kui aktsionäri tasu eraldi ja „paralleelse“ analüüsina, nagu väidab EDF.
- 270 EDFi mainitud dokumendid ei anna niisiis tunnistust Prantsuse riigi kui aktsionäri vaidlusalust meedet käsitlevate kaalutluste eraldi ja sõltumatust analüüsist, nagu need ei tõenda ka – vastupidi EDF väitele –, et maksu käsitlevad kaalutlused ja selle riigi tasu käsitlevad kaalutlused ei kattu.
- 271 Mis puudutab seejärel Prantsuse Vabariigi esitatud asjaolusid, siis tuleb märkida, et tema viitab esitaks menetluse astuja seisukohtade lisas 11 toodud tabelile, milles on peaaegu identsena ära toodud tsitaadid ja kommentaarid, mille võib leida nende seisukohtade lisas 10 toodud tabelist, mis esitati esimese võimalusena esitatud teise väite esimese osa põhjendamiseks – tabel, milles on tsiteeritud lõike erinevatest dokumentidest, ning teiseks viitab ta nendes seisukohtades mitmele nendest dokumentidest „näitena“.
- 272 Nende näitena viidatud dokumentide hulgas on ennekõike tegevusleping.
- 273 Tuleb tõdeda, et tegevuslepingus ei ole avaliku võimu kaalutlused mitte üksnes aktsionäri kaalutlustega tihedalt kõrvuti, vaid on eelkõige ja ilmselgelt ülekaalus.
- 274 Tegevuslepingus toodud avaliku võimu kaalutlused, mis puudutavad eeskätt riigi energeetikapoliitika elluviimist, vajadust tagada varustuskindlus keskkonda säästes ja madalamate kuludega ning tarbija kvaliteetne elektrienergiaga varustamine, kus iganes see tarbija ka ei asuks, tööhõive ja majandustegevuse toetamist, solidaarsusteenuseid kõige vähem kindlustatutele ning ruumilist planeerimist, on toodud selle lepingu I jaotises pealkirjaga „Avalik-õigusliku ettevõtja põhiülesanded“, mille kolm jagu on pealkirjastatud järgmiselt: „Viis uuendatud ja tugevdatud avaliku teenuse osutamise ülesannet“, „Osalemine ruumilises planeerimises ja solidaarsuses“ ning „Elektrisectori uus regulatsioon“.
- 275 Tegevuslepingu II jaotise eesmärk on „[v]almistada täna ette ettevõtja tulevik“, tagades selle arengu Prantsusmaal (parandades tulemusi ja alandades tootlikkuse suurenemise arvelt eelkõige hinda, hindade languse kaudu, mis eeldab nende struktuuri kohandamist, parandades EDFi suhteid füüsilistest isikutest tootjatega ja saavutades teenuste arendamise kaudu – eelkõige

püsikliendikampaaniate abil – parema seisundi elektrienergiaturgudel ja sellega seotud turgudel ning seda sobivate äriiliste vahenditega, st „äritoetustega“ kuni summas 2,8 miljardit Prantsuse franki), vallutades uusi turge välismaal (mille kohta on ainult märgitud, et on vaja võtta arvesse „investeeringud omavahendite kasumlikkust“, kuid ei ole tehtud selle kohta ühtegi täpsustust), aidates kaasa uuendustele ja tehnoloogilisele progressile (uurimis- ja arendustegevus, partnerlus Prantsusmaa ettevõtjatega) ning tagades „kogu ettevõtte kaasamise arengusse“ (jagu, milles on käsitletud inimressursside küsimusi: inimressursside haldamine, koolitus, töökorralduse ja -ohutuse parandamine, töötajate tasustamise poliitika, sotsiaalne ühtekuuluvus jm).

276 Avaliku võimu kaalutlused – mis on toodud tegevuslepingu II jaotises – paiknevad seal kõrvuti üsna üldiste kaalutlustega, mis puudutavad ettevõtja tulevast arengut, kuid mida ei saa kvalifitseerida aktsionäri kaalutlusteks, mille eesmärk on hinnata investeringu kasumlikkust ja ammugi vaidlusaluse meetmega ellu viidud investeringu kasumlikkust.

277 Lõpuks on tegevuslepingu III jaotises „Ettevõtjale uue rahandusliku ja institutsionaalse raamistiku loomine“ üksteise järel käsitletud kolmel leheküljel järgmisi eesmärke: „[s]tabiliseerida suhe riigi kui aktsionäriga“, „[r]ahastada õiglaselt üldise huvi ülesandeid“, „[v]almistada ette õigusliku regulatsiooni arenguks vajalikud vahendid“, „[l]uua vahendid tuleviku ettevalmistamiseks“ ning „[e]esmärkide ja võetud kohustuste täitmise jälgimise viisid“.

278 Nendel kolmel leheküljel käsitlevad ainult kaks lõiku EDFi bilansi ümberkorraldamist, kusjuures ühes on – pehmelt öeldes arusaamatult – käsitletud Prantsuse riigi tasu.

279 Esimene lõik – millest ei ole võimalik saada mingit infot – paikneb tegevuslepingu III jaotise sissejuhatavas osas ja sellest võib lugeda:

„EDFi bilanss korraldatakse ümber kahel eesmärgil, milleks on tugevdada ettevõtja netovarasid ning stabiliseerida suhe riigi ja ettevõtja vahel üldõigusnormide alusel, mis kujutavad endast lihtsaimat vahendit.“

280 Teine lõik, mis asub tegevuslepingu III jaotise alajaotises „Stabiliseerida suhe riigi kui aktsionäriga“, on sõnastatud järgmiselt:

„Riigi tasu koosneb kahest elemendist:

- kapitalisisendite tasustamine intressimääraga 3%;
- täiendav tasu, mis võrdub 40 protsendiga ettevõtja arvestuslikust puhaskasumist.“

281 Tuleb märkida, et kõnesolevates lõikudes ei ole vähese teabe hulgas, mis puudutab riigi tasu, üldse mainitud täiendavat investeringut Prantsuse riigi maksunõude summas ega ka selle kasumlikkust.

282 Seega näib, et tegevusleping on täiesti asjakohatu selle tõendamisel, et Prantsuse riigi tasu ja aktsionäri kaalutlusi analüüsiti avaliku võimu kaalutlustest sõltumatult ja eraldi ning vaidlusalust meetet puudutavatest kaalutlustest ei maksa üldse rääkidagi.

283 Teine dokument, millele Prantsuse Vabariik viitab, on seaduse nr 97-1026 vastuvõtmise eesmärgil Assemblée nationale'ile (Prantsusmaa parlamendi üks koda, rahvuskogu) esitatud „Migaud' aruande“ väljavõte.

284 „Migaud' aruande“ esimeses osas on kirjeldatud kontsessiooni alla kuuluvate varade varalise staatuse ajaloolisi asjaolusid (varade kontsessiooniga sidumine, selle raamatupidamislikud tagajärjed ja Prantsusmaa kontrollikoja seisukoht), mille tulemusena seaduseelnõu esitati.

285 „Migaud’ aruande“ teises osas on tutvustatud „raamatupidamislikku ümberkorraldamist“, mida kohustab tegema Prantsusmaa kontrollikoja arvamus ja mis eeldab „muudatusi riigi ja EDFi rahalistes suhetes“.

286 „Migaud’ aruande“ esimeses alaosas on näidatud ära, millised raamatupidamislikud tagajärjed toob kaasa üldise jaotusvõrgu omandi tunnustamine ja kuidas tuleb muuta EDFi omakapitali struktuuri: „üldise jaotusvõrgu kontsessiooniga seotud kontsessiooni alla kuuluvate esemelite varade väärtus, mis on omavahenditena kantud kategooriasse „muud omavahendid“, kantakse ümber kategooriasse „omakapital“, et võtta arvesse ehitiste varalist staatust.“

287 Seejärel on „Migaud’ aruandes“ kirjeldatud raamatupidamislikke muutusi otseses tähenduses, mis tuleb vaidlusaluse meetme tõttu teha (ja mis on näidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 28 jj).

288 Sellega seoses ei ole siiski üldse mainitud loobumist kontsessioonitasult maksu sissenõudmisest.

289 „Migaud’ aruande“ teises alaosas on käsitletud Prantsuse riigi ja EDFi rahanduslike suhete muudatusi ning näidatud ära riigile tasu maksmise kord tehtavate raamatupidamislike muudatuste tulemusena:

„See tasu koosneb kahest osast.

Esiteks kapitalisisendite tasustamine ministriumide määrusega igal aastal kindlaks määratud intressimääraga. Dekreediga on selle ülempiiriks kehtestatud 8%. Alates 1989. aastast on see 5%.

Teiseks võetakse täiendavat tasu („dividendi“) kasumilt pärast tulumaksustamist ja asutuse kindla intressi mahaarvamist.

Selle määr määratakse kindlaks määrusega prognoositavate kontode tulemi põhjal.

[...]

Kapitalisisendid kujutavad endast kindla intressi baasi, kusjuures nende suurendamine käesoleva artikliga võib makset EDFi jaoks koormavamaks muuta. Nende tasustamise tingimuste muutmine on seega ette nähtud 1997.–2000. aasta tegevuslepingus, mis allkirjastati 8. aprillil 1997.

Kindel intressimäär tõstetakse 3 protsendile, et korvata maksubaasi mõju. Kindla intressi aastasumma tõuseb seega 1816 miljonilt [Prantsuse frangilt] 1522 miljonile [Prantsuse frangile].

Riigi täiendavaks tasuks määratakse 40% ettevõtja arvestuslikust puhaskasumist.

Lõpuks on täpsustatud, et nende kahe koostisosa kogusumma ei saa olla üle 6% kapitalisisenditest (st käesolevas artiklis ette nähtud kapitalisisendite 3044 miljoni [Prantsuse frangi] suurust ülempiiri).“

290 Seejärel on „Migaud’ aruandes“ kirjeldatud tehtavate muudatuste maksualaseid tagajärgi.

291 Eelkõige on „Migaud’ aruandes“ täpsustatud järgmist:

„Üldise jaotusvõrgu kontsessiooniga seotud reservide kandmine eelmiste perioodide jaotamata kasumisse kaotab ühekorraga arvestuslikud ja maksualased eelmiste perioodide puudujäägid.

Teiseks viib otsene suurendamine 38,5 miljardi [Prantsuse frangi] võrra arvestusliku eelmiste perioodide jaotamata kasumini, mille ülejääk on 18,3 miljardit [Prantsuse franki], mis toob kaasa [ettevõtte tulumaksuga] maksustatava puhasvara enda suurenemise. [Üldise maksuseadustiku] artiklis 38-2 on sätestatud, et puhaskasum koosneb puhasvara väärtuste erinevusest majandusaasta

lõpul ja alguses. Et „puhasvara on aktiva väärtuste ülejääk võrreldes koguväärtusega, mille moodustavad passivas kolmandate isikute nõuded, kulum ja põhjendatud reservid“, toob reservide suurenemine automaatselt kaasa puhaskasumi suurenemise.

Teiseks teeb EDF selleks, et võtta arvesse Prantsusmaa kontrollikoja märkusi kontsessioonide „Hüdraulilised jõud“ ja „Avalik jaotus“ kohta, raamatupidamislikud korrigeerimised, mis vähendavad tema eelmiste perioodide tasumata makse 14 miljardi [Prantsuse frangi] võrra.

Kokkuvõttes peaks selle väärtus niisiis muutuma positiivseks 3,4 miljardi [Prantsuse frangi] võrra.

Teabe kohaselt, mille on andnud majandus-, rahandus- ja tööstusministeerium, teie põhilisele aruande koostajale, on ettevõtte tulumaks, mida peab tasuma avalik-õiguslik asutus nende reformide [tulemusena], 1997. aastal 3 miljardit [Prantsuse franki] ja 1998. aastal 2,5 miljardit [Prantsuse franki].“

- 292 Tuleb tõdeda, et nagu seoses raamatupidamislike korrigeerimistega nii ei ole „Migaud’ aruandes“ ka seoses maksualaste tagajärgedega mainitud loobumist kontsessioonitasult maksu sissenõudmisest selle kapitalisisendiks ümberliigitamisel – nõue, mis vastuse kohaselt, mille Prantsuse Vabariik komisjonile 9. aprilli 2002. aasta teatega saatis, tuleb siiski samuti puhaskasumi muutusest.
- 293 Lisaks sisaldab „Migaud’ aruanne“ küll teatavat teavet tasu kohta, mida riik EDFi rekapitalizeerimisest ootas – tasu, mis rekapitalizeerimistoiminguga tulemusena pealegi nominaalselt väheneb. Selle dokumendi lugemisel ilmneb siiski selgelt, et see teave kujutab endast ainult väikest osa nendest – peajasalikult avaliku võimu – kaalutlustest, mis viisid seaduse nr 97-1026 vastuvõtmiseni.
- 294 Lõpuks jääb üle ainult märkida, et „Migaud’ aruande“ sisu moodustab vaidlustatud otsuse põhjenduse 23 ja järgmiste põhjenduste telje ning et komisjon võttis seda teavet seega hinnangu andmisel arvesse.
- 295 Kolmas dokument, mida Prantsuse Vabariik mainib, on 4. aprilli 1995. aasta kiri. Tegemist on neljaleheküljelise dokumendiga – koos sellele lisatud dokumendiga –, mille saatsid EDFi majandus-, tööstus-, posti- ja side- ja väliskaundandus- ning eelarveministrite kabinettide juhatajad ning mille teema on „töökava väljatöötamine“ selleks, et esitada ja võtta meetmed, mida Prantsusmaa kontrollikoda EDFi kontsessioonidega seoses nõuab.
- 296 Riiki kui aktsionäri on 4. aprilli 1995. aasta kirjas mainitud ainult kahel korral ja äärmiselt lühidalt:
- selle kirja lisa leheküljel 1 on töökava eesmärkide hulgas küsitud „kas [praegune süsteem] on [...] kooskõlas riigi kui aktsionäri huvidega?“;
 - selle lisa leheküljel 3 on käsitletud mõttekodasid, mille hulgas on „varade probleem“, mille kohta on märgitud: „selgitada välja – kui on – muudatused, mis tuleb teha olemasolevas regulatsioonis, et kaitsta riigi kui aktsionäri huve monopolide võimaliku avanemise perspektiivis kõige paremini“.
- 297 Teised probleemid, mida on 4. aprilli 1995. aasta kirjas (mis puudutab pealegi ainult töökava, mitte selle järeldusi) käsitletud, on seotud peamiselt avaliku võimu kaalutlustega ning tuleb tõdeda, et selles kirjas ei ole aktsionäri kaalutluste eraldi ja sõltumatut analüüsi.
- 298 Lõpuks tuleb märkida, et viimane dokument, millele Prantsuse Vabariik viitab, on 31. oktoobri 1995. aasta kiri ning selle dokumendi analüüsi osas viitame punktile 168 ja järgmisele punktile eespool.

- 299 Lisaks ja ilma, et oleks vaja võtta seisukohta küsimuses, kas vastuvõetav on lihtsalt viide menetlusse astuja seisukohtade lisas toodud tabelile, milles on – mõnikord kommenteeritud – väljavõtted dokumentidest, mida ei ole nimetatud nendes seisukohtades, tuleb tõdeda, et üheski viidatud lõigus ega üheski nendest kommentaaridest ei ole viidatud vaidlusalusele meetmele.
- 300 Eespool punktis 299 viidatud dokumentide väljavõtted käsitlevad äärmisel juhul konteksti, milles vaidlusalune meede võeti ning mille kohta ei ole isegi väidetud, et komisjon ei võtnud seda arvesse, sest seda konteksti kirjeldades tugines ta eeskätt nendele dokumentidele.
- 301 Lisaks tuleb eespool punktis 299 viidatud ja ka kõnesolevas tabelis toodud dokumentide väljavõtete lugemisel märkida – nagu märkis ka komisjon –, et aktsionäri kaalutlused on seal väga teisejärgulised võrreldes avaliku võimu kaalutlustega.
- 302 Lõpuks on vaja nentida, et nendes väljavõtetes ei ole vähimatki üksikasjalikku arutluskäiku, mis käsitleks aktsionäri kaalutlusi investeeringu kasumlikkuse küsimuses ja ammugi niisuguse investeeringu kasumlikkuse küsimuses, mis tehakse teoks vaidlusaluse meetmega.
- 303 Prantsuse Vabariigi mainitud dokumentides ei ole seega – nagu ka EDFi nimetatud dokumentides – mingit riigi kui aktsionäri kaalutluste „eraldi ja sõltumatut“ analüüsi, nagu need ei näita ka, et maksu käsitlevad kaalutlused ja riigi tasu käsitlevad kaalutlused ei kattunud.
- 304 Kokkuvõttes tuleb esimese võimalusena esitatud teise väite kolmas osa tagasi lükata.

6. Neljas väiteosa

a) Poolte argumendid

- 305 EDF, keda toetab Prantsuse Vabariik, väidab, et komisjon eksis, kui leidis, et investeerimisotsusega seoses ei viidud läbi uuringuid, ei viidatud millelegi, ei analüüsitud seda konkreetselt ega koostatud äriplaani, mis käsitlenuks maksuvabastuse summas tehtud investeeringu kasumlikkust –, mis kujutab endast raskust, muudab keeruliseks väidetava investeeringu mõju eristamise Prantsuse Vabariik või EDFi esitatud teabest (vaidlustatud otsuse põhjendus 130).
- 306 EDFi sõnul põhineb komisjoni analüüs seisukohal, et vaidlusaluseks meetmeks on ainult maksuvabastus, mis ei ole – nagu ta väitis esimese väite raames – meede, mida oli vaja analüüsida.
- 307 Lisaks on komisjoni kaalutlus, et puudus ametlik äriplan, samal ajal õiguslikult põhjendamatu, sest esiteks ei nõua niisugust plaani Euroopa Kohtu või Üldkohtu praktika, teiseks ei olnud äriplan nii või teisiti vajalik, kuna Prantsuse riik oli 100-protsendiline aktsionär, tundis ettevõtjat suurepäraselt ja eraõiguslik investor ei oleks ka seda niisuguses olukorras teinud.
- 308 Lisaks on komisjoni kaalutlus, mille kohaselt puudus sisuliselt ametlik äriplan, vastuolus faktiliste asjaoludega, sest mitu dokumenti, mis töötati välja *in tempore non suspecto* ja edastati komisjonile 2013. aastal edastatud seisukohtade raames, kujutavad endast sisuliselt niisugust arutluskäiku, mida võib pidada plaaniks. Need näitavad üheselt, et Prantsuse riigi eesmärk oli teha investeering ettevõtjasse ning et ta viis läbi palju analüüse ja prognoosimisi.
- 309 Prantsuse Vabariik viitab selles küsimuses omalt poolt tabelile 3 menetlusse astuja seisukohtade lisas 12, mis sisaldab erinevaid tsitaate kaasolevatest dokumentidest ja mõnikord kommentaaridest ning ta peatub nendes seisukohtades „näitena“ nendest dokumentidest kolmel.

- 310 Esiteks viitab Prantsuse Vabariik 10. aprilli 1997. aasta kirjale ja sellele lisatud teatele pealkirjaga „Prognoosoleatud maksete kohta riigile 1997. ja 1998. aastal“. See dokument näitab tema sõnul, et riik palus EDFilt riigi tasu muutuse analüüsi, ning et majanduslikke hinnanguid kavandatavale ümberkorraldusele muudeti kõnesoleva meetme võtmise perspektiivi silmas pidades põhjalikumaks ja täpsemaks.
- 311 Teiseks mainib Prantsuse Vabariik EDFi rahandus- ja õigusosakondade direktori 9. veebruari 1996. aasta kirja EDFi nõukogule, milles on lisa „EDFi bilansi ümberkorraldamine“ (hagiavalduse lisa A-7-30, edaspidi „9. veebruari 1996. aasta kiri“), mis sisaldab majanduslikku hinnangut EDFi bilansi ümberkorraldamisele.
- 312 Lõpuks viitab Prantsuse Vabariik kolmandaks 1996.–1998. aasta strateegilisele kavale (hagiavalduse lisa A-7-34, edaspidi „strateegiline kava“), mida riik väidetavalt kõnesoleva meetme võtmisel arvesse võttis –, seda liiki kava, mida tavaliselt eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisel arvesse võetakse.
- 313 Komisjon vaidleb nendele väidetele vastu.

b) Üldkohtu hinnang

- 314 EDF – keda toetab Prantsuse Vabariik – väidab sisuliselt, et esiteks põhineb komisjoni analüüs vaidlustatud otsuse põhjenduses 130 ekslikul seisukohal, sest vaidlusaluseks meetmeks ei ole üksnes loobumine maksustada uuendamiseks mõeldud reserve, mida EDF kasutas, ja teiseks, et komisjon nõudis käsitletaval juhul ekslikult ametlikku äriplaani, ning kolmandaks on asjaolu, et ta leidis, et niisugust ametlikku äriplaani ei olnud, vastuolus faktiliste asjaoludega, sest mitmed dokumendid samast ajajärgust kujutavad endast selle ametliku äriplaani sisu. Prantsuse Vabariik mainib nelja dokumenti, mis näitavad tema arvates, et investeringu analüüsid ja prognoosid olid olemas.
- 315 EDFi esimene argument tuleb kohe tagasi lükata, sest vaidlusaluseks meetmeks on loobumine maksu sissenõudmisest kontsessioonitasu kapitalisisendiks ümberliigitamisel.
- 316 Tagasi tuleb lükata ka EDFi argument, et komisjon nõudis ametlikku äriplaani käsitletaval juhul ekslikult, sest see argument põhineb vaidlustatud otsuse väärarvotluse põhjendusel.
- 317 Komisjon tõdeb vaidlustatud otsuses sisuliselt, et ei ole mingit dokumenti samast ajajärgust, mis sisaldaks mingitki hinnangut küsimuses, kas väidetav investering, milleks on loobumine kontsessioonitasult maksu sissenõudmisest, on kasumlik.
- 318 On küll dokumente, milles on üsna lühidalt hinnatud Prantsuse riigi tasu niisugusena, nagu see tuleneb EDFi rekapiitaliseerimisest, ja seega selle toiminguga kasumlikkust, kuid ei midagi enam.
- 319 Kuigi EDFi rekapiitaliseerimine kujutab endast kahtlemata konteksti, millesse vaidlusalune meede tuleb asetada, pidi Prantsuse Vabariik sellegipoolest kohtuasjas C-124/10 P tehtud otsuse kohaselt esitama eelkõige „tõendid, millest ilmneb, et kõnealune otsus põhineb majandushinnangutel, mis on sarnased nendega, mille käesoleva juhtumi asjaoludel oleks mõistlik erainvestor, kes on nimetatud liikmesriigiga võimalikult sarnases olukorras, enne selle investeringu tegemist hankinud, et kindlaks teha sellise investeringu kasumlikkus tulevikus“, kuid „kui majandushinnangud koostatakse pärast selle eelise andmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi tehtud investeringu tegeliku kasumlikkuse tagantjärgi tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest, selleks et tõendada, et liikmesriik tegi enne eelise andmist või eelise andmise ajal niisuguse otsuse aktsionärina“ (selle kohtuotsuse punktid 84 ja 85).

- 320 Komisjon ei rikkunud seega õigusnormi, kui tõdes vaidlustatud otsuse punktis 130, et „maksuvabastuse summas tehtava investeeringu tulusust hõlmavate konkreetsete uuringute, viidete või analüüside puudumine muudab keeruliseks väidetava investeeringu mõju eristamise [Prantsuse Vabariigi] või EDFi esitatud teabest“.
- 321 Ka tuleb tagasi lükata EDFi argument, mis põhineb paralleelil, mille ta püüab tõmmata 25. juuni 2015. aasta kohtuotsusega SACE ja Sace BT vs. komisjon (T-305/13, EU:T:2015:435), sest selles kohtuasjas puudus üksikasjalik äriplaan majanduskriisi olukorras. Üldkohus leidis küll, et selles olukorras tuleb võtta arvesse seda, et majandusliku olukorra arengut ja erinevate ettevõtjate tulemusi ei ole võimalik usaldusväärset ja üksikasjalikult prognoosida, kuid otsustas siiski, et „asjaolu, et avalik-õiguslikul investoril ei ole võimalik saada üksikasjalikke ja põhjalikke prognoose, ei saa vabastada teda sellest, et ta annab oma investeeringu kasumlikkuse kohta asjakohase eelneva majandushinnangu, mis on võrreldav sellega, mille oleks teinud sarnases olukorras olev eraõiguslik investor olemasolevate ja prognoositavate tegurite alusel“.
- 322 Seejärel tuleb analüüsida dokumente, mille kohta on Prantsuse Vabariik väitnud, et need kujutavad endast või sisaldavad samasuguseid majanduslikke hinnanguid nagu hinnangud, mille eraõiguslik investor oleks enne vaidlusaluse meetme elluviimist koostada lasknud, et teha kindlaks selle meetme kasumlikkus tulevikus.
- 323 Esiteks mainib Prantsuse Vabariik 10. aprilli 1997. aasta kirja ja sellele lisatud teadet pealkirjaga „Prognoosolemused maksete kohta riigile 1997. ja 1998. aastal“ (hagiavalduse lisa A-7-25).
- 324 10. aprilli 1997. aasta kirjaga, milles on kolm rida, saadetakse ainult lisa rahandusministeeriumi büroo juhatajale. Mis puudutab seda lisa, siis sellel on ühel leheküljel ja skemaatiliselt toodud oletused selle kohta, milliseid makseid Prantsuse riigile tehakse, ja seda viiel real, mille lõpus on arvnäitaja iga vaadeldava aasta kohta: kasum enne tulumaksustamist ja täiendav tasu, maksualane tulem, kapitalisisendite tasu, ettevõtte tulumaks ja täiendavad tasud.
- 325 10. aprilli 1997. aasta kirjas ei ole midagi täpsustatud kontsessioonitasuga seotud tasude ega teoreetiliselt investeeringuks ümber kujundatud maksu kohta, millest Prantsuse riik loobus.
- 326 Tuleb tõdeda, et 10. aprilli 1997. aasta kiri ei ole üldse asjakohane, ei kujuta endast ega sisalda mingeid samasuguseid majanduslikke hinnanguid, mille oleks enne vaidlusaluse meetme elluviimist koostada lasknud eraõiguslik investor, et teha kindlaks selle meetme kasumlikkus tulevikus.
- 327 Seejärel mainib Prantsuse Vabariik 9. veebruari 1996. aasta kirja, milles on lisa pealkirjaga „EDFi bilansi ümberkorraldamine“ (hagiavalduse lisa A-7-30), mis sisaldab majanduslikku hinnangut EDFi bilansi ümberkorraldamisele.
- 328 EDFi rahandus- ja õigusosakondade direktori kirjutatud 9. veebruari 1996. aasta kirjas on ainult edastatud EDFi nõukogu esimehele üheleheküljeline „kokkuvõte“, milles on antud „ülevaade riigiga toimunud läbirääkimistest“.
- 329 Selles 9. veebruari 1996. aasta kirjaga edastatud „kokkuvõttes“ on pealkirja „EDFi bilansi tugevdamine“ all märgitud:
- „Käimasolev ümberkorraldamine koosneb kolmest osast.
- Riigipoolsete kapitalisisendite lisamine kapitali hulka kitsamas tähenduses.

- Nende sissemaksete lisamine kapitali hulka, mis riik teeb (või mis tehakse riigi huvides) üldise jaotusvõrgu kontsessiooni raames, samuti selle kontsessiooniga seoses moodustatud reservide lisamine sinna. Selle toimingu tulemusena ei ole enam üsna õhkõrna vahet kapitalisisendite ja kontsessiooni raames tehtud riigi sissemaksete vahel.
- Selle arvestusliku eelmiste perioodide kahjumi kaotamine, mis EDFi puhasvara praegu koormab.

Need meetmed peaksid võimaldama ettevõtja rahanduslikku olukorda tugevdada, tõstes kapitali 2,6 miljardilt 85 miljardile [Prantsuse frangile] ja puhasvara 20 miljardilt 90 miljardile [Prantsuse frangile], mis peegeldab tema varasid õigemini ning annab seega pildi, mida saab võrrelda Euroopa teiste elektritootjatega.

[...]

Et nüüd on omakapitali summa sadakond miljardit [Prantsuse franki] ja et nende kontsessioonide kirjeldust on selgitatud, on EDFil seega bilanss, mis peegeldab ettevõtja rahanduslikku olukorda õigemini.“

- 330 Selles 9. veebruari 1996. aasta kirjas ei ole ka kontsessioonitasu kohta märgitud midagi, nagu ei ole selles midagi loobumise kohta maksu sissenõudmisest selle tasu kapitali hulka lisamisel.
- 331 Seega tuleb tuvastada, et 9. veebruari 1996. aasta kiri ei ole üldse asjakohane, ei kujuta endast ega sisalda mingeid samasuguseid majanduslikke hinnanguid, mille oleks enne vaidlusaluse meetme elluviimist koostada lasknud eraõiguslik investor, et teha kindlaks selle meetme kasumlikkus tulevikus.
- 332 Lõpuks mainib Prantsuse Vabariik strateegilist kava, mida ta kõnesoleva meetme võtmisel väidetavalt arvesse võttis. Tema sõnul võetakse seda liiki kava eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisel tavaliselt arvesse.
- 333 Strateegiline kava on 36-leheküljeline dokument, milles on – vist ettevõtja töötajatele – tutvustatud ettevõtja tegevussuundi ja kuni 1998. aastani läbiviidavaid tegevusi.
- 334 Strateegilises kavas ei ole midagi mainitud Prantsuse riigi loobumise kohta kontsessioonitasult maksu sissenõudmisest, kontsessioonitasu, üldise jaotusvõrgu kontsessiooniga seotud reservide ega üldise jaotusvõrgu varalise, raamatupidamisliku või maksualase staatuse ega isegi EDFi rekapitalizeerimise kohta seadusega nr 97-1026.
- 335 Seega näib, et strateegiline kava ei ole üldse asjakohane, ei kujuta endast ega sisalda mingeid samasuguseid majanduslikke hinnanguid, mille oleks enne vaidlusaluse meetme elluviimist koostada lasknud eraõiguslik investor, et teha kindlaks selle meetme kasumlikkus tulevikus.
- 336 Lisaks ja ilma, et oleks vaja võtta seisukohta küsimuses, kas vastuvõetav on lihtsalt viide menetlusse astuja seisukohtade lisas toodud tabelile, milles on – mõnikord kommenteeritud – väljavõtted dokumentidest, mida ei ole nimetatud nendes seisukohtades, tuleb tõdeda, et üheski viidatud lõigus ega üheski nendest kommentaaridest nimetatud seisukohtade lisas 12 toodud tabelis ei ole viidatud vaidlusalusele meetmele.
- 337 Seepärast tuleb esimese võimalusena esitatud teise väite neljas osa tervikuna tagasi lükata.

7. Viies väiteosa

a) Poolte argumendid

- 338 EDF – keda toetab Prantsuse Vabariik – kinnitab sisuliselt ja kokkuvõtteks, et – nagu näitasid argumendid, millega ta põhjendas esimese võimalusena esitatud kahte esimest väidet –, eksis komisjon, kui välistas selle, et eraõigusliku investori kriteerium on käsitletaval juhul kohaldatav. Meetme laadi, eseme ja konteksti ning selle suhtes kohaldatavate õigusnormide objektiivse ja moonutamata analüüsi tulemusena oleks tulnud võtta seisukoht, et see kriteerium on kõnesoleva meetme suhtes kohaldatav.
- 339 Mis puudutab kõnesoleva meetme laadi ja eset, siis tegemist on meetmega, mis seisneb EDFi rekapiitalseerimises Prantsuse Vabariigi kui tema ainsa aktsionäri poolt.
- 340 Selle meetme võtmise konteksti on tema sõnul selgelt kirjeldatud kohtuasjas T-156/04 tehtud otsuse punktides 9–36 ja seda iseloomustas 1997. aastal Euroopa elektrituru peatse konkurentsile avamise perspektiiv. Selles kontekstis piiras EDFi bilansi olukord EDFi suutlikkust niisuguse liberaliseerimise olukorras toime tulla ja rahvusvaheliste investeeringute võimalusi ära kasutada.
- 341 Mis puudutab taotletavat eesmärki, siis seaduse nr 97-1026 „eesmärk on korraldada ümber EDFi bilans ja suurendada tema omakapitali“ ning sellega taotleti „rekapiitalseerimise eesmärki“, nagu on märgitud kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuses (punktid 243 ja 247).
- 342 Mis puudutab lõpuks meetme suhtes kohaldatavaid õigusnorme, siis kuna selleks meetmeks oli EDFi rekapiitalseerimine ja tema kapital määrati kindlaks seadusega, sai selle ellu viia ainult seadusega – millega Üldkohus kohtuasjas T-156/04 tehtud kohtuotsuse punktis 252 nõustus.
- 343 EDF järeldeb, et võttes vastu seaduse nr 97-1026, mille eesmärk oli tema rekapiitalseerimine, käitus Prantsuse Vabariik nii, nagu oleks käitunud aktsionär, – mida näitavad komisjonile edastatud dokumendid samast ajajärgust – ning viimane oleks pidanud nõustuma, et eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav.
- 344 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

b) Üldkohtu hinnang

- 345 EDF – keda toetab Prantsuse Vabariik – kinnitab sisuliselt ja kokkuvõtteks, et – nagu näitasid argumendid, millega ta põhjendas esimese võimalusena esitatud kahte esimest väidet –, eksis komisjon, kui välistas selle, et eraõigusliku investori kriteerium on käsitletaval juhul kohaldatav. Meetme laadi, eseme ja konteksti ning selle suhtes kohaldatavate õigusnormide objektiivse ja moonutamata analüüsi tulemusena oleks tulnud võtta seisukoht, et see kriteerium on kõnesoleva meetme suhtes kohaldatav.
- 346 EDFi ja Prantsuse Vabariigi argumendiga püütakse tegelikult saavutada selle tuvastamist, et eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav ainuüksi asjaolude põhjal, mis seonduvad meetme laadi, eseme ja konteksti ning taotletava eesmärgi ja selle meetme suhtes kohaldatavate õigusnormidega.
- 347 Esimese võimalusena esitatud teise väite nelja esimese osa raames esitatud põhjustel ei piisa nendest asjaoludest siiski selleks, et tõendada, et eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav. EDF ja Prantsuse Vabariik ei ole nimelt esitanud asjaolusid, mis võimaldaksid üheselt tõendada, et Prantsuse Vabariik tegi enne eelise andmist või samaaegselt selle eelise andmisega, milleks käsitletaval juhul on loobumine maksu sissenõudmisest kontsessioonitasu ümberliigitamisel kapitalisisendiks, otsuse

teha selle meetmega investering EDFi ning et selle otsuse tegemise hetkel hindas Prantsuse Vabariik – nagu oleks teinud eraõiguslik investor – selle investeringu kasumlikkust, milleks oli niisuguse eelise andmine EDFile.

348 Seega tuleb esimese võimalusena esitatud teise väite viies osa samuti tagasi lükata.

8. Järeldus esimese võimalusena esitatud teise väite kohta

349 Järelikult tuleb see väide tervikuna tagasi lükata.

C. Esimese võimalusena esitatud kolmas väide

350 Esimese võimalusena esitatud kolmanda väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 107 ja seda mitmesuguste vigadega, mille komisjon eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamise tingimuste analüüsimisel tegi.

351 Tuleb siiski meenutada, et komisjon leidis vaidlustatud otsuses, et eraõigusliku investori kriteerium ei ole käsitletaval juhul kohaldatav, ning selle kriteeriumi kohaldamise tingimusi analüüsis ta ainult teise võimalusena.

352 Et EDF ei ole tõendanud, et komisjon eksis, kui leidis, et eraõigusliku investori kriteerium on kohaldatav, ja et seetõttu tuleb teine väide tagasi lükata, tuleb ka kolmas väide tagasi lükata, kuna see ei saa anda tulemusi.

D. Esimese võimalusena esitatud neljas väide

1. Poolte argumendid

353 EDF väidab, et sellega, et komisjon rikkus oma kohustust võtta eelise analüüsimisel arvesse kõiki olulisi asjaolusid – mida ta tõendas esimese võimalusena esitatud kolme esimese väite raames –, rikkus komisjon ka oma põhjendamiskohustust. Ta heidab selles küsimuses komisjonile ette, et viimane jättis ilma põhjendusest tähelepanuta esiteks dokumendid, mis tõendavad, et kõnesolev meede ei olnud väidetav otsus jätta kontsessioonitasu maksustamata, ja teiseks dokumendid, mis selgitavad meetodit, mida tuleb eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisel kasutada.

354 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

2. Üldkohtu hinnang

355 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt sõltub põhjendamiskohustuse ulatus asjaomase õigusakti iseloomust ja selle vastuvõtmise kontekstist. Põhjendustest peab selgelt ja üheselt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab esiteks liidu kohtul teostada seaduslikkuse kontrolli ja teiseks huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid, et neil oleks võimalik oma õigusi kaitsta ja kindlaks teha, kas otsus on sisuliselt põhjendatud. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks toodud kõik asjassepuutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust ELTL artikli 296 teises lõigus sätestatud nõuetele tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja kõiki asjassepuutuvaid õigusnorme. Eelkõige ei ole komisjon kohustatud võtma seisukohta kõikide talle huvitatud isikute poolt esitatud argumentide suhtes, vaid piisab, kui ta

toob välja asjaolud ja õiguslikud kaalutlused, millel on otsuse ülesehituses oluline tähtsus (vt 6. märtsi 2003. aasta kohtuotsus *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen vs. komisjon*, T-228/99 ja T-233/99, EU:T:2003:57, punktid 278–280).

- 356 EDF heidab komisjonile ette, et viimane jättis oma põhjendamiskohustust rikkudes tähelepanuta dokumendid, mis tõendavad, et vaidlusaluseks meetmeks ei ole otsus jätta kontsessioonitasu maksustamata.
- 357 Tuleb siiski märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 23–35, 74 ja 112–123 selgitas komisjon, miks ta arvab Prantsuse Vabariigi edastatud tõendite ja eelkõige 9. aprilli 2002. aasta teate põhjal (vt selle otsuse põhjendus 35), et loobumine kontsessioonitasu maksu sissenõudmisest selle tasu ümberliigitamisel kapitalisisendiks kujutab endast EDFile antud eelist. Seega ei ole selle otsuse puhul selles küsimuses põhjendamiskohustust rikutud.
- 358 EDF heidab komisjonile ette ka seda, et viimane jättis põhjendamiskohustust rikkudes tähelepanuta dokumendid, mis selgitavad meetodit, mida tuleb eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamisel kasutada.
- 359 Et eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamise tingimuste analüüs viidi läbi ainult teise võimalusena ja komisjon ei teinud mingit viga, kui leidis, et see kriteerium ei ole käsitletav juhul kohaldatav, tuleb EDFi see argument tunnistada tulemusetuks.
- 360 Järelikult tuleb esimese võimalusena esitatud neljas väide osalt põhjendamatusesse tõttu tagasi lükata ja osalt tulemusetuusse tõttu läbi vaatamata jätta.

E. Teise võimalusena esitatud esimene väide

- 361 Teise võimalusena esitatud esimese väite kohaselt oleks esiteks teatav abi tulnud kvalifitseerida olemasolevaks abiks ning teiseks on rikutud määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunkti v ja artikli 15 lõiget 1.

1. Vaidlustatud otsuse osundamine Vaidlustatud otsuse põhjenduses 215 on märgitud:

„Komisjon leiab samuti, et erinevalt Prantsuse ametiasutuste väitest ei ole käesoleval juhul aegumissäte kohaldatav. Vastab tõele, et EDF lõi tõepoolest maksuvabastuse abil arvestusliku reservi aastatel 1987–1996. Siiski tuleb esiteks märkida, et vastavalt riikliku raamatupidamisnõukogu arvamusele tuleb varasema tegevuse kirjendamise vigade parandused raamatupidamislikult kirjendada aastal, mille käigus need vead avastati, ja teisest küljest, seadus, mille kohaselt kontsessioonitasud liigitatakse ümber kapitalisisendiks, ilma et nende suhtes kohaldataks äriühingu tulumaksu, jõustus 10. novembril 1997. Maksueelis pärineb seega 1997. aastast ning aegumistähtaega ei kohaldata alates sellest kuupäevast antava uue abi suhtes, sest komisjoni esimene selle meetmega seotud õigusakt pärineb 10. juulist 2001. Lisaks sellele peatab määruse [...] nr 659/1999 artikli 15 sätete kohaselt kohtumenetluse aegumistähtaaja.“

2. Esimene väiteosa, et on rikutud määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunkti v

a) Poolte argumendid

- 362 EDF leiab, et kui ilmneb, et vaidlusaluse meetme peab kvalifitseerima abiks, tuleb see igal juhul kvalifitseerida olemasolevaks abiks.

- 363 EDF väidab, et määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunkti v kohaselt kujutab abi, mida viiakse ellu sektoris, mis algelt oli konkurentsile suletud, endast olemasolevat abi, ning alles alates sektori liberaliseerimise kindlaksmääratud kuupäevast ei käsitata seda enam olemasoleva abina.
- 364 EDF leiab, et lahendus, mille Üldkohus valis oma 15. juuni 2000. aasta kohtuotsuse *Alzetta jt vs. komisjon* (T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ja T-23/98, EU:T:2000:151) punktis 143, on käsitletavale juhtumile ülekantav. Elektrisektor liberaliseeriti nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiiviga 96/92/EÜ elektri siseturu ühiseeskirjade kohta (EÜT 1997, L 27, lk 20), mis jõustus 19. veebruaril 1997 ja milles on sätestatud ülevõtmistähtaeg, mis möödus 19. veebruaril 1999. Prantsuse Vabariik võttis selle direktiivi siiski üle alles 10. veebruaril 2000.
- 365 EDF väidab, et järelikult tuleb iga meetet, mis võeti või mida viidi ellu enne seda kuupäeva – eeldusel, et on tõendatud, et see tuleb kvalifitseerida riigiabiks –, tingimata pidada olemasolevaks abiks ja selle tagasinõudmise korraldust ei saa seega anda. Nii on see tema arvates seadusega nr 97-1026, mis võeti vastu 15 kuud enne direktiivis sätestatud ülevõtmistähtaja möödumist, sest puudus siseriiklik ülevõtmismeede, mis oleks olnud sellest seadusest varasem.
- 366 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

b) Üldkohtu hinnang

- 367 Tuleb meenutada, et määruse nr 659/1999 põhjenduse 4 kohaselt „[on] õiguskindluse tagamiseks [...] vaja määratleda asjaolud, mille alusel riigiabi loetakse olemasolevaks abiks; siseturu väljakujundamine ja tõhustamine on astmeliselt kulgev protsess, mis peegeldub riigiabi poliitika pidevas arengus; sellise arenemise tulemusel võivad teatavad meetmed, mis jõustamise hetkel ei kujutanud endast riigiabi, hiljem selleks saada“.
- 368 Määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunkti v järgi on olemasolev abi abi, mida peetakse olemasolevaks abiks, kuna on võimalik teha kindlaks, et selle kehtestamise ajal ei olnud see veel abi, vaid on muutunud selleks hiljem ühisturu arengu tõttu ja ilma, et liikmesriik oleks seda muutnud. Kui teatavad meetmed muutuvad abiks pärast tegevuse liberaliseerimist ühenduse õiguses, ei käsitata neid meetmeid pärast liberaliseerimise kuupäeva enam olemasoleva abina.
- 369 Vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunktile v tuleb kuupäeva, mil tegevusala ühenduse õigusega liberaliseeriti, seega arvesse võtta ainult selleks, et välistada see, et pärast nimetatud kuupäeva kvalifitseeritakse meede, mis ei olnud abi enne ühenduse õigusega liberaliseerimist, olemasolevaks abiks. Seevastu liberaliseerimiskuupäevast, mis tuleneb niisugusest direktiivist, millega on tegemist käsitletav juhul, ei piisa selle välistamiseks, et meetme võib kvalifitseerida uueks abiks, kui turu arengu kriteeriumi põhjal võib tõendada, et meede võeti turul, mis oli enne asjaomase tegevusala liberaliseerimist ühenduse õigusega juba täielikult või osaliselt konkurentsile avatud (vt selle kohta 4. aprilli 2001. aasta kohtuotsus *Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia vs. komisjon*, T-288/97, EU:T:2001:115, punkt 95).
- 370 Komisjon märkis vaidlustatud otsuse põhjendustes 196–204 – ja seda ilma, et EDF oleks sellele vastu vaieldud, kusjuures viimane esitas ühe väite selles küsimuses hagi, mille kohta tehti kohtuotsus kohtuasjas T-156/04, ja Üldkohus lükkas selle väite selle kohtuotsuse punktides 134–155 tagasi –, et abi anti sektoris, mis avanes järk-järgult konkurentsile ja kus EDF ekspordis juba enne 1997. aastat elektrienergiat teistesse liikmesriikidesse, tegutses tüdarettevõtjate kaudu konkurentsile avatud teenusteturgudel, oli tegeliku või potentsiaalse konkurentsi olukorras teiste ettevõtjatega Euroopa Liidu elektriturul teistes liikmesriikides ning konkureeris Prantsusmaal teiste energialiikide, näiteks gaasi tarnijatega.

371 Selles olukorras ei saa vaidlusalust meetet pidada juba varem olemas olnud meetmeks, mis elluviimise hetkel ei kujutanud endast abi ja muutus abiks turu arengu tulemusena direktiivi 92/96 ülevõtmise tähtaja lõpul.

372 Seega tuleb teise võimalusena esitatud esimese väite esimene osa põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

3. Teine väiteosa, et on rikutud määruse nr 659/1999 artikli 15 lõiget 1

a) Poolte argumendid

373 EDF meenutab kõigepealt, et keerukus ja kahtlused, mis valitsevad seoses üldise jaotusvõrgu varalise staatusega, lahendati seaduse nr 97-1026 artikli 4 lõikega 1, milles on märgitud, et üldine jaotusvõrk peaks moodustama EDFi vara alates hetkest, mil talle anti kontsessioon sellele võrgule.

374 EDF väidab, et seega tuleks järeldada – nagu tegi komisjon menetluse algatamise otsuses (punktid 45, 49 ja 52), et reservide moodustamisega 1987.–1996. aasta uuendamiseks, sai ta tegelikult igal aastal ajavahemikul 1987–1996 põhjendamatu maksueelise, mis tühistati ainult osaliselt raamatupidamislike korrigeerimiste ja ümberliigitamistega 1997. aastal.

375 Et komisjon tegi esimese uurimistoimingu 10. juulil 2001, ei saa ükski enne 10. juulit 1991 moodustatud reserv määruse nr 659/1999 artikli 15 lõikes 1 ette nähtud aegumistähtajast lähtudes seega arvesse tulla, kui arvutatakse selle meetme summat, millest EDF kasu sai.

376 Pärast 10. juulit 1991 moodustatud kontsessioonitasu summa, mille võib kvalifitseerida uueks abiks, on sel juhul üksnes 7,976 miljardit Prantsuse franki 14,119 miljardi Prantsuse frangi suurusest kogusummast.

377 Lisaks väidab EDF, et komisjon muutis menetluse algatamise otsuse ja vaidlustatud otsuse vahel oma vaidlusaluse meetme analüüsi, et aegumist vältida. Tema sõnul ilmneb menetluse algatamise otsusest, et abi moodustati igal aastal alates 1987. aastast. Vaidlustatud otsuses viitab komisjon mõistele „abi konsolideerimine“, leides, et varem moodustatud reservide maksustamata jätmise kujutas endast abi selle maksustamata jätmise kuupäeval, see tähendab 1997. aastal.

378 EDF väidab, et menetluse algatamise otsusesse, mille alusel tehti vaidlustatud otsus (selle viimase põhjendus 52), on üle võetud valikulise eelise seisukoht, see tähendab et ajavahemikul 1987–1996 anti talle valikuline eelis, ning märgitud, et selle eelise summa vastab „samal ajavahemikul reservidelt tasumata jäänud ettevõtte tulumaksu kapitaliseeritud väärtuse ja [tema] poolt 1997. aastal tasutud ettevõtte tulumaksu summa vahele seaduse nr 97-1026 artikli 4 jõustumise tulemusena.“

379 Vaidlustatud otsuses lõpuks valitud arvutusviis ei põhine aga samal ajavahemikul reservidelt tasumata jäänud ettevõtte tulumaksu kapitaliseeritud väärtuse ja EDFi poolt 1997. aastal tasutud ettevõtte tulumaksu summa vahel. Selle otsuse põhjenduses 220 valib komisjon nimelt summa, „mis maksti ettevõtte tulumaksust vabastamise vormis summas 5 882 849 762 Prantsuse franki seoses reservide 14 119 065 335 Prantsuse frangi suuruse osa kapitaliks ümberliigitamisega“.

380 Ka eirab komisjon nii mõistet „olemasolev abi“, kvalifitseerides uueks abiks meetme, millega varem antud eelised tühistati ainult osaliselt (menetluse algatamise otsuse punkt 49).

381 Lõpuks väidab EDF sisuliselt, et komisjon ei saa tugineda riigisisesele raamatupidamismäärusele selleks, et vaielda vastu tema uut abi käsitlevale argumendile.

382 Komisjon vaidleb nendele väidetele vastu.

b) Üldkohtu hinnang

- 383 EDF väidab sisuliselt, et suur osa abist on aegunud, sest menetluse algatamise otsuses (punktid 45, 49 ja 52) leidis komisjon, et uuendamiseks mõeldud reservide moodustamisega ajavahemikul 1987–1996 sai ta tegelikult põhjendamatu maksueelise igal aastal ajavahemikul 1987–1996 – eelis, mis tühistati 1997. aastal tehtud raamatupidamislike korrigeerimiste ja ümberliigitamistega üksnes osaliselt, samas kui vaidlustatud otsuses muutis see institutsioon tahtlikult oma analüüsi ja asus seisukohale, et eelis konsolideeriti seadusega nr 97-1026.
- 384 Esiteks tuleb meenutada, et EDFi bilansi ümberkorraldamise raames järgisid Prantsusmaa ametiasutused riikliku raamatupidamisnõukogu arvamust, milles määratakse kindlaks, et raamatupidamisaruandluses esinevate vigade parandusi, mis juba oma laadi poolest hõlmavad mineviku tehingute raamatupidamisarvestust, „tehakse selle majandusaasta tegevuse tulemi kontol, mille jooksul need tuvastati“. Prantsuse Vabariik ei vaielnud sellele asjaolule vastu.
- 385 Tuleb ka märkida, et 22. detsembri 1997. aasta kirjast (vt punkt 23 eespool) ilmneb, et „uuendamiseks ette nähtud, kuid põhjendamatuks osutunud reservi[d] (38 520 943 408 Prantsuse franki) [st reservid, mida ei kasutatud ära, liigitatakse ümber] eelmiste perioodide jaotamata kasumi hulka [...] riikliku raamatupidamisnõukogu [...] arvamuse [...] alusel“.
- 386 Lõpuks tuleb meenutada, et 9. aprilli 2002. aasta teates (vasturepliigi lisa D.2) märkis Prantsuse Vabariik, et „kontsessioonitasu, [mis vastab uuendamiseks mõeldud ja ärakasutatud reservidele] ja on seotud üldise jaotusvõrguga, [moodustas EDFi] põhjendamatu võlgnevuse [riigi ees, nagu see võlgnevus ilmneb bilansist,] mille lisamine kapitali vabastas põhjendamatult maksust“. Ta täpsustas samas teates, et „kuna üldine jaotusvõrk koosneb omavahenditest, ei olnud EDFil riigi ees mingit kohustust need varad tagastada ning vastavad summad kirjes „kontsessioonitasu“ [ei kujutanud endast] mitte tegelikku passivat, vaid maksust mitte vabastatud reservi“ ning et „[s]elles olukorras oleks see reserv tulnud enne kapitali hulka lisamist asukoha passivast – kus see oli ekslikult – üle viia puhasvara kontole, mis oleks toonud kaasa maksustatava puhasvara positiivse muutuse, [...] kusjuures nii saadud maksusoodustuse [võib] hinnata 5,88 miljardile Prantsuse frangile (14,119 x 41,67%)“. Ühes joonealuses märkuses on nende arvnäitajate kohta tehtud järgmine täpsustus: „Ettevõtte tulumaksu tavapärase määr (31,1/3%), mida on suurendatud majandusaastatel 1. jaanuarist 1997 kuni 1. jaanuarini 1999 kehtinud lisamaksete võrra“.
- 387 Järelikult ei ole kahtlust, et kontsessioonitasu ümberliigitamine kapitalisisendiks 1. jaanuaril 1997 kujutas endast maksustatavat teokoosseisu.
- 388 Selles olukorras ei toimunud aegumist, sest komisjon oli teinud esimese uurimistoimingu 10. juulil 2001.
- 389 Teiseks ja pealekauba tuleb meenutada, et vastavalt määruse nr 659/1999 artiklile 4 peab komisjon algatama ametliku uurimismenetluse ja teavitama sellest huvitatud isikuid, kui tal on pärast esialgset uurimist tõsiseid kahtlusi rahalise meetme ühisturuga kokkusobivuse suhtes. Sellest ilmneb, et komisjoni ei saa kohustada esitama nimetatud menetluse algatamise teatistes lõplikku analüüsi kõnealuse abi kohta, vaid piisab sellest, kui komisjon määratleb piisavalt oma uurimise raamistiku, et mitte muuta sisutühjaks huvitatud isikute õigust esitada oma märkusi (vt kohtuotsus kohtuasjas T-156/04, punkt 108 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 390 Lisaks tuleb meelde tuletada, et määruse nr 659/1999 artikkel 6 näeb ette, et kui komisjon on otsustanud algatada ametliku uurimismenetluse, võib ta algatamisotsuses esitada asjakohased faktilised ja õiguslikud asjaolud ainult kokkuvõtlikult ning anda esialgse hinnangu selle kohta, kas käsitletaval riigi poolt võetud meetmel on abi laad, ning esitada põhjused, miks on alust kahelda selle kokkusobivuses ühisturuga (vt kohtuotsus kohtuasjas T-156/04, punkt 109 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 391 Seega peab menetluse algatamise otsus võimaldama huvitatud isikutel tõhusalt osaleda ametlikus uurimismenetluses, mille raames neil peab olema võimalus esitada omapoolsed argumendid. Selle jaoks on piisav, kui huvitatud isikutele on teada põhjendused, millest lähtudes komisjon asus algul seisukohale, et kõnesolev meede võib kujutada endast ühisturuga kokkusobimatut uut riigiabi (vt kohtuotsus kohtuasjas T-156/04, punkt 110 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 392 Sellest järeldub, et meetme analüüs menetluse algatamise otsuses on esialgne analüüs, mida komisjon saab seega lõpliku otsuse raames põhjalikumaks muuta või parandada.
- 393 Vaidlusaluse meetme analüüs, mis on käsitletaval juhul toodud menetluse algatamise otsuses, ei olnud seega lõplik ja komisjon võis tõesti seda analüüsi vaidlustatud otsuses täpsustada või parandada.
- 394 Tuleb ka märkida, et menetluse algatamise otsuse punktis 71 leidis komisjon igatahes juba, et „raamatupidamislikud ümberliigitamised ja korrigeerimised, millega konsolideeriti üks osa eelisest, mille EDF oli üldise jaotusvõrgu uuendamiseks mõeldud reservide õigusvastase loomisega endale hankinud, [olid] registreeritud juba 1997. aastal, pärast seda, kui Prantsusmaa parlament võttis vastu 10. novembri 1997. aasta seaduse nr 97-1026 artikli 4“, et „[a]bi osa, mis seisnes nende ümberliigitamiste ja korrigeerimistega tühistamata eelise kapitaliseeritud väärtuses, [oli] niisiis juba konsolideeritud Prantsusmaa ametiasutuste heakskiiduga määruse nr 659/1999 artikli 15 lõikes 3 ette nähtud kümneaastase aegumistähtaja jooksul ja rikkudes aluslepingu artikli 88 lõiget 3“, ning et [a]bi see osa [kujutab endast] seega uut abi“.
- 395 Lõpuks tuleb kolmandaks märkida, et argumendid, et tegemist on uue abiga, millega põhjendatakse seda väiteosa, segunevad pealegi argumentidega, millega EDF põhjendab käesoleva väite esimest osa, ning need tuleb niisiis samuti tagasi lükata, võttes arvesse eespool punktides 367–372 esitatud põhjendusi.
- 396 Seega tuleb teise võimalusena esitatud esimese väite teine osa tagasi lükata.

F. Teise võimalusena esitatud teine väide

1. Poolte argumendid

- 397 EDF põhjendab esimest väiteosa esiteks sellega, et komisjon lähtus 56 886 miljoni Prantsuse franki suurusest summast, mille ta sai nii, et liitis uuenduseks mõeldud reservide kasutamata kogusumma bilansis 31. detsembri 1996. aasta seisuga (38 520 miljonit Prantsuse franki) ja omakapitaliks ümberliigitatud summad (18 345 miljonit Prantsuse franki). Tema sõnul on ajavahemikul 1987–1996 uuenduseks moodustatud reservide kogusumma 47 943 miljonit Prantsuse franki, mis jagunes järgmiselt: 9423 miljonit Prantsuse franki oli kontsessioonitasu üldise jaotusvõrgu ehitiste uuendamise toimingute puhul, mis ta tegi ajavahemikul 1987–1996; ülejäänud, s.o 38 520 miljonit Prantsuse franki oli reservide kontol, kandmata seda bilansi ümberkorraldamisel läbi kasumiaruandest.
- 398 EDF täpsustab, et omakapitaliks ümberliigitatud summade kogusumma (18 345 miljonit Prantsuse franki) ja kontsessioonitasuks määratud uuendamiseks mõeldud reservi ärakasutamise (9423 miljonit Prantsuse franki) vahe koosneb ümberhindlustest (4226 miljonit Prantsuse franki) ja kontsessiooniandja poolsetest üldise jaotusvõrgu teatud ehitiste rahastamistest (4696 miljonit Prantsuse franki) ajavahemikul 1987–1996.

- 399 Teiseks põhjendab EDF teist väiteosa nii, et ettevõtte tulumaksu määr, mida oleks tulnud kohaldada tagastatava summa arvutamisel, on 1996. aasta, mitte 1997. aasta määr. Tema arvates kehtestati seaduse nr 97-1026 artikliga 1 ettevõtte tulumaksu uus lisamakse, mis majandusaastatel 1. jaanuarist 1997 kuni 31. detsembrini 1998 võrdus 15 protsendiga sellest maksust ja mida seega varem ei olnud. Kehtis üksnes lisamakse, mille määr oli 10% ettevõtte tulumaksust.
- 400 EDF väidab, et tema bilansi ümberkorraldamisel tehtud korrigeerimisi maksustati 1997. aasta ettevõtte tulumaksu määraga, mis oli 33,33%, mida suurendati kahe lisamakse võrra, mis moodustasid vastavalt 10% ja 15% (üldise maksuseadustiku artiklid 235ter ZA ja ter ZB), s.o kokku määraga 41,67%.
- 401 Korrigeerimine oleks aga tulnud teha 1996. majandusaasta raames kogumääraga 36,67%. Seaduse nr 97-1026 artiklis 4 on sõnaselgelt sätestatud, et üldise jaotusvõrgu elektrienergiaehitised peaksid kujutama endast EDFi omandit alates sellest, kui talle anti kontsessioon sellele võrgule.
- 402 EDFi arvates tuleks seega arutleda nii, nagu oleks üldine jaotusvõrk alati talle kuulunud, see tähendab nagu ei oleks ta kunagi reserve nende varade uuendamiseks üldse moodustanudki. Selles olukorras oleks ta juhul, kui ei oleks neid reserve moodustanud, pidanud tasuma 1996. aasta eest maksu, kusjuures tema maksusaldo muutus pärast eelmiste perioodide ülekantud maksude mahaarvamist 31. detsembri 1996. aasta seisuga positiivseks, kui arvesse võeti ka tema raamatupidamisreformiga seotud muud korrigeerimisi. Tema sõnul tuleks korrigeerimisaasta suhtes ja ammuigi võimaliku ebapiisava maksustamise üldisel hindamisel seega tõesti kohaldada 1996. aasta puhul kehtinud maksumäära.
- 403 Lõpuks tuleb tõdeda, et ümberkorraldamisel aluseks võetud bilanss on bilanss 31. detsembri 1996. aasta seisuga, 1997. aastal selle ümberkorraldamise raames makstud maks arvutati, võtmata arvesse 1997. majandusaasta kasumiaruannet ning 31. detsembri 1996. aasta seisuga olemasolev maksukrediit arvati sellest maksust maha.
- 404 Kokkuvõttes arvab EDF, et kontsessioonitasu summa, mille võib kvalifitseerida uueks abiks, on selle arutluskäigu kohaselt 7655 miljonit Prantsuse franki, mille suhtes tuleb kohaldada 1996. aasta ettevõtte tulumaksu määra, mis on 36,67%. Sellest summast tuleb maha arvata 38 520 miljoni Prantsuse frangi suuruse summa ülemaksustamine seetõttu, et kohaldati maksumäära 41,67% määra 36,67% asemel, s.o 1926 miljonit Prantsuse franki. Nii on abi summa järgmine: $[7\,976 \times 36,67\%] - [38\,520 \times (41,67 - 36,67)] = 998,80$ miljonit Prantsuse franki ehk 151 miljonit eurot.
- 405 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

2. Üldkohtu hinnang

- 406 EDF põhjendab teise võimalusena esitatud teise väite esimest osa nii, et uuendamiseks mõeldud reserve summa kindlaksmääramisel tehti arvutusvigu.
- 407 EDF väidab teise väiteosa põhjendamiseks sisuliselt ka seda, et tema saadud maksusoodustuse arvutamiseks valiti ekslikult 1997. aasta maksumäär ja et oleks tulnud kohaldada 1996. aastal kehtinud maksumäära, mis oleks olnud talle soodsam.
- 408 Esiteks tuleb meenutada, et 22. detsembri 1997. aasta kirjas (vt punkt 23 eespool) on täpsustatud kontsessioonitasu kohta: „üldise jaotusvõrgu kasutusse antud esemelse vara rahalise väärtuse konsolideerimine kapitalisisendina 14 119 065 335 Prantsuse frangi ulatuses“.

409 Teiseks märkis Prantsuse Vabariik 9. aprilli 2002. aasta kirjas (vasturepliigi lisa D.2) järgmist:

„[...] Tuleb [...] eristada nende uuendamiseks mõeldud reservide ümberkorraldamist, mis kasutati ära ja on EDFi edastatud teabe kohaselt näidatud kirjel „kontsessioonitasu“ summas 14,119 [miljardit Prantsuse franki], mitte summas 18,345 [miljardit Prantsuse franki], ja nende uuendamiseks mõeldud reservide ümberkorraldamist, mida ei kasutatud veel ära ja mille summa on 38,5 [miljardit Prantsuse franki].

Kontsessioonitasu, [mis vastab uuendamiseks mõeldud ja ära kasutatud reservidele] ja on seotud üldise jaotusvõrguga, [moodustas EDFi] põhjendamatu võlgnevuse [riigi ees, nagu see võlgnevus ilmneb bilansist,] mille lisamine kapitali vabastas põhjendamatu maksust.

[K]una üldine jaotusvõrk koosneb omavahenditest, ei olnud EDFil riigi ees mingit kohustust need varad tagastada ning vastavad summad kirjes „kontsessioonitasu“ ei kujutanud endast mitte tegelikku passivat, vaid maksust mitte vabastatud reservi. Selles olukorras oleks see reserv tulnud enne kapitali hulka lisamist tegevuskoha passivast – kus see oli ekslikult – üle viia puhasvara kontole, mis oleks toonud kaasa maksustatava puhasvara positiivse muutuse, [...] kusjuures nii saadud maksueelise [võib] hinnata 5,88 miljardile Prantsuse frangile (14,119 x 41,67%)“.

410 Ühes 9. aprilli 2002. aasta teate joonealuses märkuses on nende arvnäitajate kohta täpsustatud: „Ettevõtte tulumaksu tavapärase määr (31,1/3%), mida on suurendatud majandusaastatel 1. jaanuarist 1997 kuni 1. jaanuarini 1999 kehtinud lisamaksete võrra“.

411 Kolmandaks tuleb meenutada, et EDFi bilansi ümberkorraldamise raames järgisid Prantsusmaa ametiasutused riikliku raamatupidamisnõukogu arvamust, milles määratakse kindlaks, et raamatupidamisaruandluses esinevate vigade parandusi, mis juba oma laadi poolest hõlmavad mineviku tehingute raamatupidamisarvestust, „tehakse selle majandusaasta tegevuse tulemuste kontrol, mille jooksul nad on tuvastatud“ (vt menetlusse astuja seisukohtade lisa I-8).

412 22. detsembri 1997. aasta kirjas (vt punkt 23 eespool) on selles küsimuses täpsustatud, et „uuendamiseks ette nähtud, kuid põhjendamatuks osutunud reservi[d] (38 520 943 408 Prantsuse franki) [st reservid, mida ei kasutatud ära, liigitatakse ümber] eelmiste perioodide jaotamata kasumi hulka [...] riikliku raamatupidamisnõukogu [...] arvamuse [...] alusel“. Selle kirja lisast 3 ilmneb ka, et see ära kasutamata reservide ümberliigitamine tõi kaasa puhasvara muutuse, mida maksustati ettevõtte tulumaksuga määraga 41,66%, mis – nagu pooled nõustuvad – oli 1997. aastal kohaldatud maksumäär.

413 Seega ei saa komisjonile ette heita, et ta tugines kõnesoleva abi summa hindamisel teabele, mis käsitleb eelkõige uuendamiseks mõeldud reservide summat ja kohaldatavat maksumäära ning mille edastas talle Prantsuse Vabariik haldusmenetluse käigus (vt selle kohta 30. novembri 2009. aasta kohtuotsus Prantsusmaa ja France Télécom vs. komisjon, T-427/04 ja T-17/05, EU:T:2009:474, punktid 302 ja 303, mis jäeti apellatsioonistmes muutmata 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsusega France Télécom vs. komisjon, C-81/10 P, EU:C:2011:811, punktid 102–104).

414 Seega tuleb teise võimalusena esitatud teise väite kaks osa ja ka see väide tervikuna järelikult tagasi lükata.

Kohtukulud

415 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 134 lõikes 2 on ette nähtud, et kui kohtuvaidluse kaotavad mitu poolt, otsustab Üldkohus kohtukulude jaotamise. Lisaks on kodukorra artikli 138 lõikes 1 sätestatud, et menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid kannavad oma kohtukulud ise.

⁴¹⁶ Et käsitletaval juhul on kohtuvaidluse kaotanud EDF ja Prantsuse Vabariik, tuleb jätta nende kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja komisjoni kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta Électricité de France'i (EDF) kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud, välja arvatud need, mis Euroopa Komisjon kandis Prantsuse Vabariigi menetlusse astumise tõttu.**
- 3. Jätta Prantsuse Vabariigi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja kohtukulud, mis Euroopa Komisjon kandis Prantsuse Vabariigi menetlusse astumise tõttu.**

Frimodt Nielsen

Kreuschitz

Póltorak

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. jaanuaril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust.....	1
A. Sissejuhatus	1
B. Abi saaja.....	2
C. Arvestuslike reservide moodustamine üldise jaotusvõrgu uuendamiseks	3
D. Arvestuslike reservide ümberliigitamine	4
E. Arvestusliku reservi ümberliigitamise maksualane mõju	5
F. Menetluse algatamise otsus	5
G. Komisjoni esialgne otsus	5
H. Otsus kohtuasjas T-156/04	6
I. Otsus kohtuasjas C-124/10 P	8
J. Laiendamisotsus	14
K. Vaidlustatud otsus.....	15
II. Menetlus ja poolte nõuded	16
III. Õiguslik käsitlus	17
A. Esimese võimalusena esitatud esimene väide	18
1. Poolte argumendid	18
2. Üldkohtu hinnang	19
B. Esimese võimalusena esitatud teine väide	21
1. Vaidlusaluse otsuse osundamine	21
2. Sissejuhatavad kaalutlused	29
3. Esimene väiteosa	29
a) Poolte argumendid	29
b) Üldkohtu hinnang.....	31
4. Teine väiteosa	36
a) Poolte argumendid	36
b) Üldkohtu hinnang.....	37

5. Kolmas väiteosa	38
a) Poolte argumendid	38
b) Üldkohtu hinnang	40
1) Väidetav õigusnormi rikkumine	40
2) Väidetavad faktivead	44
6. Neljas väiteosa	50
a) Poolte argumendid	50
b) Üldkohtu hinnang	51
7. Viies väiteosa	54
a) Poolte argumendid	54
b) Üldkohtu hinnang	54
8. Järeldus esimese võimalusena esitatud teise väite kohta	55
C. Esimese võimalusena esitatud kolmas väide	55
D. Esimese võimalusena esitatud neljas väide	55
1. Poolte argumendid	55
2. Üldkohtu hinnang	55
E. Teise võimalusena esitatud esimene väide	56
1. Vaidlustatud otsuse osundamine	56
2. Esimene väiteosa, et on rikutud määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunkti v	56
a) Poolte argumendid	56
b) Üldkohtu hinnang	57
3. Teine väiteosa, et on rikutud määruse nr 659/1999 artikli 15 lõiget 1	58
a) Poolte argumendid	58
b) Üldkohtu hinnang	59
F. Teise võimalusena esitatud teine väide	60
1. Poolte argumendid	60
2. Üldkohtu hinnang	61
Kohtukulud	62

